

سرای دانش

جزوه خلاصه درس نیمسال دوم

پایه نهم

مدرسه سرای دانش (واحد انقلاب)

سال تحصیلی ۱۴۰۴-۱۴۰۳

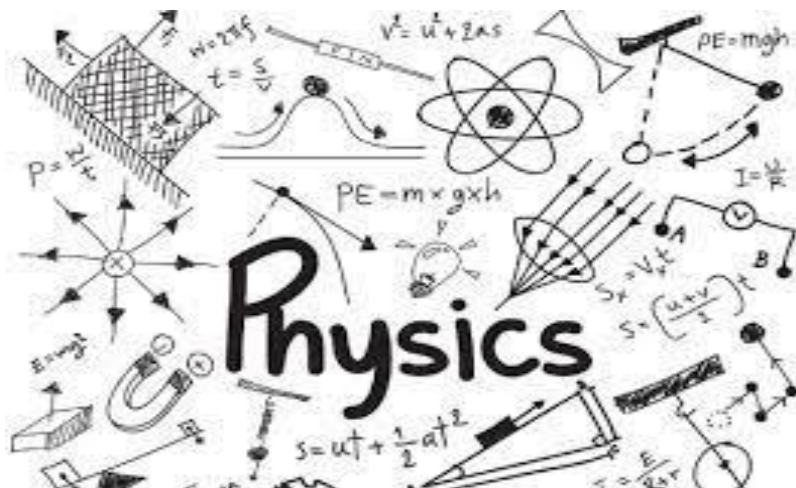
سرگودانش

جزوه خلاصه درس نیمسال دوم

درس فیزیک

مدرسه سرای دانش (واحد انقلاب)

سال تحصیلی ۱۴۰۴-۱۴۰۳

طرح درس سال تحصیلی ۱۴۰۴-۱۴۰۳

دبیرستان متوسطه دخترانه دوره اول (واحد انقلاب)

رشته ی تحصیلی: کارشناسی ارشد فیزیک دانشگاه صنعتی شریف

نام درس و پایه: فیزیک نهم

نام دبیر: الهه مرزوق

منابع مطالعاتی دبیر :						
۱- کتاب درسی						
۲- کتاب اول، پرتکرار، آبی و سه سطحی بنیاد علمی آموزشی قلم چی						
۳- جزوه خلاصه درس						
هفته چندم سال	روز	تاریخ	شماره جلسه	مباحث تدریس	نوعی بازایی آموخته ها	مباحث آزمون
۱	سه شنبه	۲۵ دی	تعطیل			حرکت چیست- نیرو صفحه های ۳۹ تا ۶۲
آزمون قلم چی ۲۸دی						
۲	سه شنبه	۲ بهمن	۱	رفع اشکال آزمون-تدریس صفحه های ۸۳ تا ۸۶ کتاب درسی	نوشتن سوال مربوط به مبحث تدریس	فشار و آثار آن صفحه های ۸۳ تا ۸۷
۳	سه شنبه	۹ بهمن	تعطیل			
آزمون قلم چی ۱۲بهمن						
۴	سه شنبه	۱۶ بهمن	۲	رفع اشکال آزمون-تدریس صفحه های ۸۷ تا ۸۸ کتاب درسی	اماده شدن برای ارائه کوتاه توسط دانش آموزان برای مبحث مربوط به جلسه	فشار و آثار آن صفحه های ۸۳ تا ۸۸
۵	سه شنبه	۲۳ بهمن	۳	تدریس صفحه ۸۹	نوشتن سوال مربوط به مبحث تدریس	
آزمون قلم چی ۲۶بهمن						
۶	سه شنبه	۳۰ بهمن	۴	رفع اشکال آزمون- تدریس صفحه های ۹۰ تا ۹۳	نوشتن سوال مربوط به مبحث تدریس	فشار و آثار آن صفحه های ۸۳ تا ۹۴
۷	سه شنبه	۷ اسفند	۵	حل تمرین- تدریس صفحه های ۹۵ تا ۱۰۰	اماده شدن برای ارائه کوتاه توسط دانش آموزان برای مبحث مربوط به جلسه	
آزمون قلم چی ۱۰اسفند						
۸	سه شنبه	۱۴ اسفند	۶	رفع اشکال آزمون-تدریس صفحه های ۹۵ تا ۱۰۰- حل تمرین	اماده شدن برای ارائه کوتاه توسط دانش آموزان برای مبحث مربوط به جلسه	فشار و آثار آن- ماشین ها صفحه های ۸۳ تا ۱۰۰
۹	سه شنبه	۲۱ اسفند	۷	حل تمرین- تدریس صفحه های ۱۰۰ و ۱۰۱	نوشتن تمرین	
آزمون قلم چی ۲۴اسفند						
۱۰	سه شنبه	۲۸ اسفند		رفع اشکال	نوشتن تمرین	حرکت چیست- نیرو صفحه های ۳۹ تا ۶۲
آزمون قلم چی ۷ فروردین						
	سه شنبه	۱۲ فروردین	تعطیل			فشار و آثار آن- ماشین ها صفحه های ۸۳ تا ۱۰۰
آزمون قلم چی ۱۵ فروردین						
۱۱	سه شنبه	۱۹ فروردین	۸	رفع اشکال آزمون- تدریس صفحه های ۱۰۲ و ۱۰۳	اماده شدن برای ارائه کوتاه توسط دانش آموزان برای مبحث مربوط به جلسه	فشار و آثار آن- ماشین ها صفحه های ۸۳ تا ۱۰۳
۱۲	سه شنبه	۲۶ فروردین	۹	حل تمرین	نوشتن تمرین	
آزمون قلم چی ۲۹ فروردین						
۱۳	سه شنبه	۲ اردیبهشت	۱۰	تدریس صفحه های ۱۰۴ و ۱۰۵	نوشتن تمرین	فشار و آثار آن- ماشین ها صفحه های ۸۳ تا ۱۰۴
آزمون قلم چی ۵ اردیبهشت						
۱۴	سه شنبه	۹ اردیبهشت	۱۱	رفع اشکال آزمون- حل تمرین	نوشتن تمرین	حرکت چیست- نیرو- فشار و آثار آن- ماشین ها صفحه های ۳۹ تا ۶۲- ۸۳ تا ۱۰۶
۱۵	سه شنبه	۱۶ اردیبهشت	۱۲	حل تمرین	نوشتن تمرین	
۱۶	سه شنبه	۲۳ اردیبهشت	۱۳	حل تمرین	نوشتن تمرین	
آزمون قلم چی ۲۶ اردیبهشت						
۱۷	سه شنبه	۳۰ اردیبهشت	۱۴	حل نمونه سوال امتحانی	نوشتن تمرین	

طرح درس سال تحصیلی ۱۴۰۴-۱۴۰۳

دبیرستان متوسطه دخترانه دوره اول (واحد انقلاب)

نام دبیر: الهه مرزوق

رشته ی تحصیلی: کارشناسی ارشد فیزیک دانشگاه صنعتی شریف

نام درس و پایه: فیزیک نهم

منابع مطالعاتی دبیر :

۱- کتاب درسی

۲- کتاب اول، پرتکرار، آبی و سه سطحی بنیاد علمی آموزشی قلم چی

۳- جزوه خلاصه درس

هفته ی چندم سال	روز	تاریخ	شماره ی جلسه	مباحث تدریس	نحوه ی بازبایی آموخته ها	مباحث آزمون
۱	دوشنبه	۲۴ دی	تعطیل			حرکت چیست- نیرو صفحه های ۳۹ تا ۶۲
آزمون قلم چی ۲۸دی						
۲	دوشنبه	۱ بهمن	۱	رفع اشکال آزمون-تدریس صفحه های ۸۳ تا ۸۶ کتاب درسی	نوشتن سوال مربوط به مبحث تدریس	فشار و آثار آن صفحه های ۸۳ تا ۸۷
۳	دوشنبه	۸ بهمن	تعطیل			
آزمون قلم چی ۱۲بهمن						
۴	دوشنبه	۱۵ بهمن	۲	رفع اشکال آزمون-تدریس صفحه های ۸۷ تا ۸۹ کتاب درسی	آماده شدن برای ارائه کوتاه توسط دانش آموزان برای مبحث مربوط به جلسه	فشار و آثار آن صفحه های ۸۳ تا ۸۸
۵	دوشنبه	۲۲ بهمن	تعطیل			
آزمون قلم چی ۲۶بهمن						
۶	دوشنبه	۲۹ بهمن	۳	رفع اشکال آزمون- تدریس صفحه های ۹۰ تا ۹۳	نوشتن سوال مربوط به مبحث تدریس	فشار و آثار آن صفحه های ۸۳ تا ۹۴
۷	دوشنبه	۶ اسفند	۴	حل تمرین- تدریس صفحه های ۹۵ تا ۱۰۰	آماده شدن برای ارائه کوتاه توسط دانش آموزان برای مبحث مربوط به جلسه	
آزمون قلم چی ۱۰اسفند						
۸	دوشنبه	۱۳ اسفند	۵	رفع اشکال آزمون-تدریس صفحه های ۹۵ تا ۱۰۰- حل تمرین	آماده شدن برای ارائه کوتاه توسط دانش آموزان برای مبحث مربوط به جلسه	فشار و آثار آن- ماشین ها صفحه های ۸۳ تا ۱۰۰
۹	دوشنبه	۲۰ اسفند	۶	حل تمرین- تدریس صفحه های ۱۰۰ و ۱۰۱	نوشتن تمرین	
آزمون قلم چی ۱۲۴اسفند						
۱۰	دوشنبه	۲۷ اسفند	۷	رفع اشکال	نوشتن تمرین	حرکت چیست- نیرو صفحه های ۳۹ تا ۶۲
آزمون قلم چی ۱۵و ۷فروردین						
۱۱	دوشنبه	۱۸ فروردین	۸	رفع اشکال آزمون- تدریس صفحه های ۱۰۲ و ۱۰۳	آماده شدن برای ارائه کوتاه توسط دانش آموزان برای مبحث مربوط به جلسه	فشار و آثار آن- ماشین ها

۱۲	دوشنبه	۲۵ فروردین	۹	حل تمرین	نوشتن تمرین	صفحه های ۸۳ تا ۱۰۳
آزمون قلم چی ۲۹ فروردین						
۱۳	دوشنبه	۱۱ اردیبهشت	۱۰	تدریس صفحه های ۱۰۴ و ۱۰۵	نوشتن تمرین	فشار و آثار آن - ماشین ها صفحه های ۸۳ تا ۱۰۴
آزمون قلم چی ۱۵ اردیبهشت						
۱۴	دوشنبه	۱۸ اردیبهشت	۱۱	رفع اشکال آزمون - حل تمرین	نوشتن تمرین	حرکت چیست - نیرو - فشار و آثار آن - ماشین ها صفحه های ۳۹ تا ۶۲ - ۸۳ تا ۱۰۶
					نوشتن تمرین	
					نوشتن تمرین	
۱۵	دوشنبه	۱۵ اردیبهشت	۱۲	دوره و حل تمرین	نوشتن تمرین	
۱۶	دوشنبه	۲۲ اردیبهشت	۱۳	دوره و حل تمرین	نوشتن تمرین	
آزمون قلم چی ۲۶ اردیبهشت						
۱۷	دوشنبه	۲۹ اردیبهشت	۱۴	دوره و حل تمرین	نوشتن تمرین	

تاکنون دقت کرده‌اید که در ساخت سدها هر چه از تاج سد به پایه‌های آن (قسمت‌هایی که در عمق بیشتری از آب قرار می‌گیرند) نزدیک می‌شویم ضخامت دیواره سد بیشتر می‌شود؟ یا اینکه چرا ابعاد پنجره هواپیما کوچکتر از اتوبوس است؟ در این فصل با علت این موضوعها آشنا می‌شویم.

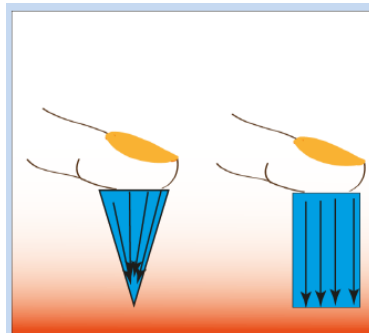
فشار به صورت نسبت نیرو بر سطحی که به آن وارد می‌شود تعریف می‌شود. (در واقع فشار مقدار نیرویی است که بر واحد سطح وارد می‌شود).

$$P = \frac{F}{A} \quad \text{یا} \quad \text{فشار} = \frac{\text{نیرو}}{\text{سطح}}$$

یکای فشار پاسکال (Pa) است به طوری که هر پاسکال، هم‌ارز با یک نیوتون بر متر مربع (1N/m^2) است.

مقدار فشار با مقدار نیرو رابطه مستقیم و با سطح رابطه عکس دارد. یعنی هر چه مقدار نیرو بیشتر شود فشار هم افزایش می‌یابد ولی هر چه سطح افزایش یابد فشار کم می‌شود. (هر چه سطح کم شود مقدار فشار افزایش می‌یابد مانند نوک پونز)

برای درک فشار و تفاوت آن با نیرو به شکل زیر توجه کنیم:

نکته مهم: یک نیوتن بر سانتی متر مربع معادل ۱۰۰۰۰ پاسکال است. پس اگر بخواهید نیوتن بر سانتی متر مربع را به پاسکال تبدیل کنید کافی است عدد حاصل را در ۱۰۰۰۰ ضرب کنید.

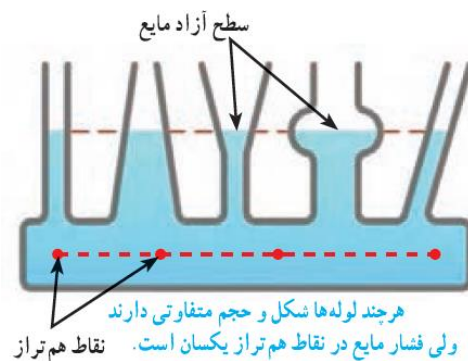
تمرین: با استفاده از تبدیل‌های زنجیره‌ای که در فصل حرکت با آنها آشنا شدیم چگونگی این تبدیل واحد را بیان کنید.

فشار در مایع‌ها:

فشار در مایعات به عمق مایع بستگی دارد یعنی هر چه عمق مایع بیشتر باشد فشار بیشتر است.

مقدار فشار آب به طول و عرض ظرف آب هیچ ارتباطی ندارد.

اگر چند ظرف با شکل‌های مختلف به هم مرتبط باشند و داخل یکی از آن‌ها آب بریزیم آب در همه ظرف‌ها جریان پیدا می‌کند و سطح آب در همه ظروف یکسان خواهد بود و فشار آب در نقاط هم‌تراز یک مایع در همه ظروف یکسان است و هیچ ربطی به شکل ظرف ندارد. نقاط هم‌تراز یعنی نقاط با ارتفاع یکسان در یک مایع.

برای یک مایع به چگالی ρ و در عمق h مقدار فشار از رابطه زیر محاسبه می‌شود. در این رابطه می‌بینیم فشار در عمق مشخصی از یک ماده به چگالی ماده و عمق مشخص شده بستگی دارد. (g) شتاب گرانش است که در فصل نیرو با آن آشنا شدیم (P_0) فشار هوای محیط است که فشار در سطحی مایع را نشان می‌دهد.

$$P = P_0 + \rho gh$$

این رابطه نشان می‌دهد فشار در عمق h از سطح شاره، به اندازه

ρgh از فشار P_0 در سطح شاره بیشتر است.

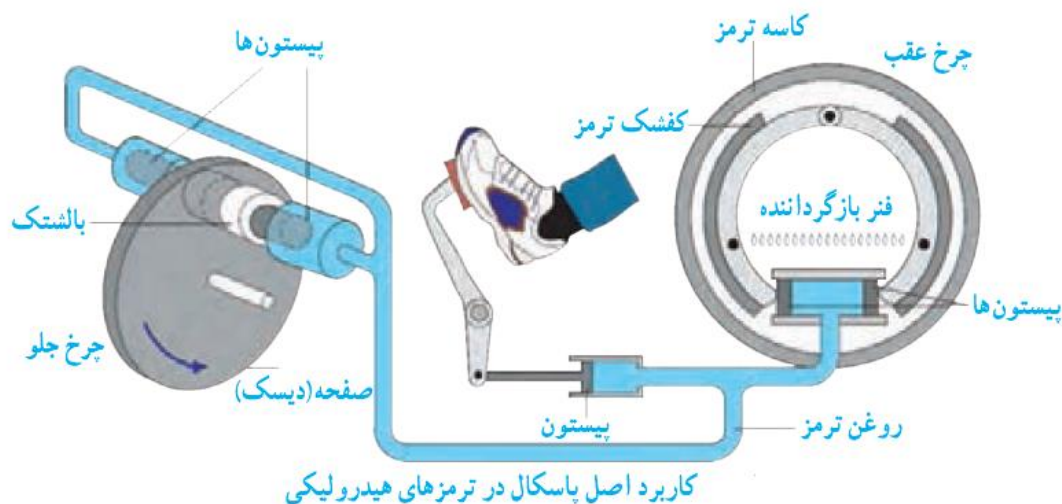
فشار در سطح دریای آزاد، حدود $10^5 \times 10^3 \text{ Pa}$ پاسکال است

به آن ۱ اتمسفر (atm) نیز می‌گویند.

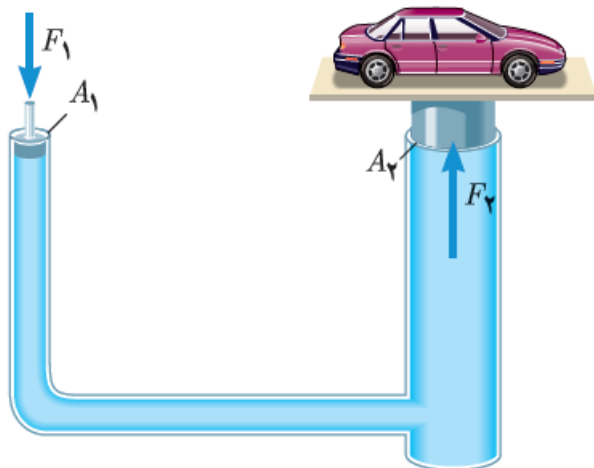
تمرین: به شکل‌های زیر دقت کنید و علت هر تصویر را با توجه به مطالبی که در مورد فشار مایعات مطرح کردیم بیان کنید.

اصل پاسکال: اگر بر مایعی که داخل یک ظرف دربسته قرار دارد فشار وارد کنیم مایع این فشار را در تمام جهات منتقل می‌کند بدون آن که مقدار این فشار کم شود. برای مثال ترمز هیدرولیکی بر مبنای اصل پاسکال کار می‌کند. وقتی راننده پدال ترمز را فشار می‌دهد، این فشار توسط روغن ترمز به پیستون‌ها، کفشک‌ها و بالشتک‌ها منتقل می‌شود. کفشک‌ها به کاسه ترمز عقب و بالشتک‌ها به صفحه‌ای که به چرخ جلو متصل است نیرو وارد کرده و سرانجام سرعت خودرو کم می‌شود.

شکل طراحی ساده از یک بالابر هیدرولیکی را نشان می‌دهد که معمولاً در تعمیرگاه‌های خودرو از آن استفاده می‌کنند. این بالابرها براساس اصل پاسکال کار می‌کنند و رابطه زیر در محل پیستون‌های آن برقرار است:

$$\frac{F_1}{A_1} = \frac{F_2}{A_2}$$

نکته: گازها هم مانند مایعات در ظروف دربسته فشار را در همه جهات منتقل می‌کنند ولی گازها چون خاصیت تراکم پذیری ندارند نمی‌توانند مانند مایعات فشار را به صورت کامل منتقل کنند.

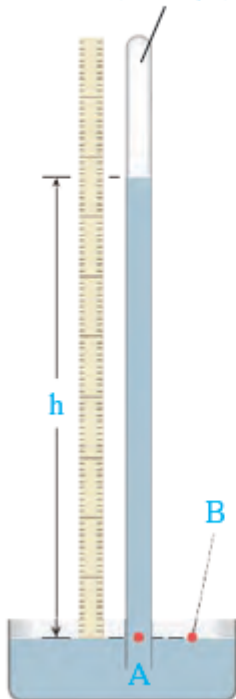
برای گازها چون چگالی کمی دارند در یک ظرف بسته فشار گاز در سراسر ظرف یکسان در نظر گرفته می‌شود.

فشار در گازها:

گازها نیز مانند مایع‌ها وقتی در یک محفظه قرار بگیرند، به دیواره‌های ظرفی که در آن قرار دارند فشار وارد می‌کنند. با توجه به این که چگالی گازها بسیار کم است در یک محفظه بسته در تمامی قسمت‌ها فشار گاز را یکسان در نظر می‌گیریم.

اطراف کره زمین و تا ارتفاع صدها کیلومتر بالاتر از سطح زمین، هوا وجود دارد. هرچه از سطح زمین بالاتر برویم فشار هوا کم‌تر می‌شود. به همین دلیل فشار هوا در نقاط مرتفع کم‌تر است. فشار هوا در زندگی روزمره ما کاربردها و اثرات فراوانی دارد برای مثال وقتی می‌خواهیم به کمک یک نی نوشیدنی بخوریم!

این قسمت تقریباً چیزی وجود ندارد و خلأ است.

با استفاده از این واقعیت که فشار در نقاط هم‌تراز یک مایع یکسان است، می‌توان فشارسنج ساده‌ای ساخت که برای اندازه‌گیری فشار هوا به کار رود. شکل روبه‌رو یک فشارسنج ساده جیوه‌ای را نشان می‌دهد. یک لوله شیشه‌ای به طول حدود ۸۰ تا ۱۰۰ سانتی‌متر، که یک سر آن بسته است را انتخاب می‌کنیم. لوله را پر از جیوه کرده و پس از خارج کردن هوای درون جیوه، با انگشت دهانه آن را می‌بندیم. سپس آن را وارونه کرده و به طور قائم در یک ظرف جیوه فرو می‌بریم. با برداشتن انگشت، مشاهده می‌کنیم که سطح جیوه در لوله تا آنجا پایین می‌آید که فشار در نقطه A برابر فشار هوا در نقطه B شود. ارتفاع ستون جیوه (h) معیاری از فشار هوا در محل آزمایش است. این ارتفاع در سطح دریا حدود ۷۶ سانتی‌متر است.

توریچلی (۱۶۴۷-۱۶۸۰ میلادی)، فیزیکدان ایتالیایی، نخستین کسی بود که با انجام این آزمایش ساده، نشان داد که هوا فشار دارد. وی همچنین با اندازه‌گیری ارتفاع ستون جیوه توانست فشار هوا را در کنار دریا و بالای کوه اندازه‌گیری کند. (هشدار: جیوه و بخار آن سمی است. توصیه می‌شود این آزمایش فقط در آزمایشگاه و با رعایت استانداردهای لازم انجام شود.)

یکی از معروف‌ترین آزمایش‌های مربوط به فشار هوا را اوتو فون گریکه، شهردار یکی از شهرهای آلمان و مخترع پمپ خلأ در سال ۱۶۵۴ میلادی انجام داد. فون گریکه دو نیمکره با قطری حدود ۵۰ سانتی‌متر را، کنار هم گذاشت تا کره‌ای تشکیل دهند. او اتصال‌های هواپندی شده را با یک واشر چرمی آغشته به روغن درست کرد. وقتی با پمپ خلأ کره را از هوا تخلیه کرد، مطابق شکل حتی دو گروه اسب نیز نتوانستند دو نیمکره را از هم جدا کنند!

تمرین‌ها و فعالیت‌های کتاب درسی در این بخش اهمیت زیادی دارند. علاوه بر حل تمرین‌ها و فعالیت‌های کتاب درسی تمرین‌های زیر را حل کنیم. همچنین حالا می‌توانیم علت دو پرسشی که ابتدای این فصل مطرح شد (در مورد ساخت سدها و پنجره‌های هواپیما) را توضیح دهیم!

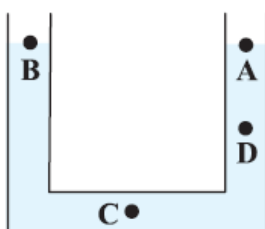
تمرین:

اگر وزن جسمی را ۳ برابر و مساحت سطح آن را $\frac{1}{4}$ برابر کنیم فشار _____ برابر می‌شود.

$25 \frac{\text{N}}{\text{cm}^2}$ برابر _____ پاسکال و _____ نیوتون بر متر مربع است.

علت ترکیدن بادکنک هنگام باد کردن _____ است.

در شکل زیر فشار در کدام نقطه بیشتر است؟ (مایع درون ظرف آب است)

A (۱) ☐

B (۲) ☐

C (۳) ☐

D (۴) ☐

مکعبی به ابعاد ۲، ۵ و ۱۰ متر و جرم ۵ کیلوگرم روی سطحی قرار دارد. بیشترین فشاری که به سطح وارد می‌کند چند کیلوپاسکال است؟

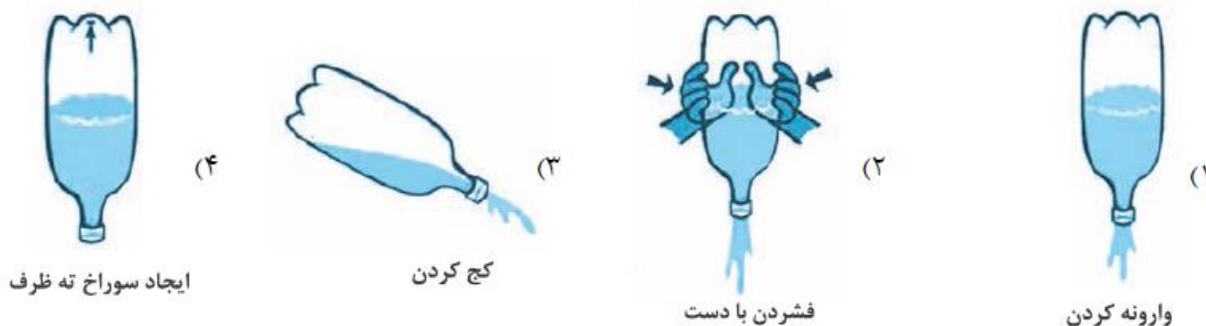
۰/۰۰۵ (۲) ☐

۵ (۱) ☐

۵ (۴) ☐

۱ (۳) ☐

آب کدام بطری راحت‌تر و زودتر خارج می‌شود؟

به کمک ماشین ها می توانیم اجسام خیلی سنگین را بلند کنیم. ماشین ها به ما اجازه کارهای فراتر از انتظار را می دهند. هر ماشین برای منظور و کار مشخصی طراحی می شود.

هر ماشین دارای ورودی و خروجی است: ورودی هر ماشین شامل همه آن چیزهایی است که انجام می دهیم تا ماشین کار کند و خروجی آن چیزی است که ماشین برای ما انجام می دهد.
ورودی یا خروجی ماشین ها ممکن است بر اساس نیرو، گشتاور نیرو، توان یا انرژی بررسی شوند.

مثال: ورودی: نیرویی که ما به پدال وارد می کنیم.

برای حرکت دوچرخه:

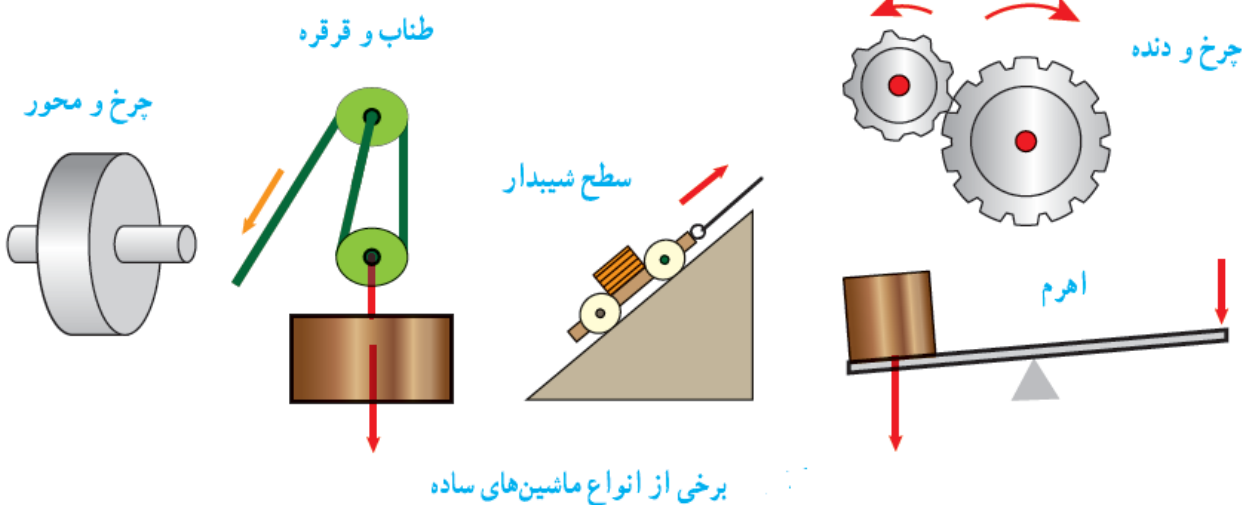
خروجی: حرکتی که دوچرخه انجام می دهد (نیروی ماهیچه به انرژی جنبشی تبدیل می شود).

ساده ، مانند: اهرم

مرکب ، مانند: دوچرخه

انواع ماشین:

ماشین ساده: ماشین های مرکب یا پیچیده از تعدادی ماشین ساده تشکیل شده اند برای مثال دوچرخه که یک ماشین مرکب (پیچیده) است از ماشین های ساده (اجزا) مثل اهرم، پیچ و مهره، چرخ و محور، چرخ و دنده و ... تشکیل شده است.

اهرم‌ها نمونه‌ای از ماشین‌های ساده هستند که به کمک آن‌ها می‌توانیم جسمی که وزن آن چند برابر وزن خودمان است را بلند کنیم.

اهرم میله بلند و محکمی است که بخشی از آن را به یک تکیه‌گاه تکیه می‌دهیم.

قبل از بررسی این ماشین ساده به مفهومی به نام **گشتاور نیرو** بپردازیم:

یکی از اثرهای نیرو بر اجسام اثر چرخاندگی است؛ مثلاً برای باز و بسته کردن در به آن نیرو وارد می‌کنیم و در حول لولایش می‌چرخد. با وارد کردن نیرو به دسته آچار، پیچ را شل یا سفت می‌کنیم و ...

اثر چرخاندگی یک نیرو را گشتاور نیرو می‌گوییم. اندازه نیرو و فاصله نیرو تا محور چرخش در گشتاور نیرو مؤثر است.

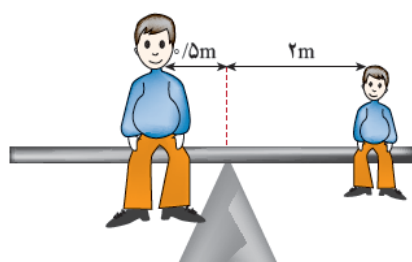
بزرگی گشتاور نیرو برابر با حاصل ضرب اندازه نیرو در فاصله محل اثر نیرو تا محور چرخش است.

$$\text{اندازه نیرو} \times \text{فاصله نقطه اثر نیرو تا محور چرخش} = \text{اندازه گشتاور نیرو}$$

با توجه به اینکه یکای نیرو نیوتون (N) و یکای فاصله متر (m) است، یکای گشتاور نیرو، نیوتون متر (Nm) است.

اکنون با رابطه گشتاور نیرو فکر کنیم چرا با آچاری با دسته بلندتر مهره راحت‌تر باز می‌شود؟

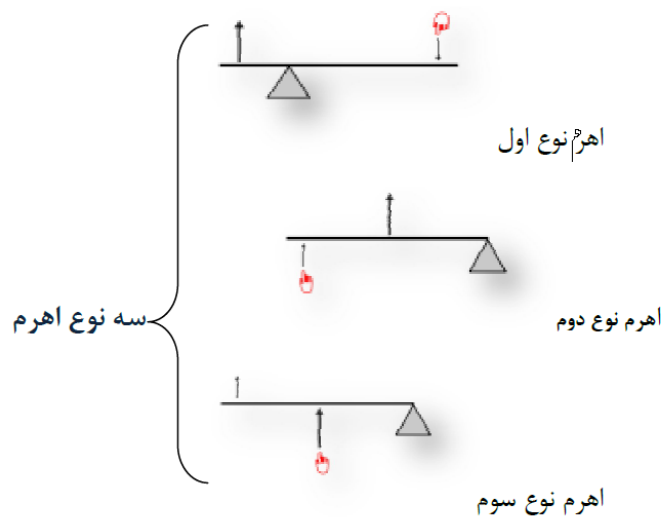
مثال: به شکل زیر و گشتاور نیروها دقت کنیم:

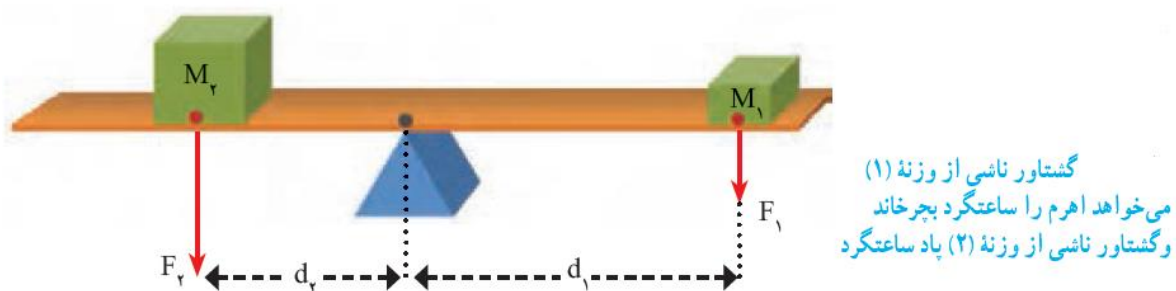
$$800\text{ N} \times 0.5\text{ m} = 400\text{ N} \times 2\text{ m}$$

$$400\text{ Nm} = 400\text{ Nm}$$

اندازه گشتاور پاد ساعتگرد پدر برابر با اندازه گشتاور ساعتگرد پسر است.

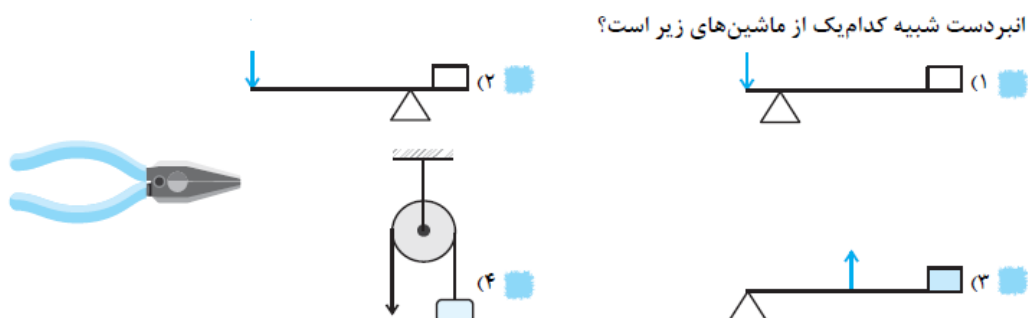
ساده‌ترین نوع اهرم‌ها اهرم نوع اول است که شبیه الاکنک است و در وسط میله یک تکیه‌گاه قرار دارد. وقتی به یک طرف الاکنک نیرویی به سمت پایین وارد می‌شود آن سمت به طرف پایین و طرف مقابل به سمت بالا حرکت می‌کند. می‌توان فاصله دو جسم از تکیه‌گاه را چنان تنظیم کرد که اهرم در حالت تعادل باقی بماند. در این حالت اثر چرخشی نیروها یکدیگر را خنثی می‌کنند. به عبارتی در حالت تعادل اندازه گشتاوری که هر یک از نیروها نسبت به تکیه‌گاه ایجاد می‌کنند با هم برابر و جهت چرخشان مخالف یکدیگر است.

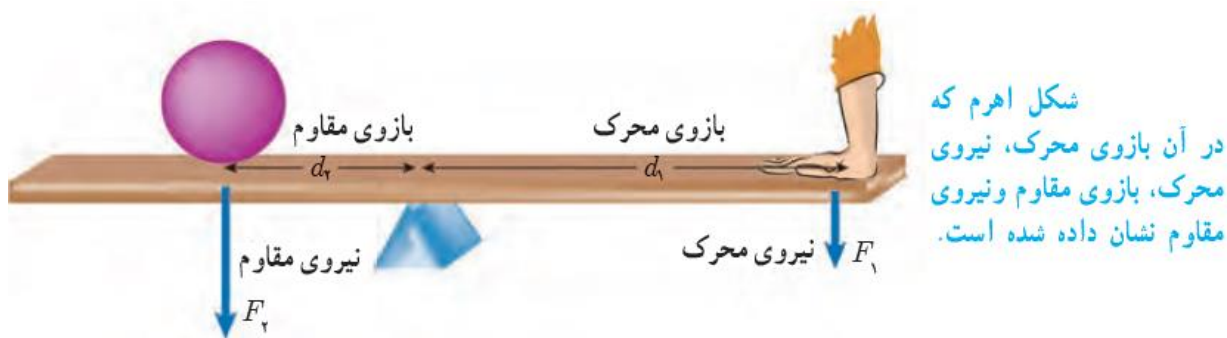
گشتاور نیروی پاد ساعتگرد = گشتاور نیروی ساعتگرد

$$d_1 \times F_1 = d_2 \times F_2$$

تمرین:

مزیت مکانیکی:

به نمادهای ذکر شده برای نیروها و بازوهای محرک و مقاوم در شکل دقت کنیم.

در یک ماشین نسبت نیروی مقاوم به نیروی محرک مزیت مکانیکی نامیده می‌شود.

$$\text{مزیت مکانیکی} = \frac{\text{اندازه نیروی مقاوم}}{\text{اندازه نیروی محرک}}$$

دقت کنیم در اهرم‌ها و در شرایط تعادل برای مزیت مکانیکی اهرم علاوه بر رابطه بالا داریم:

$$\text{مزیت مکانیکی} = \frac{\text{بازوی محرک}}{\text{بازوی مقاوم}}$$

یعنی برای اهرمی که در حالت تعادل قرار دارد این دو رابطه با هم برابر هستند.

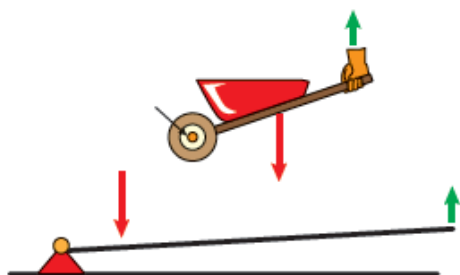
تمرین: مطلب بالا را ثابت کنید و شکل رابطه را به کمک نمادهایی که برای این کمیت‌ها معرفی کردیم بنویسید.

تمرین: اگر مزیت مکانیکی اهرم ۸ و اندازه نیروی محرک ۱۹ نیوتون باشد، اندازه نیروی مقاوم چقدر باشد تا دستگاه در حال تعادل باقی بماند؟ اگر در این مجموعه بازوی مقاوم ۵ متر باشد اندازه بازوی محرک چقدر است؟

همانطور که در انواع اهرم‌ها گفتیم، اهرم‌ها سه نوع هستند که براساس محل تکیه‌گاه، نیروی محرک و مقاوم تعریف می‌شوند. با اهرم نوع اول آشنا شدیم. در مورد اهرم‌های نوع دوم و سوم داریم:

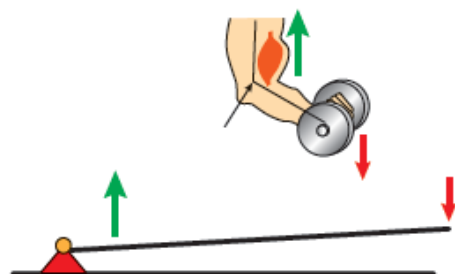
اهرم نوع دوم:

جسم بین نیرو و تکیه‌گاه است مانند شکل روبه‌رو:

اهرم نوع سوم:

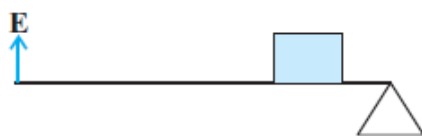
نیرو بین جسم و تکیه‌گاه است مانند شکل روبه‌رو:

تمرین: مثال‌های دیگری برای این نوع اهرم‌ها پیدا کنید.

تمرین:

شکل مقابل اهرم نوع چند است و به چه طریقی به ما کمک می‌کند؟ و شبیه کدام وسیله است؟

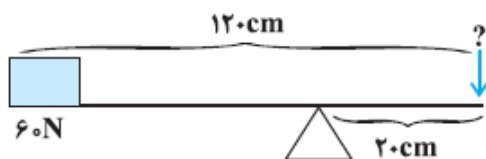
(۱) نوع دوم - تغییر جهت - انبردست

(۲) نوع دوم - افزایش نیرو - فرغون

(۳) نوع اول - افزایش سرعت و مسافت - جارو فراشی

(۴) نوع سوم - افزایش نیرو - بازوی انسان

به جای علامت ؟ جسم چند نیوتونی باید قرار گیرد تا اهرم به حالت تعادل باشد؟

(۱) ۳۶۰ نیوتون

(۲) ۲۴۰ نیوتون

(۳) ۳۰۰ نیوتون

(۴) ۱۸۰ نیوتون

قرقره‌ها:

با طناب و قرقره هم می‌توان ماشین ساده ساخت. با استفاده از قرقره هم می‌توان اجسام سنگین را بلند کرد. هر قرقره محوری دارد که حول آن آزادانه می‌تواند بچرخد.

به تفاوت قرقره ثابت و متحرک در شکل زیر دقت کنیم:

ثابت: آن به جایی وصل است و فقط نخ داخل شیار حرکت است

متحرک: خود قرقره ها همراه با نخ و بار حرکت می‌کند.

قرقره ساده:

انواع قرقره:

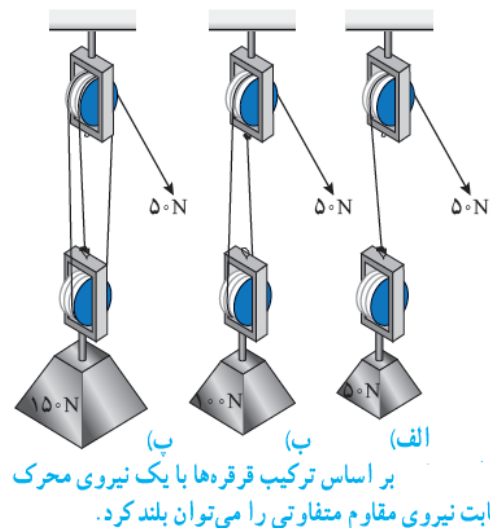
قرقره مرکب:

از ترکیب قرقره های ثابت و متحرک ساخته می‌شود.

تمرین: مزیت مکانیکی را برای قرقره‌های ثابت و متحرک شکل داده شده بنویسید.

وقتی یک سر طنابی که سر دیگر آن به دیوار متصل است را با نیروی ۵۰ نیوتون می‌کشیم، نیروی ۵۰ نیوتون در سراسر طناب برقرار می‌شود. در مورد سطل‌های داده شده در شکل الف اگر وزن سطل ۴۰ نیوتون باشد برای حرکت دادن آن نیروی ۴۰ نیوتون لازم است ولی در شکل ب برای حرکت دادن سطل ۴۰ نیوتونی نیروی ۲۰ نیوتون لازم است.

شکل سه ترکیب متفاوت از به هم بستن طناب و قرقره را نشان می‌دهد. در شکل الف برای بلند کردن وزنه 50 N نیوتونی (نیروی مقاوم) نیروی محرک 50 N لازم است. در شکل ب با نیروی محرک 50 N می‌توان وزنه 100 N نیوتونی (نیروی مقاوم) را بلند کرد. در شکل پ با نیروی محرک 50 N می‌توان وزنه 150 N نیوتونی (نیروی مقاوم) را بلند کرد.

در این شکل‌ها دقت کنیم در شکل ب و پ با اعمال نیروی 50 N نیوتون توانستیم وزنه‌های سنگین‌تری را بلند کنیم. یعنی با ترکیبی از قرقره‌ها و طناب توانستیم به کمک یک نیروی کوچک جسم سنگینی را به سمت بالا جابه‌جا کنیم. در واقع در این حالت‌ها میزان جابه‌جایی طناب بیشتر می‌شود در شکل ب میزان جابه‌جایی ۲ برابر و در شکل پ ۳ برابر شکل الف است. به عبارت دیگر:

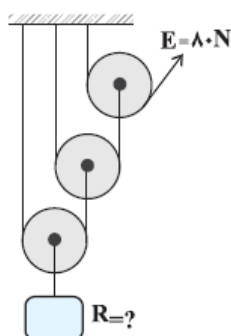
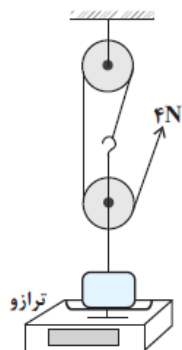
برای این که وزنه 150 N نیوتونی را ۱ متر بالا ببریم باید طناب را با نیروی 50 N نیوتون ۳ متر بکشیم (هر طناب یک متر جابه‌جا می‌شود). به همین دلیلی اندازه کار نیروی محرک با اندازه نیروی مقاوم برابر است. (از نیروی اصطکاک صرف‌نظر کرده‌ایم).

اندازه کار نیروی مقاوم = اندازه کار نیروی محرک

می‌دانیم کار: نیرو ضربدر جابه‌جایی است.

تمرین:

علی مطابق شکل وزنه‌ای را به قرقره آویزان کرده و به آرامی طناب را رها می‌کند تا وزنه به آرامی روی کفه ترازوی دیجیتال قرار گیرد. ترازو چه عددی را نشان می‌دهد؟

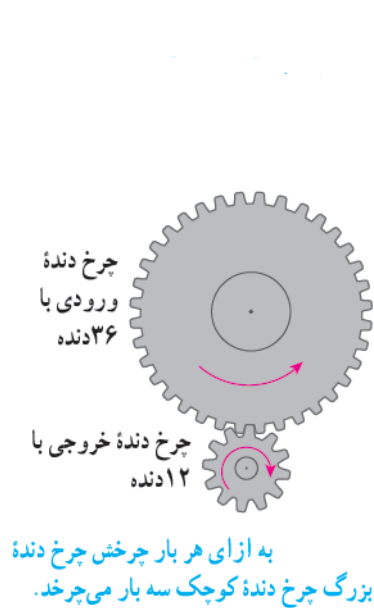

در قرقره مرکب زیر نیروی مقاوم چند نیوتون است؟

- ۱۶۰ (۱)
- ۴۰۰ (۲)
- ۲۴۰ (۳)
- ۶۴۰ (۴)

چرخ‌دنده‌ها:

چرخ دنده نوعی دیگری از ماشین ساده است. در اغلب ماشین‌هایی که می‌چرخند از چرخ‌دنده استفاده می‌شود. چگونگی کارکرد چرخ‌دنده‌ها به تعداد دندانه‌های آن‌ها بستگی دارد.
به شکل و توضیحات زیر دقت کنیم:

چرخ‌دنده

بزرگ‌تر دارای ۳۶ دنده و دومی دارای ۱۲ دنده است. این چرخ‌دنده‌ها با هم تماس دارند و با فرض آنکه روی هم نمی‌لغزند (سُر نمی‌خورند)، وقتی چرخ‌دنده بزرگ به اندازه یک دنده می‌چرخد، چرخ‌دنده کوچک نیز یک دنده می‌چرخد. پس وقتی چرخ بزرگ که دارای ۳۶ دنده است، یک دور کامل می‌چرخد، چرخ کوچک که دارای ۱۲ دنده است، ۳ دور می‌چرخد (دور $= \frac{۳۶}{۱۲}$).
بدیهی است اگر چرخ‌دنده کوچک سبب چرخش چرخ‌دنده بزرگ شود، به ازای هر سه بار چرخیدن آن، چرخ‌دنده بزرگ یک بار می‌چرخد. یعنی سرعت چرخش چرخ دنده کوچک بیشتر از سرعت چرخش چرخ دنده بزرگ است.

کاربرد چرخ‌دنده‌ها: تغییر سرعت چرخش، تغییر گشتاور یا تغییر جهت نیرو (مانند استفاده در خودروها که چرخ‌دنده‌ها با تغییر سرعت چرخشی باعث تغییر سرعت خودرو می‌شوند)

مثال‌هایی برای حرکت چرخ دنده‌ها:

* حرکت دریل برای چرخاندن مته با نیروی کم و سرعت زیاد

* چرخ‌های بزرگ پشت کشتی‌های بخار با نیروی زیاد و سرعت کم

سطح شیب‌دار:

نوعی ماشین ساده است که در آن با صرف نیروی کمتر روی مسافت طولانی‌تر می‌توانیم جسم سنگین را بالا ببریم. در واقع وقتی از سطح شیب‌دار استفاده می‌کنیم نیروی محرک کاهش می‌یابد اما مسافتی که لازم است طی شود تا جسم بالا برده شود افزایش می‌یابد.

مثال هایی برای سطح شیب دار:

*تخته بلند و محکمی که برای انتقال بار به داخل کامیون استفاده می کنند.

*جاده های مارپیچ کوهستانی

*ریمپ ماشین های حمل خودرو

برای مزیت مکانیکی سطح شیب دار هم داریم:

$$\text{مزیت مکانیکی} = \frac{\text{نیروی مقاوم}}{\text{نیروی محرک}}$$

هر چه طول سطح شیب دار بیشتر باشد و زاویه شیب کمتر باشد مزیت مکانیکی سطح شیب دار بیشتر می شود.

نکته: مزیت مکانیکی سطح شیب دار را می توان از نسبت اندازه سطح شیب دار به ارتفاع سطح شیب دار هم محاسبه کرد. دقت شود در سطح شیب دار نیروی محرک نیروی ماست که در راستای سطح شیب دار است و نیروی مقاوم نیروی وزن جسم است.

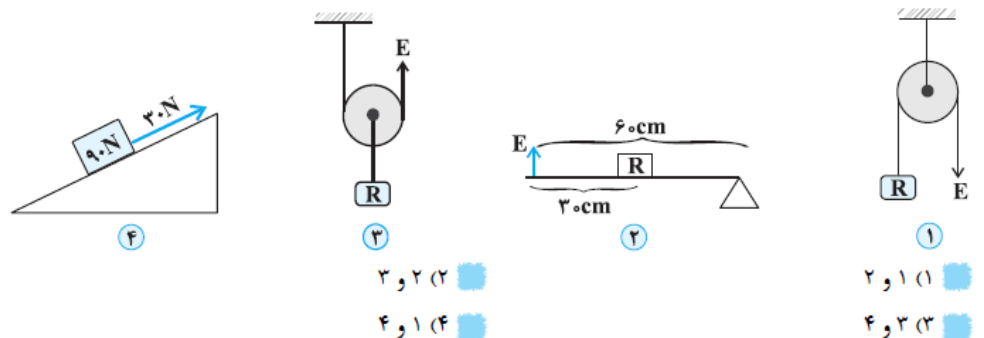
نکته: مزیت مکانیکی سطح شیب دار مقداری بیشتر از یک است.

در مورد تمامی ماشین ها داریم:

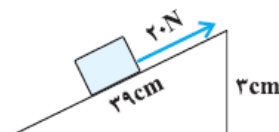
از ترکیب دو یا چند ماشین ساده، ماشین مرکب به دست می آید. مزیت مکانیکی ماشین مرکب برابر است با حاصل ضرب مزیت مکانیکی به کار رفته در همدیگر ...
 $\text{مزیت مکانیکی کل ماشین مرکب} = A_1 \times A_2 \times A_3 \times \dots$

تمرین:

مزیت مکانیکی کدام دو ماشین با هم برابر است؟

مطابق شکل، محمد جسمی که روی سطح شیب دار بدون اصطکاکی قرار دارد را با نیروی ۲۰ نیوتون می کشد. اگر این جسم را به قلاب نیروسنج متصل و بلند کند نیروسنج چه عددی را نشان می دهد؟

- ۱) ۶۰ N
۲) ۲۶ N
۳) ۲۶۰ N
۴) ۱۲۰ N

سرای دانش

جزوه خلاصه درس نیمسال دوم

درس شیمی و زمین

مدرسه سرای دانش (واحد انقلاب)

سال تحصیلی ۱۴۰۴-۱۴۰۳

طرح درس سال تحصیلی ۱۴۰۳-۱۴۰۴

دبیرستان متوسطه دوره اول دخترانه واحد: انقلاب

نام دبیر : سناء باقری

رشته تحصیلی : شیمی معدنی

نام درس و پایه : شیمی نهم

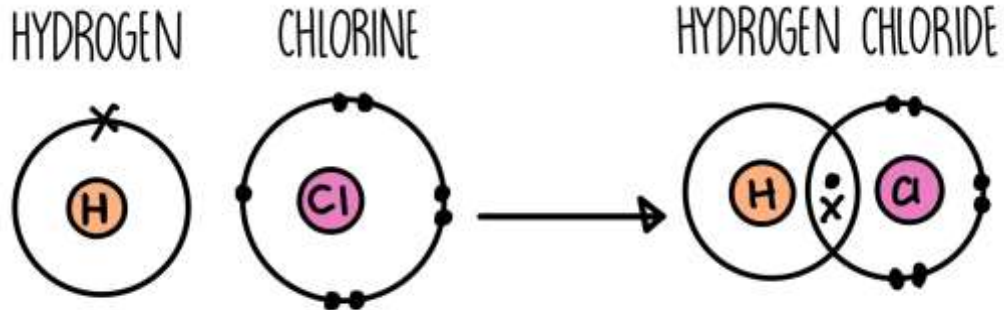
منابع مطالعاتی دبیر :

۱- کتاب درسی

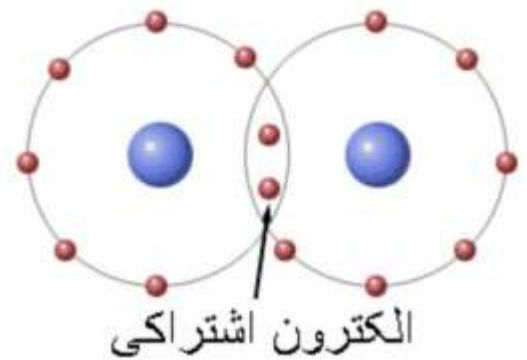
۲- راهنمای معلم کتاب درسی

۳- کتاب پرتکرار و آبی قلم چی

هفته ی چندم سال	روز	تاریخ	شماره ی جلسه	مباحث تدریس	نحوه ی بازیابی آموخته ها	مباحث آزمون
۱۷	شنبه	۱۴۰۳/۱۰/۲۲	۱۲	رفع اشکال سوالات ترم اول - تدریس آثاری از گذشته زمین تا ص ۷۶	هر دانش آموز یک سوال برای نفر کناری خود پیرامون موضوع طرح می کند.	مواد و نقش آنها در زندگی - رفتار اتم ها با یکدیگر/زمین ساخت ورقه ای/آثاری از گذشته زمین ساخت ورقه ای / آثاری از گذشته زمین
آزمون قلم چی ۲۸دی						
۱۸	شنبه	۱۴۰۳/۱۰/۲۹	۱۳	تحلیل سوالات آزمون ۲۸دی- پرسش -تدریس تا ص ۸۲	پاسخ به یک سوال به صورت گروهی که سرگروه انتخاب کرده است	رفتار اتم ها با یکدیگر / آثاری از گذشته زمین
۱۹	شنبه	۱۴۰۳/۱۱/۰۶	۱۴	پرسش- تدریس پیوند کووالانسی تا ص ۲۴	رسم ساختار یک ماده مولکولی به صورت دو نفره	
آزمون قلم چی ۱۲بهمن						
۲۰	شنبه	۱۴۰۳/۱۱/۱۳	۱۵	تحلیل آزمون ۱۲ بهمن- تدریس نکات تکمیلی پیوند کووالانسی	پاسخ به پرسش های امتیازی	رفتار اتم ها با یکدیگر / آثاری از گذشته زمین
۲۱	شنبه	۱۴۰۳/۱۱/۲۰	۱۶	آزمون فصل ۲	حل نمونه سوال	
آزمون قلم چی ۲۶بهمن						
۲۲	شنبه	۱۴۰۳/۱۱/۲۷	۱۷	تحلیل آزمون ۲۶ بهمن - تدریس تا ص ۲۸	رسم نقشه از چرخه کربن به صورت گروهی	رفتار اتم ها با یکدیگر / به دنبال محیطی بهتر برای زندگی تا ص ۲۸/ آثاری از گذشته زمین / نگاهی به فضا تا ص ۱۰۹
۲۳	شنبه	۱۴۰۳/۱۲/۴	۱۸	پرسش - تدریس فصل ۱۰ تا ص ۱۰۹	اندازه گیری فاصله جسمی نسبتا دور به کمک اسطرلاب به صورت گروهی	
آزمون قلم چی ۱۰اسفند						
۲۴	شنبه	۱۴۰۳/۱۲/۱۱	۱۹	تحلیل آزمون ۱۰ اسفند - پرسش - تدریس تا ص ۳۱	نامگذاری ترکیبات مولکولی به صورت امتیازی	رفتار اتم ها با یکدیگر / به دنبال محیطی بهتر برای زندگی تا ص ۳۱/ آثاری از گذشته زمین / نگاهی به فضا تا ص ۱۱۱
۲۵	شنبه	۱۴۰۳/۱۲/۱۸	۲۰	پرسش - تدریس فصل ۱۰ تا ص ۱۱۳	تعیین جهت قبله در کلاس	
آزمون قلم چی ۲۴اسفند						
۲۶	شنبه	۱۴۰۳/۱۲/۲۵	۲۱	تحلیل آزمون ۲۴ اسفند - دوره مطالب آزمون ۷ اسفند	تشخیص ترکیب مولکولی و یونی	مواد و نقش آنها در زندگی - رفتار اتم ها با یکدیگر/زمین ساخت ورقه ای/آثاری از گذشته زمین ساخت ورقه ای / آثاری از گذشته زمین / نگاهی به فضا تا ص ۱۱۱
آزمون قلم چی ۷ و ۱۵ فروردین						
۲۷	شنبه	۱۴۰۴/۰۱/۱۶	۲۲	تحلیل آزمون ۱۵ فروردین - رفع اشکال تکالیف عید نوروز- تدریس تا ص ۳۳	پاسخ به ۲ سوال به صورت انفرادی	رفتار اتم ها با یکدیگر / به دنبال محیطی بهتر برای زندگی تا ص ۳۳/ آثاری از گذشته زمین / نگاهی به فضا تا ص ۱۱۵
۲۸	شنبه	۱۴۰۴/۰۱/۲۳	۲۳	پرسش - تدریس فصل ۱۰ تا ص ۱۱۹	توضیح خلاصه ای از تدریس به صورت نمایشی	
آزمون قلم چی ۲۹ فروردین						
۲۹	شنبه	۱۴۰۴/۰۱/۳۰	۲۴	تحلیل آزمون ۲۹ فروردین - تدریس فصل ۳ تا ص ۳۷	رسم نمودار جداسازی نفت	رفتار اتم ها با یکدیگر / به دنبال محیطی بهتر برای زندگی تا ص ۳۵/ آثاری از گذشته زمین / نگاهی به فضا تا ص ۱۱۷
آزمون قلم چی ۵ اردیبهشت						
۳۰	شنبه	۱۴۰۴/۰۲/۰۶	۲۷	آزمون فصل ۳	پاسخ به پرسش های امتیازی	رفتار اتم ها با یکدیگر / به دنبال محیطی بهتر برای زندگی تا ص ۳۸/ آثاری از گذشته زمین / نگاهی به فضا تا ص ۱۲۰
۳۱	شنبه	۱۴۰۴/۰۲/۱۳	۲۸	تحلیل آزمون ۵ اردیبهشت- دوره فصل های ۱ و ۲ و ۱۱	حل نمونه سوال	
۳۲	شنبه	۱۴۰۴/۰۲/۲۰	۲۹	دوره فصل های ۳ و ۱۲ و ۱۳	حل نمونه سوال	
آزمون قلم چی ۲۶ اردیبهشت						
۳۳	شنبه	۱۴۰۴/۰۲/۲۷	۳۰	رفع اشکال آزمون قلم چی و حل نمونه سوال امتحانی	حل نمونه سوال	

پیوند کووالانسی : پیوند حاصل از دو نافلز که به جای داد و ستد الکترون ، الکترون به اشتراک گذاشته می شود.

مراحل تشکیل پیوند کووالانسی

۱. تفکیک اتم ها از یکدیگر
۲. رسم مدل بور
۳. جدا کردن لایه والانس (ظرفیت)
۴. اشتراک الکترون ها تا رسیدن به قاعده هشت تایی

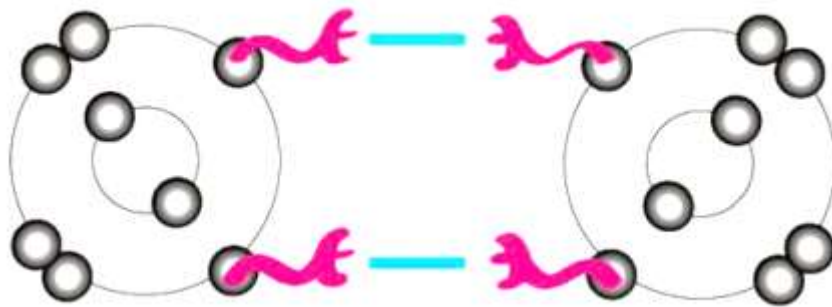
جفت الکترون پیوندی: الکترون هایی که در پیوند شرکت دارند.
جفت الکترون ناپیوندی: الکترون هایی که در پیوند شرکت ندارند.
زاویه پیوندی: زاویه بین دو پیوند کووالانسی مجاور.

تعداد الکترون های اشتراکی = تعداد الکترون های لایه والانس - ۸

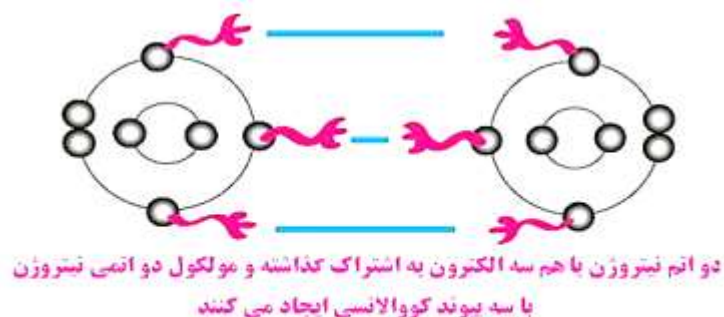
نام عنصر	F	N	S	Cl
تعداد الکترون اشتراکی	$۸-۷=۱$	$۸-۵=۳$	$۸-۶=۲$	$۸-۷=۱$

نحوه ی اشتراک الکترونی در مولکول دو اتمی اکسیژن و مولکول دو اتمی نیتروژن:

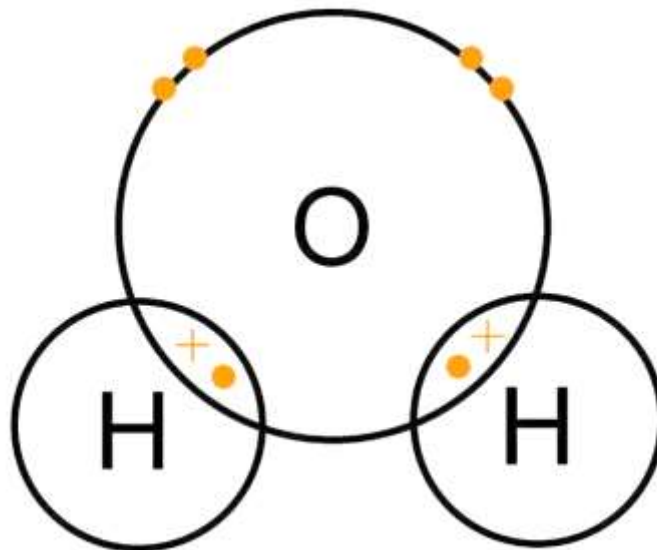
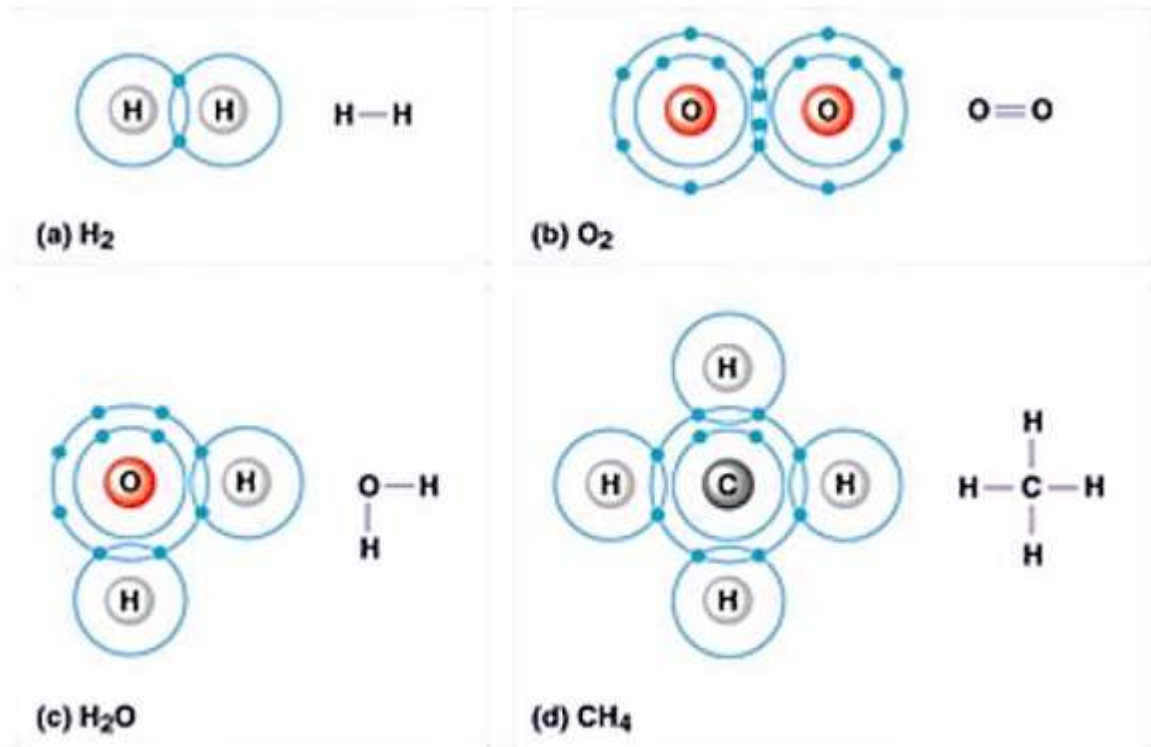
می بینید که اکسیژن در مدار آخر خود ۶ الکترون دارد و برای رسیدن به قاعده اوکتت ۲ الکترون نیاز دارد پس هر کدام از اتم های اکسیژن ۲ الکترون به اشتراک می گذارند تا مدارشان کامل شود (پیوند حاصل دو گانه است یعنی دو جفت الکترون پیوندی دارد)

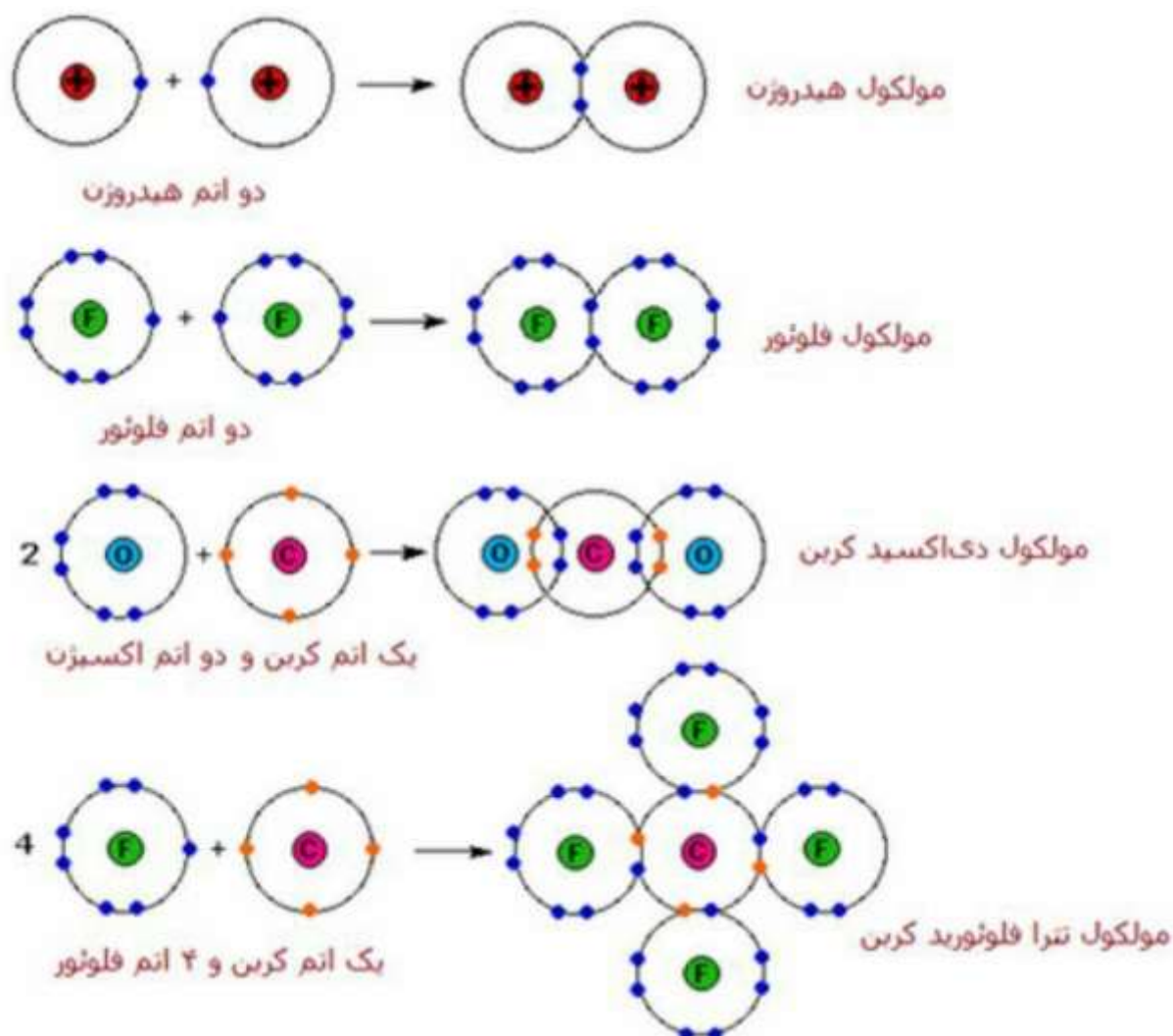

می بینید که اتم های نیتروژن ۵ الکترون در مدار آخرشان دارند و برای رسیدن به قاعده ی اوکتت ۳ الکترون نیاز دارند پس هر کدام سه الکترون به اشتراک می گذارند. (پیوند حاصل سه گانه است یعنی سه جفت الکترون پیوندی دارد)

به پیوند کووالانسی و نحوی اشتراک الکترونها توجه کنید:

ساختاری که در آن الکترون های پیوندی و ناپیوندی در ترکیبات مولکولی نشان داده می شود به ساختار لوویس معروف است.

مقایسه ترکیبات یونی و مولکولی:

ترکیبات یونی	ترکیبات مولکولی
با انتقال الکترون تشکیل می شوند	با به اشتراک گذاشتن الکترون تشکیل می شوند
نقطه ذوب و جوش بالا دارند	نقطه ذوب و جوش کمتری دارد
اکثراً در آب حل می شوند	اکثراً در آب حل نمی شوند
در حالت محلول یا مذاب رسانا هستند	هادی الکتریسیته نیستند
نیروی بین ذرات تشکیل دهنده آن قوی تر است	جاذبه بین اتمهای مولکول قوی اما جاذبه بین مولکول ها ضعیف است.

طول پیوند: فاصله ی بین هسته های دو اتم که با هم پیوند کووالانسی دارند.

نکته) هر چه طول پیوند کوتاه تر باشد پیوند کووالانسی قوی تر است.

پیوند کدام پیوند کووالانسی قوی تر است؟؟؟ $\text{HF} - \text{HCl}$

HF چون طول پیوند آن کوتاه تر است پیوند کووالانسی قوی تری دارد.

بنابراین: قدرت پیوند سه گانه از دو گانه و یک گانه بیشتر است زیرا طول پیوند آن کوتاه تر است

انرژی پیوند: مقدار انرژی الزم برای شکستن پیوند بین اتم ها

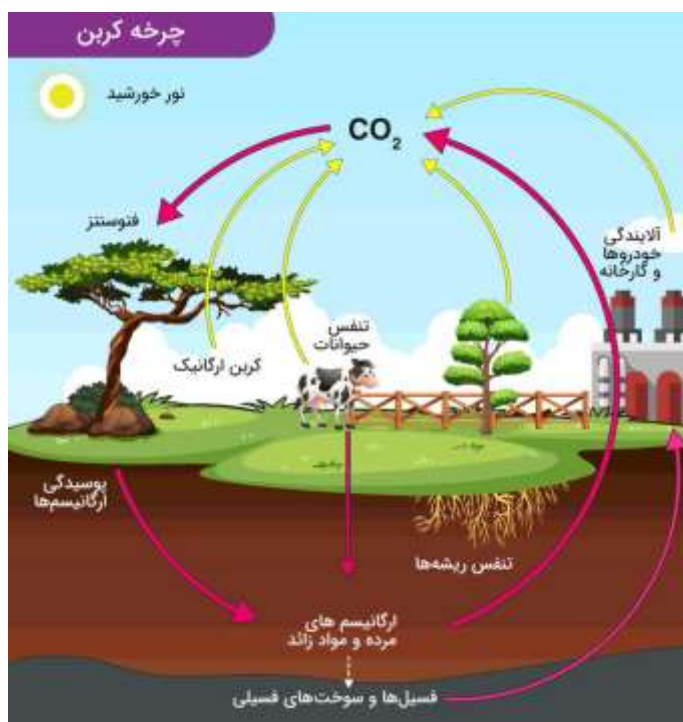
نکته) هر چه پیوند بین اتم ها قوی تر باشد انرژی پیوند بیشتر است

الکترونگاتیوی: تمایل اتم ها به جذب یا کشیدن الکترون های یک پیوند به سمت هسته ی خود

مثال (الکترونگاتیوی فلوئور بسیار زیاد در حالیکه الکترونگاتیوی فلزات از جمله سزیم بسیار کم $(\text{F} > \text{O} > \text{N} > \text{Cl} > \text{S} > \text{C} =)$

نکته) با توجه به اختلاف الکترونگاتیوی بیشتر عناصر، الکترونهاى اشتراکى در پیوند کووالانسی بطور یکسان و یکنواخت پخش نمى شود، چنین مولکولهاى قطبى نامیده مى شود مانند آب که مابین اتم های هیدروژن و اکسیژن اختلاف الکترونگاتیوی وجود دارد.

نکته) در صورتیکه تمایل جذب الکترونهاى پیوندی در بین اتم های یک مولکول یکسان باشد، الکترونها بطور یکنواخت بین اتم ها پخش مى شود به چنین مولکولهاى غیرقطبى مى گویند .مثال (مولکول دو اتمى اکسیژن - مولکول دو اتمى کلر و...)

چرخه های طبیعی

منظور از چرخه طبیعی چیست؟ چرخه طبیعی مجموعه‌ای از وقایع و اتفاقات است که به صورت دائم تکرار می‌شوند. شما در فصل اول با چرخه نیتروژن آشنا شدید. در این فصل بیشتر چرخه کربن را بررسی می‌کنیم. ولی قبل از این که چرخه کربن را بررسی کنیم چند نکته مهم در رابطه با چرخه های طبیعی وجود دارد که باید به این نکات دقت کنید.

نکته: چرخه های طبیعی قابل تکرارند یعنی هیچ وقت به پایان نمی‌رسند و ابتدا و انتهایی هم ندارند.

نکته: چرخه های طبیعی همه با هم مرتبط هستند و هیچ کدام مستقل از دیگری عمل نمی‌کنند.

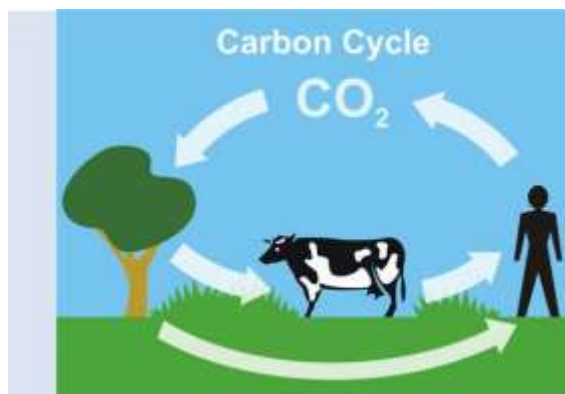
نکته: هر تغییری در یک چرخه طبیعی بر فعالیت بقیه چرخه ها اثر می‌گذارد و می‌تواند تعادل و توازن بین چرخه ها را به هم بزند.

نکته: به هم خوردن تعادل درون یک چرخه یا به هم خوردن توازن بین چرخه ها، حیات بر روی زمین را به خطر می‌اندازد

چرخه کربن:

تصویر زیر یک طرح ساده از چرخه کربن را نشان می‌دهد. همانطور که می‌بینید کربن دی‌اکسید توسط گیاهان از هوا جذب می‌شود و گیاهان با کمک این کربن دی‌اکسید در فرایند فتوسنتز مولکول غذایی (قند) می‌سازند کربن موجود در کربن دی‌اکسید در گیاه تبدیل به قند می‌شود و در پیکر گیاه ذخیره می‌شود. یعنی کربن ابتدا داخل مولکول کربن دی‌اکسید بود حال وارد مولکول قند می‌شود. گیاه ممکن است توسط جانور گیاه خوار خورده شود یا وارد خاک شود (به صورت سوخت فسیلی). انسان یا جانور گوشت خوار با خوردن گوشت کربن را وارد بدن خود می‌کند

(دقت کنید ما کربن را از طریق مواد غذایی وارد بدنمان می کنیم) سپس کربن موجود در غذا در سلول های ما تجزیه شده و دوباره به کربن دی اکسید تبدیل شده و وارد هوا می شود و این اتفاقها دوباره تکرار می شود. (در سال هفتم خواندید که مولکول غذا در سلول با کمک اکسیژن تجزیه شده و به آب و کربن دی اکسید تبدیل می شود)

سوال: چرا گفته می شود ما انسانها توازن چرخه های طبیعی را به هم می زنیم؟

جواب: همین چرخه کربن را در نظر بگیرید. در این چرخه باید مقدار تولید و مصرف کربن دی اکسید در تعادل باشد ولی ما انسانها باعث بر هم خوردن این تعادل شده ایم
مثال:

۱= با مصرف سوختهای فسیلی مقدار کربن دی اکسید هوا را افزایش داده ایم

۲- با افزایش جمعیتمان برای تامین غذاهای پروتئینی با پرورش بی رویه دام و چرای بی رویه منابع گیاهی را از بین می بریم و این باعث می شود مقدار کربن دی اکسید هوا افزایش یابد.

نکات مهم چرخه کربن:

در رابطه با چرخه کربن چند نکته مهم را باید در نظر داشته باشید

نکته اول: مقدار کلی کربن موجود در چرخه کربن همیشه وقت ثابت است فقط از یک نوع به نوع دیگر تبدیل می شود یعنی دائما کربن از یک ترکیب وارد ترکیب دیگری می شود ولی مقدار کلی آن هیچ تغییری نمی کند. به دلیل مهم بودن نکته بالا کمی آنرا بیشتر توضیح می دهیم. یک اتم کربن را در نظر بگیرید که جزئی از مولکول کربن دی اکسید است. وقتی کربن دی اکسید موجود در هوا جذب گیاه می شود اتم کربن هم وارد گیاه می شود. گیاه با کمک کربن دی اکسید قند می سازد پس حالا اتم کربن وارد مولکول قند شده و در پیکر گیاه ذخیره می شود. این گیاه را یک جانور علف خوار می خورد حالا اتم کربن موجود در قند به عنوان غذا وارد بدن جانور می شود. در بدن جانور قند می سوزد و به کربن دی اکسید تبدیل می شود یعنی اتم کربن موجود در قند دوباره وارد مولکول کربن دی اکسید شده و به هوا بر می گردد. پس می بینید که اتم کربن نه به وجود می آید نه از بین می رود فقط از یک مولکول به مولکول دیگری منتقل می شود به همین دلیل می گوییم مقدار کلی کربن در چرخه کربن همیشه ثابت است.

نکته دوم: کربن تا زمانی که در ترکیبات جامد و مایع قرار دارد تاثیری بر گرم شدن کره زمین ندارد فقط تبدیل کربن به صورت کربن دی اکسید می تواند باعث گرم شدن کره زمین شود. یعنی کربن موجود در نفت خام و زغال سنگ و سوخته های فسیلی مشکلی برای گرم شدن کره زمین ایجاد نمی کنند فقط وقتی کربن به صورت کربن دی اکسید باشد باعث گرم شدن کره زمین می شود

نکته سوم: دخالت انسان در چرخه کربن (سوزاندن سوخت های فسیلی، از بین بردن جنگل ها و مراتع و ...) عمدتا با افزایش کربن دی اکسید موجب اختلال در چرخه کربن شده است.

نکته چهارم: کربن موجود در هوا کره عمدتا به صورت کربن دی اکسید است. کربن موجود در بدن جانداران عمدتا به صورت مواد آلی (کربوهیدرات ها، چربی ها، پروتئین ها و ...) است و کربن موجود در سوخت های فسیلی هم عمدتا به صورت زغال سنگ، نفت خام و گاز طبیعی است

بیا یاد با هم یک تمرین حل کنیم و ببینیم انتقال کربن در چرخه کربن چگونه انجام می شود؟

شماره ۱ چگونه اتفاق می افتد؟ سوختن سوخته های فسیلی باعث می شود کربن به صورت کربن دی اکسید وارد هوا شود یا مثال فوران آتشفشان ها مقدار زیادی کربن دی اکسید را از زمین وارد هوا می کند.

شماره ۲ چگونه اتفاق می افتد؟ کربن دی اکسید موجود در هوا می تواند با حل شدن در باران وارد آب و خاک شود.

شماره ۳ چگونه اتفاق می افتد؟ تنفس جانوران یا تجزیه موجودات زنده کربن دی اکسید را از بدن جانداران به صورت کربن دی اکسید وارد هوا می کند.

شماره ۴ چگونه اتفاق می افتد؟ عمدتا توسط فتوسنتز اتفاق می افتد

شماره ۵ چگونه اتفاق می افتد؟ عمدتا توسط جذب مواد کربن دار توسط گیاهان از آب و خاک انجام می شود مثال گیاهان دریایی کربن دی اکسید آب را جذب می کنند و با کمک آن قند می سازند

سوال: چرا افزایش کربن دی اکسید موجود در هوا باعث گرم شدن کره زمین می شود؟

برای پاسخ این سوال شما الزم است با پدیده ای به نام اثر گلخانه ای آشنا شوید

اثر گلخانه ای کربن دی اکسید: گرمای خورشید از طریق نور به زمین برخورد می کند. مقداری از این گرما جذب زمین شده ولی مقداری از آن از سطح زمین منعکس می شود. مساله ای که وجود دارد گرمای منعکس شده دارای طول موج بلند تری است و این طول موج به راحتی توسط گاز های موجود در جو زمین (بخار آب ، کربن دی اکسید ، متان و ...) جذب شده و مانند یک گلخانه زمین را گرم می کند. به صورت خیلی خلاصه این که گرمای خورشید به راحتی وارد جو زمین شده از آن عبور می کند و به زمین می رسد ولی در هنگام برگشت نمی تواند از جو زمین خارج شود و گرفتار جو زمین می شود. همین پدیده باعث گرم شدن کره زمین می شود.

نکته: به کربنی که در ترکیبات بدن جانداران وجود دارد (کربوهیدراتها ، پروتئینها ، چربیها و ...) کربن آلی می گویند.

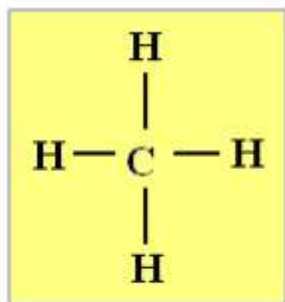
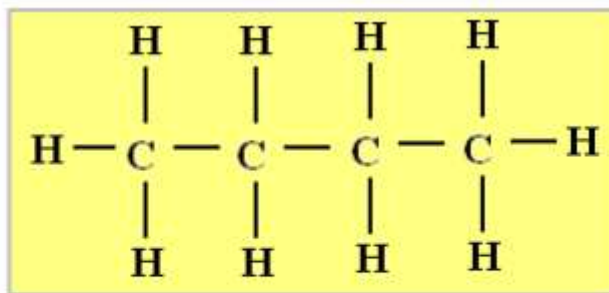
نکته: تبدیل کربن معدنی به کربن آلی توسط فرایند فتوسنتز اتفاق می افتد .

نکته: تجزیه پیکر جانداران توسط تجزیه کننده ها باعث تبدیل کربن آلی به کربن معدنی می شود.

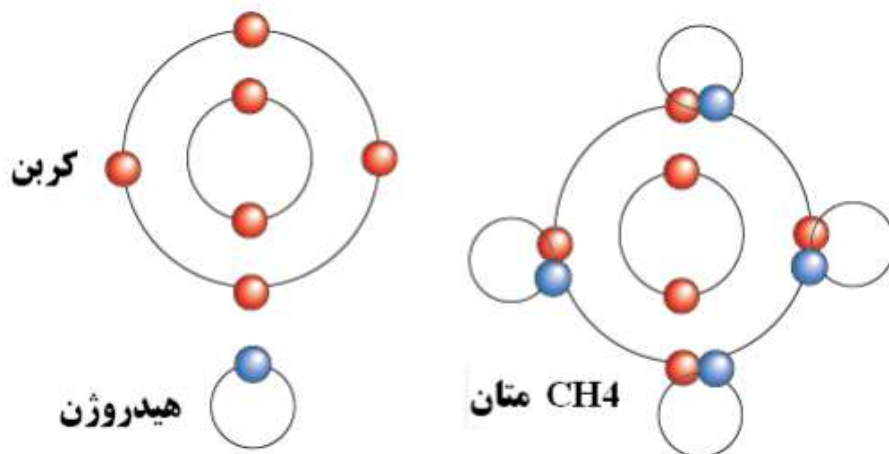

ترکیبات نفت خام

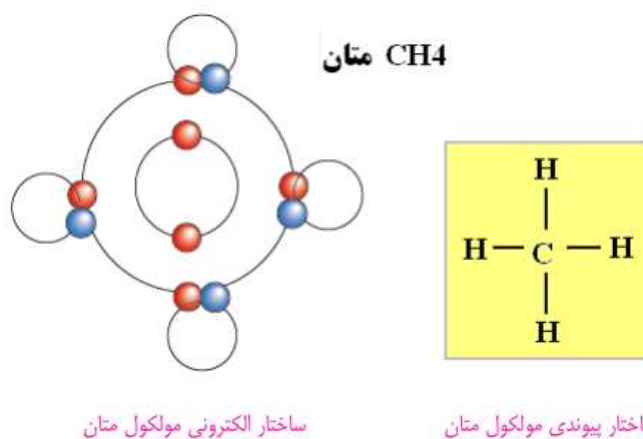
در کتاب درسی آموختید که هیدروکربنها اجزای اصلی نفت خام هستند. دقت کنید که هیدروکربن را با کربوهیدرات اشتباه نگیرید. هیدروکربن‌ها ترکیباتی هستند که از کربن و هیدروژن تشکیل شده‌اند ولی کربوهیدرات‌ها علاوه بر کربن و هیدروژن دارای اکسیژن نیز هستند. تصویر زیر ساختار مولکولی دو هیدروکربن را نشان می‌دهد.

متان CH_4 بوتان C_4H_{10}

در فصل قبل به شما نحوه چیدن الکترون‌ها در مدل بور را نشان دادیم بیا باید یک بار دیگر مطلب را مرور کنیم تا ساختار هیدروکربنها را بهتر متوجه شوید. مدل بور را برای کربن با عدد اتمی ۶ و هیدروژن با عدد اتمی ۱ رسم می‌کنیم (تصویر صفحه بعد) در تصویر زیر می‌بینید که کربن در مدار دومش ۴ الکترون تک دارد (شبهه رباعی که ۴ بازو داشت) و ۴ الکترون دیگر لازم دارد تا مدار دومش تکمیل شود به همین دلیل با ۴ اتم هیدروژن ۴ پیوند کووالانسی تشکیل می‌دهد حال مدار آخر کربن ۸ الکترونی و مدار آخر هیدروژن ۲ اتمی و هر دو مدار آخرشان کامل است. همچنین در تصویر بالا مولکول متان را می‌بینید که دقیقاً شبیه همان رباعی است که ۴ بازو داشت. به تصویر صفحه بعد توجه کنید

در فصل قبل همچنین گفتیم که هر جفت الکترون اشتراکی در پیوند کووالانسی را با یک خط نمایش می دهیم.

چند نکته بسیار مهم در رابطه با هیدروکربن ها:

نکته اول: هیدروکربن ها ترکیب های متنوعی هستند و تفاوت آنها در تعداد اتم های کربن و هیدروژن است. یعنی ویژگی های هیدروکربن ها به تعداد اتمهای کربن و هیدروژن آنها بستگی دارد .

نکته دوم: هر چه تعداد کربن ها در هیدروکربن بیشتر باشد نیروی جاذبه بین مولکول ها افزایش می یابد.

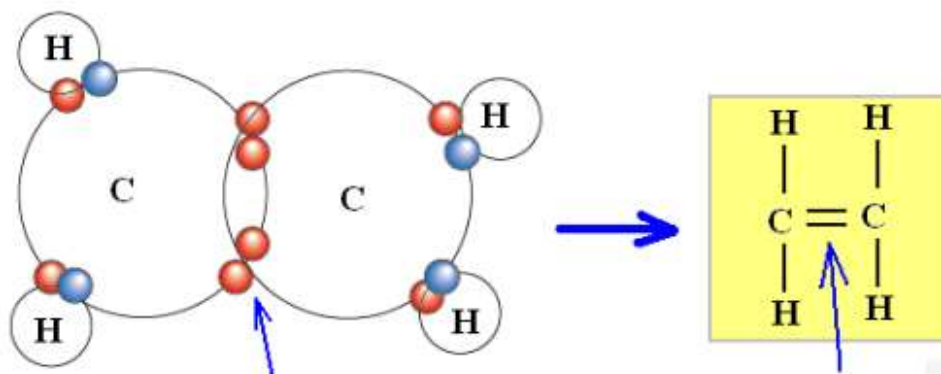
نکته سوم: هر چه نیروی جاذبه بین مولکول ها بیشتر باشد نقطه جوش هیدروکربن افزایش می یابد چون برای جدا کردن آنها انرژی بیشتری لازم است

نکته چهارم: هر چه نیروی جاذبه بین مولکول ها بیشتر باشد خاصیت روان بودن هیدروکربن کاهش می یابد چون نیروی جاذبه بین مولکولها اجازه نمی دهد مولکول ها به راحتی روی هم بلغزند . به طور کلی هر چه تعداد کربن ها بیشتر باشد نقطه جوش بیشتر و خاصیت روان بودن کمتر می شود

نفت منبعی برای ساختن:

اتن یا اتیلن چیست؟ اتیلن گازی است که به صورت طبیعی توسط برخی میوه ها مانند گوجه فرنگی و موز در هنگام رسیدن میوه آزاد می شود ولی اتیلن را از نفت خام هم می توان جدا کرد. فرمول اتیلن C_2H_4 است. شاید برایتان سوال باشد که چگونه دو اتم کربن با ۴ اتم هیدروژن ترکیب شده اند؟ قبلا دیدید که کربن در مدار آخر ۴ الکترون دارد در مولکول اتیلن هر اتم کربن دو تا از این الکترون ها را با اتم کربن دیگر به اشتراک می گذارد و به جای یک پیوند کووالانسی دو پیوند کووالانسی بین دو اتم کربن تشکیل می شود. دو الکترون بعدی کربن با هیدروژن ها به اشتراک گذاشته می شود (تصویر زیر)

اتمهای کربن هر کدام دو الکترون با هم به اشتراک می گذارند

چهار الکترون اشتراکی به صورت یک پیوند دو گانه ظاهر می شود یعنی هر جفت الکترون اشتراکی یک پیوند

نکته: از گاز اتیلن برای رسیده کردن میوه ها در انبار استفاده می شود.

شاید برای شما سوال باشد که چرا اجازه نمی دهند میوه ها خودشان برسند و برای رسیدن آنها از گاز اتیلن استفاده می کنند؟ به خاطر این که میوه ها بعد از رسیده شدن خیلی زود فاسد می شوند و دیگر این که میوه رسیده چون نرم تر می شود حمل و نقل آن دشوار تر است به همین دلیل برخی میوه ها را به صورت نارس می چینند و بعد از انتقال به مقصد آنها را در انبار با کمک گاز اتیلن به میوه رسیده تبدیل می کنند

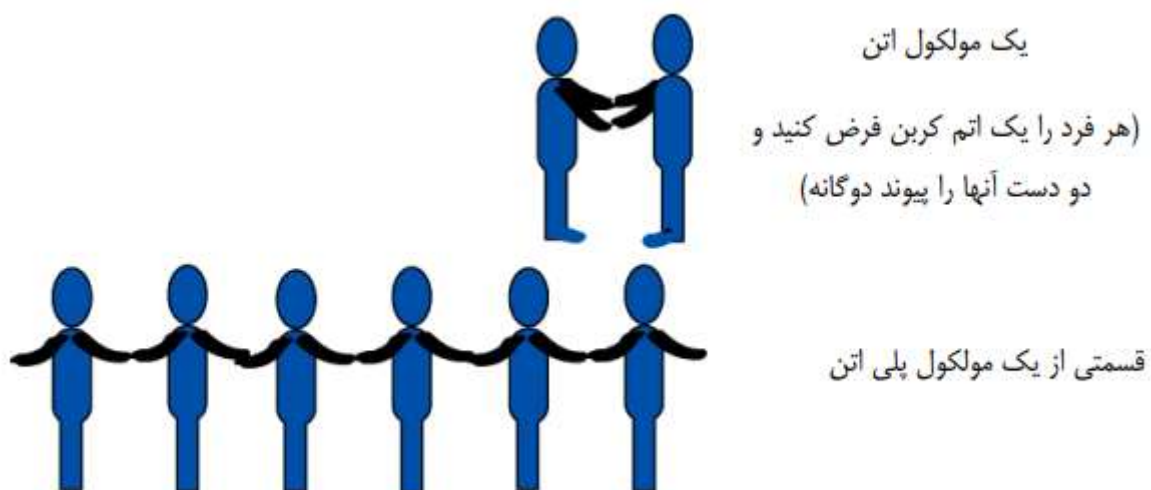
نکته: از حرارت دادن گاز اتیلن در محیط در بسته پلاستیک تولید می شود پس یادتان باشد پلاستیک ها از هیدروکربن تولید می شوند یعنی عناصر سازنده آنها همان کربن و هیدروژن است.

فرایند پلیمریزاسون (پلیمری شدن) :

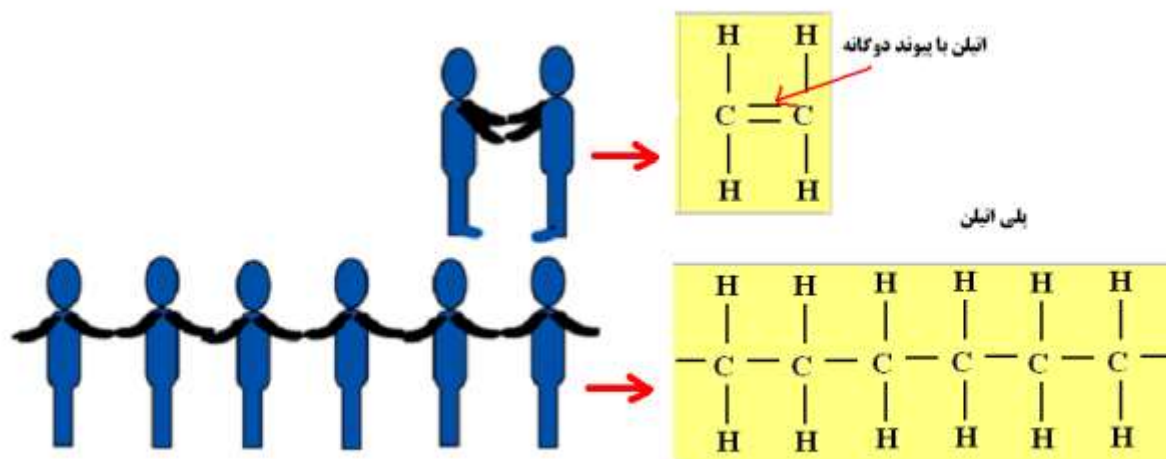
پلیمریزاسون یا پلیمری شدن فرایندی است که در طی آن تعداد زیادی مولکول اتیلن با هم ترکیب شده و ماده ای به نام پلی اتیلن یا پلی اتن تولید می کنند. (پلی یعنی زیاد)

سوال: اتیلن چگونه به پلی اتیلن تبدیل می شود؟

دیدید که مولکول اتیلن دارای یک پیوند دوگانه است در هنگام پلیمریزاسون یکی از این پیوند ها در پیوند دوگانه شکسته می شود و در عوض پیوند های جدید با اتم های کربن مجاور تشکیل می شود. برای این که مطلب را بهتر درک کنید به تصویر زیر توجه کنید.

در تصویر بالا ابتدا دو نفر را می بینید که دو دستی به هم دست داده اند. شما این دو نفر را با هم یک مولکول اتیلن تصور کنید و دو دست آنها را پیوند دوگانه فرض کنید. در تصویر پایینی می بینید که دو نفر یک دست خود را آزاد کرده و در عوض با فرد دیگری در کنار خود دست داده اند. در فرایند پلیمری شدن دقیقاً همین اتفاق می افتد یعنی پیوند دوگانه در اتیلن شکسته می شود و پیوند جدیدی تشکیل می شود. (تصویر صفحه بعد)

نکته: اتن (تیلن) یک ماده گازی شکل است ولی پلی اتن (پلی اتیلن) به صورت گرانول های جامد تهیه می شود. از طرفی پلی اتن از تعداد زیادی اتن تولید شده است پس طبیعتاً جرم پلی اتن از اتن خیلی بیشتر است.

عبارت های درست و نادرست را مشخص کنید.

- الف- کربن موجود در سوخت های فسیلی باعث گرم شدن کره زمین می شود. درست نادرست
ب- هر برش نفتی شامل یکی از اجزای موجود در نفت خام است. درست نادرست
ج- $(C_2H_4)_n$ نشان دهنده یک پلیمر است. درست نادرست

کلمه یا کلمات درست را از داخل پرانتز انتخاب کنید.

- الف- در هیدروکربن های نفتی هر چه تعداد کربن ها بیشتر باشد نقطه جوش هیدروکربن (کمتر / بیشتر) است.
ب- قیر که از محصولات نفت خام است در قسمت (پایین / بالای) برج تقطیر جداسازی می شود.
ج- در واکنش پلیمری شدن اتیلن، پیوند دوگانه (شکسته / ایجاد) می شود.

در چرخه مقابل افزایش یا کاهش کدام تبدیل ها هیچ تاثیری در گرم شدن کره زمین ندارد؟

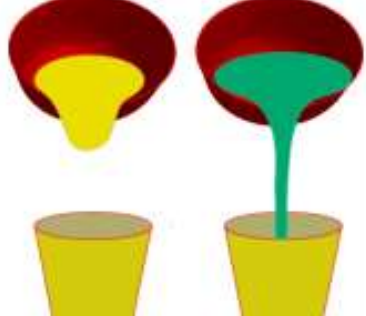
- الف- تبدیل های ۱ و ۲
ب- تبدیل های ۳ و ۴
ج- تبدیل های ۵ و ۶
د- تبدیل های ۱ و ۳

کدام دو هیدروکربن زیر را می توان در یک برش نفتی پیدا کرد؟

- الف- C_4H_{10} و $C_{14}H_{30}$
ب- C_4H_{10} و C_5H_{12}
ج- C_2H_6 و $C_{10}H_{22}$
د- C_4H_{10} و $C_{24}H_{50}$

در مولکول اتن و پلی اتن هر اتم کربن به ترتیب با چند اتم پیوند دارد؟

- الف- ۳-۴
ب- ۳-۴
ج- ۲-۳
د- ۴-۴

	در چرخه مقابل محل هر یک از پدیده های زیر را روی چرخه مشخص کنید (شماره مورد نظر را بنویسید) الف- فتوسنتز در محل شماره) ب- تنفس در محل شماره) ج- تجزیه موجودات زنده در محل شماره) د- سوزاندن سوختهای فسیلی در محل شماره)	۶
	تصویر مقابل دو نوع روغن را به شما نشان می دهد. با توجه به شکل به سوالات زیر پاسخ دهید. الف- مولکول های کدام روغن کربن بیشتری دارند؟ چرا؟ ب- کدام روغن زودتر به جوش می آید؟ چرا؟	۷
به نظر شما آیا مولکول های گاز متان می توانند پلیمر تشکیل دهند؟ چرا؟		۸

رسوبات:

فرسایش سطح خشکی ها و انتقال ذرات فرسایش یافته به داخل دریاها و ته نشین شدن آنها به صورت لایه لایه، باعث تشکیل رسوبات می شود.

چگونگی تشکیل فسیل:

هم زمان با رسوب گذاری این لایه ها، اجساد موجوداتی که در آن محیط زندگی می کنند، در داخل رسوبات مذکور دفن می شوند. با گذشت زمان رسوبات و موجودات مدفون در داخل آنها به سنگ های رسوبی فسیل دار تبدیل می شود.

فسیل: آثار و بقایای جانداران (گیاه یا جانور) قدیمی که پس از مرگ در بین مواد و رسوبات پوسته زمین قرار میگیرد .

نکته: داشتن فسیل و لایه لایه بودن سنگ های رسوبی باعث اهمیت و کاربرد آنها در مطالعه تاریخچه زمین شده است .

شرایط لازم برای تشکیل فسیل چیست؟

جاندارانی که که دارای قسمت سخت مانند استخوان، دندان و صدف هایی با پوسته آهکی و سیلیسی هستند، نسبت به جاندارانی که فاقد قسمت های سخت هستند، بیشتر به فسیل تبدیل شده اند. دور ماندن اجساد جانداران از عواملی مانند اکسیژن، هوا، آب، گرما، باکتری ها و موجودات زنده دیگر قرار نگیرند.

- ۱- دریاها و اقیانوس ها
- ۲- محیط های کم عمق
- ۳- یخچال های طبیعی
- ۴- خاکستر های آتشفشانی
- ۵- معادن نفت، نمک، قیر و....

محیط هایی مناسب برای تشکیل فسیل:

راه های تشکیل فسیل به طور خلاصه:

- ۱- تجزیه قسمت های نرم اجساد و تبدیل نقاط سخت بدن جانداران مثل: فلس، استخوان، صدف و... به فسیل در زیر رسوبات
- ۲- تبدیل قسمت های نرم و سخت تمام نقاط اجساد جانداران به فسیل در زیر رسوبات مانند: فسیل حشره در صمغ گیاهان، یا ماموت های داخل یخچال های طبیعی
- ۳- حل شدن اجساد جانداران در آب های زیر زمینی و جایگزین شده مواد معدنی آب با آن بدون تغییر در شکل ظاهری قسمت های سخت. مانند: تنه درخت آهکی و سیلسی شده و ...
- ۴- تبدیل رد پا، خزیدن، استراحت کردن، راه رفتن جانور بر روی رسوبات نرم به فسیل

انواع فسیل:

- ۱- قالب خارجی: فقط آثار و شکل برجستگی ها و اجزاء، سطح خارجی صدف یا اسکلت جاندار در رسوبات به فسیل تبدیل می شود.
- ۲- قالب داخلی: آثار سطح داخلی بدن جاندار بر اثر نفوذ رسوبات نرم به داخل صدف یا اسکلت، ثبت و سخت می شود.

فسیل راهنما:

فسیلی که اطلاعاتی از گذشته در اختیار زمین شناسان قرار می دهند تا بتوانند حوادث گذشته را بررسی کنند. فسیل راهنما می گویند.

کاربرد فسیل ها:

- ۱- بررسی حوادث گذشته زمین
- ۲- اثبات جابه جایی قاره ها
- ۳- تعیین نوع آب و هوای گذشته
- ۴- بررسی ساختمان بدنی، تعداد و انواع جانداران گذشته و ... چگونگی تشکیل

سوخت های فسیلی: سوخت های فسیلی با گذشت زمان طولانی از بقایای جانداران تشکیل می شود

فرایند تعیین محل ذخایر سوخت فسیلی

- ۱- تعیین محل های مستعد ذخایر فسیلی یا تصاویر ماهواره ای عکس های هوایی و شواهد زمین شناسی سطح زمین
- ۲- بررسی و جود ذخایر با امواج لرزه ای و دور سنجی
- ۳- حفر چاه های اکتشافی و نمونه برداری از لایه های سنگی داخل زمین
- ۴- مطالعه فسیل های ذره بینی در نمونه سنگ های اعماق زمین

نقش فسیل ها در اثبات کردن جابه جایی قاره:

تشابه فسیل های مشابه در حاشیه شرقی آمریکایی جنوبی و غربی آفریقا ثابت کرد که در ابتدا این دو قاره به هم چسبیده اند و به علت حرکت ورقه ای از هم دور شده اند .

فسیل شناسان از فسیل های راهنما برای تعیین سن لایه های تشکیل دهنده پوسته زمین استفاده میکنند.

*** سوالاتی از فصل هفتم - آثاری از گذشته زمین ***

۱ - جمله های درست و نادرست را مشخص کنید.

الف) از تمامی جانداران گذشته، فسیل باقی مانده است.

ب) در همه ی انواع سنگ های رسوبی می توانیم فسیل پیدا کنیم.

ج) در همه ی دریا های قدیمی سوخت های فسیلی مانند نفت و گاز تشکیل شده اند.

د) جاندارانی که اسکلت ندارند، شانس کمی برای فسیل شدن دارند.

ه) به علت پوشانده شدن جسد جانداران توسط رسوبات نرم، دریا ها بهترین مکان برای تشکیل فسیل است.

۲ - کدام رسوب برای تشکیل فسیل مناسب است؟ الف) رس ب) ماسه ج) آهک د) گچ

۳ - در کدام مکان احتمال تشکیل فسیل کامل با ترکیبات شیمیایی قبلی کم تر است؟

الف) خاکستر های آتشفشانی ب) نمک زارها ج) قیر ها د) صمغ درختان

۴ - در کدام محیط زیر فسیل تشکیل شده، اجزاء جاندار را در زمان زندگی آن به خوبی نشان می دهد؟

الف) دریاچه ب) صمغ گیاهان ج) خاکستر آتشفشانی د) بیابان

۵ - کدام یک از گونه های زیر، قدمت کمتری دارد؟ الف) دایناسور ها ب) حشرات ج) پرندگان د) پستانداران

۶ - پیدایش فسیل گیاهی سرخس و زغال سنگ در یک محیط بیابانی، نشان دهنده چه نوع آب و هوایی در گذشته آن منطقه بوده است؟

الف) سرد و خشک ب) گرم و خشک ج) دریاچه کم عمق د) گرم و مرطوب

۷ - در بین کدام گروه سنگ ها، امکان پیدا شدن فسیل زیاد است؟

الف) همه سنگ های رسوبی ب) دگرگونی ج) آذرین ها د) برخی از سنگ های رسوبی

۸ - پیدایش فسیل مرجان در یک محیط، نشان دهنده چه نوع محیط و آب و هوایی در گذشته آن منطقه بوده است؟

الف) دریاچه سرد و عمیق ب) دریاچه گرم و عمیق ج) دریاچه گرم و کم عمق د) دریاچه سرد و کم عمق

۹ - در شناسایی ذخایر سوخت های فسیلی اولین مرحله کدام است؟

الف) حفر چاه های اکتشافی برای مطالعه فسیل ها ب) استفاده از امواج لرزه ای برای تعیین محل های مستعد

ج) استفاده از روش های دورسنجی وجود ذخایر د) استفاده از تصاویر ماهواره ای و عکس های هوایی

۱۰ - به کمک کدام مورد به طور یقین می توان گفت: « دو لایه رسوبی همزمان تشکیل شده اند. »

الف) یکسان بودن جنس دو لایه ب) یکسان بودن تقریبی ضخامت دو لایه

ج) وجود فسیل های مشابه در دو لایه د) هر دو لایه در امتداد یکدیگر باشند.

سرای دانش

جزوه خلاصه درس نیمسال دوم

درس عربی

مدرسه سرای دانش (واحد انقلاب)

سال تحصیلی ۱۴۰۴-۱۴۰۳

طرح درس سال تحصیلی ۱۴۰۴-۱۴۰۳

دبیرستان متوسطه دوره اول دخترانه واحد: انقلاب

نام دبیر : افسانه اسفندیار

رشته تحصیلی : زبان و ادبیات عربی

عربی پایه نهم

منابع مطالعاتی دبیر :

۱. کتاب درسی

۲. کتاب راهنمای معلم

۳. جزوه خلاصه درس

هفته ی چندم سال	روز	تاریخ	شماره ی جلسه	مباحث تدریس	نحوه ی بازبایی آموخته ها	مباحث آزمون
۱۸	یکشنبه	۱۰/۲۳	۱	مرور دروس یک تا پنج. حل سوالات امتحانی	پرستی و پاسخ	الرجا: ۶۱-۷۵
۱۸	چهارشنبه	۱۰/۲۶	۲	تست زنی و حل کتاب آبی برای آزمون	کار گروهی. پرستی و پاسخ	
آزمون ۲۸ دی						
۱۹	یکشنبه	۱۰/۳۰	۳	رفع اشکال. توضیح سوالات چالشی. تدریس درس ۶	پرستی و پاسخ	تغییر الحیاة: ۷۵-۸۷
۱۹	چهارشنبه	۱۱/۳	۴	پرستی از متن و ادامه توضیح درس ۶	آزمون شفاهی	
۲۰	یکشنبه	۱۱/۷	۵	حل تمرینات. پرستی از معجم و متن	پرستی و پاسخ	
۲۰	چهارشنبه	۱۱/۱۰	۶	حل کتاب کار. تست زنی بیشتر برای آمادگی آزمون	انجام کار گروهی و پرستی	
آزمون ۱۲ بهمن						
۲۱	یکشنبه	۱۱/۱۴	۷	رفع اشکال و توضیح سوالات سخت آزمون. حل تمرینات آخر درس ۶	خواستن تحلیل آزمون در کلاس	نمره الجد: ۸۷-۹۹
۲۱	چهارشنبه	۱۱/۱۷	۸	تدریس درس ۷ و توضیح قواعد درس ۷	کار گروهی	
۲۲	یکشنبه	۱۱/۲۱	۹	پرستی و پاسخ از متن و معجم و حل تمرینات درس ۷	پرستی و پاسخ	
۲۲	چهارشنبه	۱۱/۲۴	۱۰	حل کتاب آبی مربوط به درس ۷ و تمرین برای آمادگی آزمون	انجام کار گروهی و پرستی	
آزمون ۲۶ بهمن						
۲۳	یکشنبه	۱۱/۲۸	۱۱	تحلیل آزمون. پاسخ به سوالات دشوار آزمون.	خواستن تحلیل آزمون در کلاس	حوار بین زائر و سائق سیارة الاجرة: ۸۷-۹۹
۲۳	چهارشنبه	۱۲/۱	۱۲	توضیح قواعد درس ۸. پرستی از دو درس قبلی	پرستی و پاسخ	
۲۴	یکشنبه	۱۲/۵	۱۳	تدریس متن و معجم و حل تمرین های درس ۸	کار گروهی. پرستی و پاسخ	
۲۴	چهارشنبه	۱۲/۸	۱۴	حل کتاب آبی درس ۸ و رفع اشکال برای آمادگی آزمون	کار گروهی. پرستی و پاسخ	
آزمون ۱۰ اسفند						
۲۵	یکشنبه	۱۲/۱۲	۱۵	تحلیل آزمون. پاسخ به سوالات چالشی دانش آموزان	پرستی و پاسخ	حوار بین زائر و سائق سیارة الاجرة: ۸۷-۹۹
۲۵	چهارشنبه	۱۲/۱۵	۱۶	پرستی از معجم های سه درس گذشته. آزمون کتبی سه درس	آزمون کتبی	
۲۶	یکشنبه	۱۲/۱۹	۱۷	حل نمونه سوال مربوط به درس ۸ و همکاری گروهی برای حل آنها	کار گروهی. پرستی و پاسخ	
۲۶	چهارشنبه	۱۲/۲۲	۱۸	حل کتاب آبی مربوط به متن و قواعد و رفع اشکال برای آمادگی آزمون	کار گروهی. پرستی و پاسخ	
آزمون ۲۴ اسفند						
۲۷	یکشنبه	۱۲/۲۶	۱۹	مرور سه درس اول کتاب و پرستی از معجم و متن ها	آزمون شفاهی	نمره الجد: ۸۷-۹۹
آزمون ۷ و ۱۵ فروردین						
۳۰	یکشنبه	۱/۱۷	۲۰	تحلیل آزمون و مرور دروس تدریس شده	پرستی و پاسخ	حوار حول الصحة: ۹۹-۱۱۱
۳۰	چهارشنبه	۱/۳۰	۲۱	تدریس درس ۹ و توضیح قواعدی	کار گروهی	
۳۱	یکشنبه	۱/۲۴	۲۲	حل تمرینات درس ۹ و پرستی از متن و معجم	کار گروهی. پرستی و پاسخ	
۳۱	چهارشنبه	۱/۲۷	۲۳	حل کتاب آبی درس ۹ و رفع اشکال برای آمادگی آزمون	کار گروهی. پرستی و پاسخ	
آزمون ۲۹ فروردین						
۳۲	یکشنبه	۱/۳۱	۲۴	تحلیل آزمون و حل سوالات دشوار آزمون. پرستی از معجم های چهار درس گذشته	آزمون شفاهی	

رسالة شهيد سليمانى: ۱۱۱-۱۲۵	ازمون كتيبى	ازمون كتيبى از درس ۶ تا ۹ و مرور قواعد دروس قبلى	۲۵	۲/۳	چهارشنبه	۳۲
	پرسش و پاسخ	تدریس قواعد درس ۱۰ و رفع اشكال دروس قبلى	۳۶	۲/۷	يكشنبه	۳۳
	كار گروهى.پرسش و پاسخ	حل كتاب آبی قسمت متن و پرسش و پاسخ از درس ۱۰ برای آمادگى آزمون	۳۷	۲/۱۰	چهارشنبه	۳۳
آزمون ۵ اردیبهشت						
رسالة شهيد سليمانى: ۱۱۱-۱۲۵	كار گروهى.پرسش و پاسخ	تحليل آزمون و رفع اشكال سوالات دشوار آزمون .	۲۸	۲/۱۴	يكشنبه	۳۴
	كار گروهى	امتحان قرائت و مكالمه شفاهى	۲۹	۲/۱۷	چهارشنبه	۳۴
	پرسش و پاسخ	پرسش و پاسخ از كل درس ۱۰ و حل كامل كتاب آبی	۳۰	۲/۲۱	يكشنبه	۳۵
	ازمون شفاهى	مرور دورس ترم دوم و حل كامل كتاب آبی برای آمادگى آزمون	۳۱	۲/۲۴	چهارشنبه	۳۵
آزمون ۲۶ اردیبهشت						
	پرسش و پاسخ	رفع اشكال سوالات آزمون و دوره	۳۲	۲.۲۸	يكشنبه	۳۶
	ازمون شفاهى	مرور دورس ترم دوم و رفع اشكال كامل كتاب برای آمادگى آزمون	۳۳	۲.۳۱	چهارشنبه	۳۶

درسنامه درس ششم عربی نهم

فعل نهی

فعل نهی چیست؟ فعلی است که انجام **ندادن** کاری را طلب می کند. در فارسی فعلهای نهی مانند: (نرو - ننویسید - نروید...)

ما در این درس **فعلهای نهی** را از «**افعال مضارع دوم شخص مذكر و مؤنث**» خواهیم ساخت و با شکل آنها آشنا خواهیم شد. به جدول زیر نگاه کنید و فعلهای مضارع را با فعلهای نهی مقابلشان مقایسه کنید. چه تفاوتی می بینید؟

فعل مضارع ۳م ش	فعل نهی ۳م ش	فعل مضارع ۲م ش	فعل نهی ۲م ش	فعل مضارع ۱م ش	فعل نهی ۱م ش
تَجَلِسَانِ : می نشینید	لَا تَجْلِسَا : ننشینید	تَجْلِسُونَ : می نشینید	لَا تَجْلِسُوا : ننشینید	تَجْلِسْ : می نشینید	لَا تَجْلِسْ : ننشینید
تَكْتُبَانِ : می نویسید	لَا تَكْتُبَا : ننویسید	تَكْتُبُونَ : می نویسید	لَا تَكْتُبُوا : ننویسید	تَكْتُبْ : می نویسید	لَا تَكْتُبْ : ننویسید
تَخْرُجَانِ : خارج می شوید	لَا تَخْرُجَا : خارج نشوید	تَخْرُجُونَ : خارج می شوید	لَا تَخْرُجُوا : خارج نشوید	تَخْرُجْ : خارج می شوید	لَا تَخْرُجْ : خارج نشوید
تَسْمَعَانِ : می شنوید	لَا تَسْمَعَا : نشنوید	تَسْمَعُونَ : می شنوید	لَا تَسْمَعُوا : نشنوید	تَسْمَعْ : می شنوید	لَا تَسْمَعْ : نشنوید

در فعلهای نهی بالا به اول فعل مضارع حرف « لا » آمده است و آخر فعلها هم تغییر کرده است

(یا ضمه ساکن شده و یا اگر حرف « ن » بوده است، آن « ن » حذف شده است) بجز « **نون فعل جمع مؤنث دوم شخص جمع** » که حذف نشده است.

درسنامه درس هفتم عربی نهم

موصوف و صفت - مضاف مضاف الیه

موصوف، اسمی است که برایش یک یا چند ویژگی می آوریم که **صفت** نامیده می شود.

موصوف صفت	ترجمه
طالِبٌ مُؤَدِّبٌ	دانش آموزی با ادب
مُخْتَبَرٌ صَغِيرٌ	آزمایشگاهی کوچک

در این جدول کلمه ی «**مؤدِّبٌ**» به **دانش آموز** نسبت داده شده است و او را توصیف می کند
و **کوچک بودن** به **آزمایشگاه** نسبت داده شده و ویژگی آن را توصیف می کند . چنین ترکیباتی موصوف و صفت هستند .

مضاف، اسمی است که به اسم بعد از خودش (یعنی مضاف الیه) نسبت داده می شود

مضاف مضاف الیه	ترجمه
طالِب المَدْرَسَةِ	دانش آموز مدرسه
صِنَاعَةُ الْوَرَقِ	صنعت کاغذ

مدرسه به **دانش آموز** متعلق است و خصوصیت و ویژگی برایش ذکر نشده است و **ورق** به **صنعت** . این نوع ترکیبات مضاف مضاف الیه هستند

ترکیب وصفی و اضافی در زبان عربی

هرگاه در جمله ای دو اسم پشت هم قرار گیرند ترکیب اسمی پدید می آورند و بردونوعند

الف) ترکیب وصفی (موصوف و صفت)

ب) ترکیب اضافی (مضاف و مضاف الیه)

الف) ترکیب وصفی: ترکیبی است که از موصوف و صفت تشکیل شده و صفت بیان کننده ی ویژگی های موصوف می باشد و موصوف اسمی است که برایش یک یا چند ویژگی می آوریم که صفت گفته می شود.

اسم + صفت مثال: الكتابُ النَّافِعُ

موصوف صفت
مثال دیگر: قَلْعَةٌ تَارِيخِيَّةٌ قلعه تاریخی است.

وجه تشخیص ترکیب وصفی از اضافی ۱- باقرار دادن است به آخر ترجمه ۲- مطابقت با واقعیت
مانند: الْوَرْدَةُ الْجَمِيلَةُ گل زیبا است. ترکیب وصفی

بابُ الْمَدْرَسَةِ در، مدرسه است. ترجمه درست می شود درِ مدرسه پس ترکیب اضافی
صفت در ۴ مورد از موصوف خود تبعیت می کند

(۱- جنس (مذکر یا مؤنث بودن

(۲- تعداد (مفرد، مثنی، جمع بودن

(۳- ال داشتن یا نداشتن (معرفه یا نکره

(۴- اعراب (مرفوع، منصوب یا مجرور بودن

مثال: الصَّنَاعَةُ الْجَدِيدَةُ

هر دو مؤنثند - هر دو مفردند - هر دو ال دارند - هر دو — دارند

ب) ترکیب اضافی: ترکیبی است که از مضاف و مضاف الیه تشکیل شده و مضاف (اسم اول) به اسم بعد از خودش (مضاف الیه) نسبت داده می شود

اسم + اسم مثال: كِتَابُ التَّلْمِيزِ کتاب دانش آموز ترکیب اضافی مُخْتَبَرُ الْمَدْرَسَةِ آزمایشگاه مدرسه
در این مثال کتاب به دانش آموز نسبت داده شده است. مضاف مضاف الیه

فن ترجمه: توجه داشته باشید ممکن است مابین موصوف و صفت ضمیری بیاید در این صورت ضمیر بعد از صفت ترجمه خواهد شد.

به این مثال ها توجه کنید. أَخِي الْأَصْغَرُ ترجمه درست برادر کوچکم

خَاتَمُهَا الذَّهَبِيُّ انگشتر طلایش

ماضی استمراری

در این درس با یک فعل جدید آشنا می شویم که نشان می دهد کاری در زمان گذشته انجام شده و چند بار تکرار شده می رفتند؛ می نوشتیم، می رویم

ماضی استمراری: به فعلی گفته می شود که کاری در زمان گذشته انجام شده و چندین بار تکرار شده (روی کلمه استمرار دقت کنید؛ یعنی پی در پی)

طریقه ی ساخت ماضی استمراری:

کان + فعل مضارع

کان + یَصْنَعُ (می سازد) = کان یَصْنَعُ: می ساخت

پس متوجه شدیم که :

چرا ماضی استمراری را به این اسم نامیدیم؟؟
ماضی: بخاطر اینکه کاری در زمان گذشته انجام شده
استمراری: بخاطر اینکه کار فقط یک بار انجام نشده . بلکه
چندین بار تکرار شده

هی کانت تسمَعُ: او می شنید

(او یک بار نشنید . چندین بار شنید)

• فعل ماضی استمراری برای ضمایر مفرد

ضمیر	فعل از خانواده کان	فعل مضارع	ماضی استمراری
أنا من	كُنْتُ بودم	أذهبُ می روم	أنا كُنْتُ أَذهبُ من می رفتم
أنت (مذكر) تو	كُنْتَ بودی	تذهبُ می روی	أنت كُنْتَ تذهبُ تو می رفتی
أنت (مؤنث) تو	كُنْتِ بودی	تذهبنَ می روی	أنت كُنْتِ تذهبنَ تو می رفتی
هو (مذكر) او	كانَ بود	يذهبُ می رود	هو كانَ يذهبُ او می رفت
هي (مؤنث) او	كانتِ بود	تذهبنَ می رود	هي كانتِ تذهبنَ او می رفت

• ماضی استمراری برای ضمایر مشنی و جمع

ضمیر	فعل از خانواده کان	فعل مضارع	ماضی استمراری
أنتما شما	كُنْتُمَا بودید	تذهبانِ می روید	أنتما كُنْتُمَا تذهبانِ شما می رفتید
أنتم (مذكر) شما	كُنْتُمْ بودید	تذهبونَ می روید	أنتم كُنْتُمْ تذهبونَ شما می رفتید
أنهنَّ (مؤنث) شما	كُنْنَّ بودید	تذهبنَ می روید	أنهنَّ كُنْنَّ تذهبنَ شما می رفتید
همما (مذكر) آنها	كانا بودند	يذهبانِ می روند	همما كانا يذهبانِ آنها می رفتند
همما (مؤنث) آنها	كانتا بودند	تذهبانِ می روند	همما كانتا تذهبانِ آنها می رفتند
هم (مذكر) آنها	كانوا بودند	يذهبونَ می روند	هم كانوا يذهبونَ آنها می رفتند
هنَّ (مؤنث) آنها	كنَّ بودند	يذهبنَ می روند	هنَّ كنَّ يذهبنَ آنها می رفتند

درسنامه درس نهم عربی نهم

ساعت شماری (الخامسة « ٥ » - الخامسة والرُّبع « ٥:١٥ » - الخامسة إلّا ربعاً « ٤:٤٥ »)

كَمِ السَّاعَةُ الْآنَ؟

الرُّبْعُ وَ الْوَاحِدَةُ

الرُّبْعُ وَ الثَّانِيَةُ

الثَّانِيَةُ وَ الثَّلَاثَةُ

الرُّبْعُ وَ الثَّلَاثَةُ

الرُّبْعُ وَ الْخَامِسَةُ

الرُّبْعُ وَ الْخَامِسَةُ

الرُّبْعُ وَ الْخَامِسَةُ

الرُّبْعُ وَ الْخَامِسَةُ

١- ساعت کامل: مثال: الْوَاحِدَةُ تَمَاماً / الثَّانِيَةُ تَمَاماً / ...

٢. ساعت کامل به اضافه نیم و ربع: مثال: الرَّابِعَةُ وَ النِّصْفُ / الْخَامِسَةُ وَ الرَّبْعُ / ...

٣. یک ربع مانده به ساعت کامل: مثال: السَّابِعَةُ إلّا رُبْعاً / الثَّامِنَةُ إلّا رُبْعاً / ...

وزن و حروف اصلی:

* بسیاری از کلمه ها در عربی سه حرف اصلی دارند؛ مثال: عالِم، معلوم، عَلِیم، تَعْلیم، که سه حرف اصلی شان (ع ل م) است. در کلماتی مانند «حاکم، محکوم، حکیم و ...» سه حرف «ح ک م» به ترتیب تکرار شده اند. به این سه حرف «حروف اصلی» یا «ریشه» کلمه می گویند. * با نگاه به هم خانواده های یک کلمه می توان به حروف اصلی آن پی بُرد؛ مثلاً در کلمه ها «مَجَالِسَة / مَجَالِس / إَجْلَاس / جُلُوس / جَلْسَة» به ترتیب سه حرف «ج ل س» در آنها مشترک است. که این سه حرف همان حروف اصلی یاریشه آن کلمات هستند. * حروف زائد «حروفی هستند که همراه حروف اصلی می آیند؛ که این حروف معنای جدیدی به کلمه می دهند. حروف اصلی کلمه ها به ترتیب با سه حرف «ف ع ل» سنجیده می شوند. مثال: ج ا ل س = مُجَالِسَة - حروف زائد عبارتند از: مُ - ا - ة * بیشتر کلمات در زبان عربی وزن دارند؛ مثال: کلمات وزن نَاصِر عَارِف ظَالِم فَاتِح قَاتِل (فَاعِل) است. و وزن کلمات مَنصُور مَعْرُوف مَظْلُوم مَفْتُوح مَقْتُول (مَفْعُول) است. * معمولاً وزن «فَاعِل» به معنای «انجام دهنده یا دارنده حالت» و وزن «مَفْعُول» به معنای «انجام شده» است؛ مثال: حامِد: ستاینده، مَحْمُود: ستوده شده * فِعْلٌ امر: فعل امر از مضارع ساخته می شود و حرف (ت) ابتدای آن و (ن) آخر مضارع حذف می گردد. به فرق میان فعل های مضارع و امر توجه کنید و ترجمه آنها را یاد بگیرید. و فرق فعل مضارع و فعل امر را کشف کنید.

شخص	فعل مضارع	فعل امر
	تَفْعَلُ	إِفْعَلْ
	تَفْعَلِينَ	إِفْعَلِي
	تَفْعَلُونَ	إِفْعَلُوا
	تَفْعَلْنَ	إِفْعَلْنَ
	تَفْعَلَانِ	إِفْعَلَا

* فعل نهی: از مضارع ساخته می شود و به ابتدای آن حرف (لا) اضافه می گردد و مانند فعل امر حرف (ن) از آخر فعل حذف می شود. به فرق میان فعل های مضارع و نهی توجه کنید ترجمه آنها را یاد بگیرید.

شخص	فعل مضارع	فعل امر
	تَفْعَلُ	لَا تَفْعَلْ
	تَفْعَلِينَ	لَا تَفْعَلِي
	تَفْعَلُونَ	لَا تَفْعَلُوا
	تَفْعَلْنَ	لَا تَفْعَلْنَ
	تَفْعَلَانِ	لَا تَفْعَلَا

فرق میان فعل مضارع منفی و فعل نهی :: لَا تَفْعَلْ: بر نمی گردی - لَا تَرَجَعْ: بر نگرد // لَا تَرْجِعِينَ: بر نمی گردی - لَا تَرْجِعِي: بر نگرد

ترکیب وصفی (موصوف و صفت) و ترکیب اضافی (مضاف و مضاف الیه)

* موصوف، اسمی است که برایش یک یا چند ویژگی می آوریم که صفت نامیده می شود. مثال: قَصَصَ مُخْتَبِراً صَغِيراً فِي مَنْزِلِهِ - در این مثال مختبر موصوف و صغیر صفت است. * مضاف، اسمی است که به اسم بعد از خودش یعنی مضاف الیه نسبت داده می شود؛ مثال: «الدُّنْيَا مَزْرَعَةُ الْآخِرَةِ» - در این مثال مزرعة مضاف و آخره مضاف الیه است.

معادل فعل ماضی استمراری در زبان عربی

* ماضی ساده: نشان دهنده کاری است که در گذشته انجام و تمام شده است؛ مثال: کَتَبَ: نوشت * ماضی استمراری: نشان دهنده کاری است که در گذشته چند بار تکرار شده است؛ مثال: کَانَ یَکْتُبُ: می نوشت * فعل «کَانَ» گاهی پیش از فعل مضارع می آید و معادل «ماضی استمراری» در فارسی می شود؛ مثال: ﴿وَمَا ظَلَمَهُمُ اللَّهُ وَلَكِنْ كَانُوا أَنْفُسَهُمْ يَظْلِمُونَ﴾ - و خدا به آنها ستم نکرد، ولی خود به خویشان ستم می کردند.

ساعت شماری و ساعت خوانی:

برای ساعت خوانی و ساعت شماری از اعداد ترتیبی می توان استفاده کرد

۱. ساعت کامل: مثال: أَلْوَجَدَهُ تَمَاماً: ساعت یک / الثَّانِيَةَ تَمَاماً: ساعت دو
۲. ساعت کامل به اضافه نیم: مثال: أَلرَّابِعَةَ وَ النِّصْفَ: ساعت چهار و نیم
۳. ساعت کامل به اضافه ربع: مثال: أَلْخَامِسَةَ وَ الرُّبْعَ: ساعت پنج و ربع
۴. یک ربع مانده به ساعت کامل: مثال: أَلْسَابِعَةَ إِلَّا رُبْعاً: ساعت یک ربع به هفت (ساعت هفت یک ربع کم)

سرای دانش

جزوه خلاصه درس نیمسال دوم

درس فارسی

مدرسه سرای دانش (واحد انقلاب)

سال تحصیلی ۱۴۰۴-۱۴۰۳

طرح درس سال تحصیلی ۱۴۰۳-۱۴۰۴

دبیرستان متوسطه دوره اول دخترانه واحد: انقلاب

نام دبیر: مرضیه همت یار

رشته تحصیلی: حقوق

ادبیات پایه نهم

منابع مطالعاتی دبیر:

۱. کتاب درسی پایه

۲. کتاب آبی قلم چی

۳. نمونه سوالات و جزوه دبیر

هفته ی چندم سال	روز	تاریخ	شماره ی جلسه	مباحث تدریس	نحوه بازیابی آموخته ها	مباحث آزمون
۴۴	سه شنبه	۱۰/۲۵	۱	تعطیل		درس ۸ تا ۸
۴۴	چهارشنبه	۱۰/۲۶	۲	مباحث آزمون ۲۸ دی + تدریس بخش اول درس ۹	تست منتخب	
آزمون ۲۸ دی						
۴۵	سه شنبه	۱۱/۲	۳	تحلیل آزمون جمعه+درس ۹ کامل+ پرسش	بازیابی با سوال	درس ۹ تا ۷
۴۵	چهارشنبه	۱۱/۳	۴	درس ۱۰بخش اول	بازیابی با سوال	
۴۶	سه شنبه	۱۱/۹	۵	تعطیل		
۴۶	چهارشنبه	۱۱/۱۰	۶	درس ۱۰ کامل + آمادگی ازمون	طراحی سوال مبحث توسط دانش آموز	
آزمون ۱۲ بهمن						
۴۷	سه شنبه	۱۱/۱۶	۷	تحلیل آزمون + درس ۱۰کامل شود	تست منتخب	درس ۱۰و ۹
۴۷	چهارشنبه	۱۱/۱۷	۸	درس ۱۱بخش یک + پرسش	بازیابی با سوال	
۴۸	سه شنبه	۱۱/۲۳	۹	درس ۱۱کامل	بازیابی با سوال	
۴۸	چهارشنبه	۱۱/۲۴	۱۰	آمادگی آزمون+ درس ۱۲بخش اول+تست آبی	تست منتخب	
آزمون ۲۶ بهمن						
۴۹	سه شنبه	۱۱/۳۰	۱۱	تحلیل آزمون + درس ۱۲کامل + نمونه سوال	طراحی سوال مبحث توسط دانش آموز	درس ۱۰،۱۱
۴۹	چهارشنبه	۱۲/۱	۱۲	درس ۱۳بخش اول +پرسش + نمونه سوال	تست منتخب	
۵۰	سه شنبه	۱۲/۷	۱۳	درس ۱۳کامل+آبی	بازیابی با سوال	
۵۰	چهارشنبه	۱۲/۸	۱۴	آمادگی آزمون+ درس ۱۴ بخش اول	تست منتخب	
آزمون ۱۰ اسفند						
۵۱	سه شنبه	۱۲/۱۴	۱۵	تحلیل آزمون+ درس ۱۴کامل+ تست	مرور تست سخت	درس ۹تا ۱۱
۵۱	چهارشنبه	۱۲/۱۵	۱۶	آزمون+ درس ۱۵کامل + آبی	تست منتخب	
۵۲	سه شنبه	۱۲/۲۱	۱۷	درس ۱۶ بخش اول+ نمونه سوال	طراحی سوال مبحث توسط دانش آموز	
۵۲	چهارشنبه	۱۱/۲۲	۱۸	درس ۱۶کامل +تست برای آزمون	تست منتخب	
آزمون ۲۴ اسفند						
۵۳	سه شنبه	۱۲/۲۸	۱۹	تحلیل آزمون	بازیابی با سوال	درس ۸تا ۸
۵۳	چهارشنبه	۱۲/۲۹	۲۰	تعطیل		
آزمون ۷ و ۱۵ فروردین						
۵۷	سه شنبه	۱/۱۹	۲۱	تحلیل آزمون + مرور	تست منتخب	

درس ۱۳ و ۱۴	طراحی سوال میحث توسط دانش آموز	مرور درس ۱ تا ۱۶ + پرسش	۲۲	۱/۲۰	چهارشنبه	۵۷
	تست منتخب	آزمون کتبی	۲۳	۱/۲۶	سه شنبه	۵۸
	تست منتخب	آمادگی آزمون + درس ۱۷ بخش اول	۲۴	۱/۲۷	چهارشنبه	۵۸
آزمون ۲۹ فروردین						
درس ۱۳ تا ۱۶	تست سخت	تحلیل آزمون + آبی + نمونه سوال	۲۵	۲/۲	سه شنبه	۵۹
	نمونه سوال	درس ۱۷ کامل	۲۶	۲/۳	چهارشنبه	۵۹
آزمون ۱۵ اردیبهشت						
درس ۹ تا ۱۷	تست منتخب	پرسش ۱۰ تا ۱۷	۲۷	۲/۹	سه شنبه	۶۰
	طراحی سوال میحث توسط دانش آموز	کتاب آبی + آمادگی آزمون	۲۸	۲/۱۰	چهارشنبه	۶۰
	تست سخت	تحلیل آزمون	۲۹	۲/۱۶	سه شنبه	۶۱
	طراحی سوال میحث توسط دانش آموز	آزمون جامع اول + رفع اشکال	۳۰	۲/۱۷	چهارشنبه	۶۱
	طراحی سوال میحث توسط دانش آموز	آزمون جامع دوم + رفع اشکال	۳۱	۲/۲۳	سه شنبه	۶۲
	نمونه سوال	آزمون جامع سوم + رفع اشکال	۳۲	۲/۲۴	چهارشنبه	۶۲
آزمون ۲۶ اردیبهشت						
	نمونه سوال	آزمون جامع چهارم + رفع اشکال	۳۳	۲/۳۰	سه شنبه	۶۳
	نمونه سوال	آزمون جامع پنجم + رفع اشکال	۳۴	۲/۳۱	چهارشنبه	۶۴

مبحث : فعل

صفحه‌ی کتاب : درس ۹ و ۱۰

(واحد انقلاب) سال تحصیلی ۱۴۰۴-۱۴۰۳

شماره جلسه: ۱

مقطع: نهم

تاریخ جلسه: دی

سازمان آموزش

مجموعه مدارس

نام دبیر: خانم همت یار

نام درس: فارسی

نام پشتیبان: خانم محمدی-رحیمی فرد

فعل

سال گذشته آموختید که فعل جز مهم جمله است . در سال هفتم درباره آن بیشتر می آموزید
مثال : رفتند ، نشست ، خوردیم ، گفت ،
جایگاه فعل کجاست ؟
هر فعل به ما چه نکاتی را می آموزد ؟
دو فعل جمع بنویسید .

فعل ماضی ساده یا مطلق

فعل ماضی ساده، یکی از انواع فعل ماضی در فارسی است که به طور مطلق، از وقوع یک رخداد در زمان گذشته خبر می‌دهد. این نوع فعل را ماضی مطلق نیز نامیده‌اند، زیرا معنای آن به صورت مطلق است و حالت استمرار، تردید، تمنا و... در معنای آن وجود ندارد..

مثال، مصدر «شنیدن» در جدول زیر به صورت ماضی ساده منفی صرف شده است.

شخص و شمار	فعل ماضی ساده از مصدر «شنیدن»	صورت منفی
اول شخص مفرد	شنیدم	ن‌شنیدم
دوم شخص مفرد	شنیدی	ن‌شنیدی
سوم شخص مفرد	شنید	ن‌شنید
اول شخص جمع	شنیدیم	ن‌شنیدیم
دوم شخص جمع	شنیدید	ن‌شنیدید
سوم شخص جمع	شنیدند	ن‌شنیدند

فعل ماضی نقلی

فعل ماضی نقلی یکی دیگر از انواع فعل ماضی در فارسی است. از فعل ماضی نقلی معمولاً برای اشاره به رخدادهایی استفاده می‌شود که در گذشته اتفاق افتاده‌اند اما تأثیر آن‌ها در زمان حال نیز باقی مانده است.

صرف فعل ماضی نقلی

صرف مصدر «گفتن» به صورت ماضی نقلی، در جدول زیر نشان داده شده است.

شخص و شمار	فعل ماضی نقلی
اول شخص مفرد	گفته‌ام
دوم شخص مفرد	گفته‌ای
سوم شخص مفرد	گفته است
اول شخص جمع	گفته‌ایم
دوم شخص جمع	گفته‌اید
سوم شخص جمع	گفته‌اند

حال با توجه به الگو جدول را کامل کنید.

قید

کلمه یا گروهی از کلمات است که به فعل یا صفت یا مسند، مفهومی دیگر را علاوه بر مفهوم خود اضافه می‌کند. مانند جمله «بابک تند رفت» که تند کیفیت فعل «رفتن» را نشان می‌دهد. تمامی کلمات تنوین دار که از عربی وارد فارسی شده اند قید هستند.

راه تشخیص قید

۱. اگر قید از جمله حذف شود به جمله آسیبی نمی‌رسد. مثال: او الان رفت- «او رفت
۲. قبل و بعد از قید کسره (ِ) قرار نمی‌گیرد. مثال: آنها، آهسته، کار را انجام می دهند. (واژه آهسته در میان ویرگول قرار گرفته پس بدون کسره آمده.

انواع قید از لحاظ معنا

- قید زمان: نشان‌دهنده زمان وقوع فعل است. مانند: اکنون، دیروز، فردا
- قید مکان: نشان‌دهنده مکان وقوع فعل است. مانند: اینجا، آنجا، بیرون
- قید حالت: نشان‌دهنده چگونگی وقوع فعل است. مانند: آرام، سریع، با دقت
- قید تکرار: نشان‌دهنده تعداد دفعات وقوع فعل است. مانند: همیشه، گاهی، چند بار
- قید مقدار: نشان‌دهنده مقدار یا میزان وقوع فعل است. مانند: خیلی، کم، زیاد

ساختار كلمات :

هر كلمه از نظر ساختار به دو بخش تقسیم می شود . كلمه ۱. يك بخشى و ۲. چند بخشى
كار + گر = كارگر

آدم + برفى = آدم برفى

حالا از بين كلمات زير ساختار آنها را مشخص كنيد .

دریا - اندوهناك - كشف - كشتزار - مدرسه - فرش - لاله زار - پنبه - تابناك - مزرعه - نسترن - گلخانه - قلب
- حرف - حواس - كوشش - كتابخانه - ورزش

هر يك از كلمه هاى زير را چند بخشى كنيد .

۱. بازى + =

۲. گل + =

۳. شكار + =

۴. + گر =

۵. + بان =

۶. + مرد =

۷. + نامه =

۸. + زار =

نشانه هاى جمع :

نشانه هاىی كه مى توان با آن اسم ها را جمع بست : « ها ، ان »

مثال : درخت + ها = درخت ها

كلمه	ها	ان
پرنده		
كوه		
ستاره		
شب		
مدیر		

تلمیح

در کل تلمیح یک آرایه ادبی است که به آیه حدیث و یا داستانی مشهور اشاره دارد که فرق آن با تضمین این است که در تلمیح ما فقط یک اشاره می کنیم اما در تضمین کاملاً آن را در شعر یا نوشته خود می آوریم.

مثل: گلستان کند آتشی برخلیل گروهی بر آتش برد ز آب نیل توی هردو بیتش تلمیح به کار رفته بیت اولی اشاره داره به داستان حضرت ابراهیم بیت دومی به حضرت موسی اشاره دارد.

شعر	تلمیح به چه داستانی دارد
من از آن حُسن روزافزون که یوسف داشت دانستم که عشق از پرده‌ی عصمت برون آرد زلیخا را حافظ	
بهرام که گور می‌گرفتی همه عمر دیدي که چگونه گور، بهرام گرفت؟ خیام	
شب آنجا ببودم به فرمان پیر چو بیژن به چاه بلا در اسیر	
حکایت لب شیرین، کلام فرهاد است شکنج طُره‌ی لیلی، مقام مجنون است	
در کمان‌خانه‌ی ابروی تو در گاهِ نگاه تیرهایبست که در ترکش کی آرش نیست	

رديف

به کلمات یکسانی می‌گویند که از نظر گفتار، نوشتار و معنا مشابه هستند و در انتهای مصراع‌های یک شعر قرار می‌گیرند.
قافیه نیز کلمات هموزنی است که در چند حرف و وزن با هم اشتراک دارند.

مژده وصل تو کو کز سر جان برخیزم
طایر قدسم و از دام جهان برخیزم

ساختار کلمه

ساده: به کلماتی که دارای یک بخش هستند و آن بخش نیز دلرای معنی است کلمه ساده می‌گوییم به مثال زیر دفت کند
کتاب و.....

غیر ساده: به تعریف بر کس کلمات ساده میتوان گفت کلمات غیر ساده یعنی به کلماتی که از یک بخش بیشتر تشکیل شده
غیر ساده می‌گوییم. این کلمات با توجه به ساختار به سه دسته تقسیم می‌شوند
مثال: روزنامه، ادم آهنی، کتابخانه و.....

الف: مشتق به کلماتی که دارای یک بخش معنی و حداقل یک بخش بی معنا هستند مشتق یا وندی می‌گویند
مثال گل ها. (گل + ها)

ب: مرکب: به کلماتی که حداقل از دو بخش معنا دار ساخته شده اند.
مثال: کتابخانه. (کتاب + خانه)

ج: مشتق مرکب: کلماتی که حدل از دو جز معنی دار و یک بخش بی معنی ساخته شده اند
آدم آهنی (آدم + آهن + ی)

ساده	وندی	مرکب
سواد	رایگان	خوشحال
پول	زیبا	اشک آلود
ابر	لشکرگاه	عاقبت اندیش
کودک	نادان	بدخواه
مهر	علاقه مند	گرا نمایه
لغت	کوشش	تاثیرگذار
ابر	باغبان	کهنسال
گوهر	خریدار	سرگردان

نمونه سوال :

۱. از نظر تاریخ ادبیات، کدام گزینه، درست است ؟
الف: «توحید مفضل» اثر قیصر امین پور است.
ب: شیخ محمود شبستری، عارف و شاعر قرن هشتم هجری است.
ج: قیصر امین پور، شاعر قرن ۱۰ هجری است.
د: شعر «میلاذ گل» اثر حافظ است.

تحلیل خود را بنویسید :

۲. جمله ایی بنویسید که «خوشبختانه» در آن نقش قید داشته باشد .
۳. «شبنم از روی برگ گل برخاست» چه آرایه محرزى دارد ؟
۴. واژه «درستکار» را از نظر ساختار تحلیل کنید .
۵. یک تشبیه بنویسید و ارکان آن را مشخص کنید .
۶. کلمه «دوست» را با چه نشانه ایی می توان جمع کرد ؟
۷. یک کلمه مشتق بنویسید
۸. دو اثر از نظامی عروضی بنویسید .
۹. دو اثر از سنایی بنویسید
۱۰. «ستاره ایی بدرخشید و ماه مجلس شد» چه آرایه ایی دارد و به چه داستانی اشاره دارد (شرح مختصر دهید)

- 1- کدام آرایه در بیت "خداوند کیوان و گردان سپهر ، فروزانه ماه و ناهید. ومهر" دیده می شود؟
 (1) تضاد (2) تشبیه (3) مراعات نظیر (4) تشخیص
- 2- منظور از واژه "بندگان" در بیت "به بندگان آفریننده را ، نیکی مرنجان دو بیننده را" چیست؟
 (1) تماشاگران (2) چشم ها (3) عارفان (4) مردم معمولی
- 3- نوع آرایه جناس دو واژه "هست" و "بست" چیست؟
 (1) افزایشی (2) اختلافی (3) حرکتی (4) تام
- 4- فروسی چه مذهبی داشت؟
 (1) شیعه (2) سنی (3) زردشت (4) یهناایی
- 5- معنای کدام واژه نادرست است؟
 (1) کیوان: زحل (2) برنا: جوان (3) ستودن: ستایش کردن (4) ناهید: مریخ
- 6- کدام آرایه در بیت "بامدادی که تفاوت نکند لیل و نهار ، خوش بود دامن صحرا و تماشای بهار" دیده نمی شود؟
 (1) جناس (2) تضاد (3) بدل (4) مراعات نظیر
- 7- واژه "الوان" در مصرع "که تواند که دهد میوه الوان از چوب؟" به چه معناست؟
 (1) رنگ ما (2) گوناگون (3) رنگی (4) رنگارنگ
- 8- معنای کدام واژه نادرست است ؟
 (1) غنپ: انگور (2) آنعام: چارپایان (3) حقه: جعبه (4) هیچ کدام
- 9- شعر، جلوه ای از زبان است.
 (1) ادبی (2) هنری (3) برتر (4) همه موارد
- 10- سعدی شاعر و نویسنده چه قرن است ؟
 (1) ششم (2) هفتم (3) هشتم (4) نهم
- 11- کدام یک از گزینه های زیر تضاد دارد؟
 (1) بر و بحر (2) میخ و زمین (3) شعله و قندیل (4) بساط و فراخ
- 12- در جمله "هر یکی را بزموده که آشیان خویش را چون ک:ا" ، "چون" به چه معناست؟
 (1) چرا (2) چگونه (3) چه زمانی (4) مانند
- 13- معنای کدام واژه درست است؟
 (1) مدهوش: بی هوش (2) بساط: گسترده شدن (3) دیبا: پارچه ابریشمی (4) قوس قزح: رعد و برق

14- کدام یک از آثار امام محمد غزالی نیست؟

- 1) کیمیای سعادت 2) احیاء العلوم الدین 3) نصیحه الملوک 4) سیر العباد الی المعاد

15- کتاب اسرار التوحید نوشته کدام یک است؟

- 1) محمد ابن منور 2) شیخ ابوسعید 3) سعدالدین وراوینی 4) عنصر المعالی

16- در عبارت "خلفت شگفت انگیز خداوند متعال"، "شگفت انگیز" چیست؟

17- در عبارت "پرسید کرم را، مرغ از فروتنی" چند وابسته یافت می شود؟

- 1) 3 2) 2 3) 1 4) صفر

18- در بیت "در زندگی مطالعه دل غنیمت است؛ خواهی بخوان و خواه نخوان ما نوشته ایم" چه آرایه ای وجود ندارد؟

- 1) مراعات نظیر 2) جناس 3) واج آرایی 4) هیچ کدام

19- کدام یک از آثار علی اسفندیاری (نیما یوشیج) نیست؟

- 1) قصه رنگ پریده 2) نظام وفا 3) افسانه 4) همگی آثار او هستند.

20- در بین واژگان زیر چند غلط املائی وجود دارد؟

"منحنی، مرغ خانگی، حبس و خلوت، محبس، غنیمت، لهن تعلیمی، رعایت، زنجار و پرهیز، روحیه، خیر خواهی"

- 1) 4 2) 3 3) 1 4) 2

21- در بیت "چو بفروختی از که خواهی خرید، متاع جوانی به بازار نیست" چه آرایه ای دیده نمی شود؟

- 1) مراعات نظیر 2) تشبیه 3) تکرار 4) تضاد

22- بیت "همه کار ایام، درس است و پند، دریغا که شاگرد هشیار نیست" چند جمله است؟

- 1) 2 2) 3 3) 4 4) 5

23- کدام یک پرسش انکاری نیست؟

- 1) که تواند که دهد میوه الوان از چوب؟ 2) یا که داند که برآرد گل صد برگ از خار

- 3) شب تاریک و بیم موج و گردابی چنین حایل 4) کجا دانند حال ما سبکباران ساحل‌ها؟

- 3) سیاه‌زندی هرگز شود سفید به آب؟ 4) سپید رومی هرگز شود سیاه به دود؟

- 4) به ملازمان سلطان که رساند این دعا را 4) که به شکر پادشاهی ز نظر مران گدا را

یادداشت نکات :

26- در میان واژگان زیر چند مورد دارای غلط املایی هستند؟

«موسم کهنسالی-نهال درخت-حرس باطل-حوصل باطل-صعدالدین وراوینی»

4(1) 5(2) 2(3) 1(4)

27- "مرزبان نامه" توسط چه کسی به فارسی ترجمه شد؟

1(مرزبان بن رستم) 2(عنصر المعالی) 3(وراوینی) 4(مجلسی)

28- در بیت "دیدار یار غایب دانی چه ذوق دارد؟ ، ابری که در بیابان بر تشنه ای بیارد" مشبه و مشبه به به ترتیب کدامند؟

1(یار غایب ، ابر) 2(دیدار ، بیابان) 3(ابر ، دیدار یار غایب) 4(دیدار یار غایب ، ابر)

29- در بیت "تا توانی می گریز از یار بد ، یار بد بدتر بود از مار بد" چه آرایه ادبی ای وجود دارد؟

1(جناس) 2(تکرار) 3(واج آرایی) 4(همه موارد)

30- به ترتیب صفات "برتر ، بدترین ، سه ، بهتر ، زیبا" چه نوع صفتی هستند؟

1(تفضیلی، عالی، شمارشی، برتر، بیانی) 2(عالی، تفضیلی، شمارشی، عالی، بیانی)

3(برتر، برترین، شمارشی، تفضیلی، بیانی) 4(گزینه های 1 و 3 صحیح هستند.)

31- کدام یک از افراد زیر از تقلید کنندگان معتبر سعدی است؟

1(جامی) 2(قائنی) 3(قائم مقام) 4(همه موارد)

32- گلستان سعدی دارای چند باب است؟

8(1) 10(2) 5(3) 4(هیچ کدام)

33- کدام یک از آثار هلن کلر نیست؟

1(بی حسی) 2(داستان زندگی من) 3(سه روز برای دیدن) 4(گزینه های 1 و 3)

34- کدام یک درباره محمد تقی بهار نادرست است؟

1(نام او میرزا تقی خان است.)

2(نخستین اشعار خود را در روزنامه خراسان به چاپ رسانید.)

3(او زندگی خود را به تشویق و حمایت حکومت زمان خود گذراند.)

تحلیل

سوال ۲۸ را تحلیل کنید

سوال ۳۳ را تحلیل کنید .

سوال ۳۴ را تحلیل کنید .

4) از آثار او می توان به سبک شناسی و تاریخ احزاب سیاسی اشاره کرد.

35- کتاب سه روز برای دیدن توسط چه کسی به فارسی ترجمه شده است؟

- 1) شبستری 2) خویان فرد 3) فدایی مازندرانی 4) معیری

36- معنای کدام واژه نادرست است؟

- 1) خیره : بیهوده 2) داد : انصاف 3) مغیلان : مسافران بیابان 4) خاصه : به خصوص

37- قابوس نامه چه موضوعی دارد؟

- 1) اخلاقی و تربیتی 2) عاشقانه و عارفانه 3) حماسی 4) علمی و ادبی

38- چند مورد از کلمات رو به رو دارای غلط املایی هستند؟ «سبقت ، طعن ، محاورات ، خوض نمودن ، استراق سمع»

- 1) سه 2) یک 3) دو 4) صفر

39- کتاب اخلاق ناصری در چه قرن و توسط چه کسی نگاشته شد؟

- 1) ششم، خواجه نصیر الدین 2) ششم، خواجه نظام الملک 3) هفتم، خواجه نصیر الدین 4) هفتم، خواجه نظام الملک

40- کدام یک نادرست است؟

- 1) می روم: مضارع اخباری 2) بروم: مضارع التزامی 3) دارم می روم: مضارع جاری 4) هیچ کدام

41- کلمات کدام گزینه هم خانواده نیستند؟

- 1) اتهام، متهم، تهمت 2) اقناع، قناعت، قانع 3) مقدم، متقدم، قادم 4) طالبی، طالب، مطالب

«با توجه با دو بیت زیر به سوالات 42 تا 45 پاسخ دهید.»

"مهتری گر به کام شیر در است شو خطر کن ز کام شیر بجوی

یا بزرگی و عز و نعمت و جاه یا چو مردانت مرگ، رویاروی"

42- بیت اول چند جمله است؟

- 1) 2 2) 3 3) 4 4) 5

43- در بیت اول "مهتری" به چه معناست؟

- 1) رئیس 2) پیشرفت 3) ثروت 4) بزرگی

44- فعل مصرع سوم (حذف شده) چیست؟

یادداشت نکات :
سوال ۴۰ را تحلیل کنید

45) در بیت دوم "چاه" به چه معناست؟	1) مقام	2) درجه	3) شکوه	4) همه موارد
46- حنظله بادغیسی که بود؟	1) حکیم پیش از اسلام	2) شاعر پیش از اسلام	3) حکیم پس از اسلام	4) شاعر پس از اسلام
47- "داعیه" به چه معناست؟	1) انگیزه	2) عدالت	3) ستایش کردن	4) احساس خوشحالی درون
48- سلسله صفاریان در کجا سلطنت کردند؟	1) عربستان	2) شمال ایران	3) شرق ایران	4) کل ایران
49- کتاب مجمع النوادر اثر کیست؟	1) نظامی گنجوی	2) سعد الدین وراوینی	3) شبستری	4) نظامی عروضی
50- کتاب مجمع النوادر درباره چیست؟	1) حاکمان	2) شاعران	3) وزیران	4) همه موارد
51- بهاءالدین خرمشاهی کیست؟	1) استاد دانشگاه	2) نویسنده	3) محقق	4) همه موارد

«با توجه با ابیات زیر به سوالات 52 تا 60 پاسخ دهید.»

"یوسف گم گشته بازآید به کنعان غم مخور	کلبه احزان شود روزی گلستان غم مخور
ای دل خمیدم - سالت به شود دل بد مکن	وین سر شوریدم بازآید به سامان غم مخور
دور گردون گر دو دوزی بر مراد ما ترفوت	دایما یکسان نباشد حال دوران غم مخور
هان مشو نومید چون واقف نه‌ای از سر غیب	باشد اندر پرده بازی‌های پنهان غم مخور
ای دل از سیل فنا بنیاد هستی برکنند	چون تو را نوح است کشتیان ز طوفان غم مخور
در بیابان گر به شوق کعبه خواهی زد قدم	سرزنش‌ها گر کند خار مغیلان غم مخور

گر چه منزل پس خطرناک است و مقصد پس بعید	هیچ راهی نیست کان را نیست پایان غم مخور
حافظا در کنج فقر و خلوت شب‌های نار	تا بود وردت دعا و درس قرآن غم مخور"

یادداشت نکات :

۱. سوال ۴۶ را تحلیل کنید

۳. سوال ۵۰ را تحلیل کنید

52- در مصرع اول بیت اول چه آرایه ای به وضوح دیده می شود؟

- (1) مراعات نظیر (2) تلمیح (3) تضاد (4) تضمین

53- بیت اول چند جمله است؟

- (1) 4 (2) 3 (3) 5 (4) 2

54- در بیت اول «مشبه» و «مشبه به» تشبیه به ترتیب کدام اند؟

- (1) یوسف - گم گشته (2) احزان - کلیه (3) کلیه - احزان (4) تشبیهی وجود ندارد.

55- قافیه های بیت اول کدام اند؟

- (1) غم مخور - غم مخور (2) کنعان - گلستان (3) کنعان - احزان (4) هیچ کدام

56- بیت های دوم و سوم مجموعاً چند جمله اند؟

- (1) 7 (2) 8 (3) 5 (4) 6

57- کدام بیت بیت تخلص است؟

- (1) بیت اول (2) بیت دوم (3) بیت هفتم (4) بیت آخر

58- کدام یک در بیت نام برده وجود ندارد؟

- (1) بیت دوم : منادا (2) بیت آخر : تشبیه (3) بیت سوم : تخلص (4) بیت اول : تلمیح

59- کدام یک در بیت پنجم وجود دارد؟

- (1) مراعات نظیر (2) تشبیه (3) منادا (4) همه موارد

60- در بیت دوم منظور شاعر از " دل بد مکن " چیست؟

- (1) گناه نکن (2) ناراحت نشو (3) کسی را ناراحت نکن (4) از قلبت حفاظت کن

61- حافظ بزرگترین شاعر در چه قالب شعری است؟

- (1) غزل (2) قصیده (3) مثنوی (4) قطعه

62- حافظ شیرازی در چه قرن می زیست و به چه نامی معروف بود؟

- (1) هفتم - لسان الغیب (2) هشتم - خواجه شیرازی (3) نهم - خواجه شیرازی (4) هشتم - لسان الغیب

63- کدام گزینه تخلص ندارد؟

- (1) از نوای مرغ یا حق، بشنو که در دل شب
(2) چه خوش گفت فردوسی پاک زاد
(3) این سخن پروین نه از روی هواست
(4) سعدیا، راست روان گوی سعادت بردند
(5) هر کجا نور است ز انوار خداست
(6) راستی کن که به منزل نرسد کج رفتار

64- کدامیک از مطالب زیر نادرست است ؟

- (1) بوم و بر = بوم نقاشی و قلم موی آن
(2) دو سویه = دو طرفه
(3) فراخنا = پهنای - گستردگی
(4) کتام = محل زندگی جانوران وحشی

65- کدامیک از موارد زیر نادرست است ؟

- (1) آوند = لوله های باریکی در ساختمان گیاهان
(2) گرامی گوهر = چیز با ارزش
(3) گذند = آسیب
(4) مایه ور = ثروتمند

66- در بیت زیر « شناسنده » چه معنایی است ؟

- همی خوام از کردگار جهان شناسنده ی آشکار و نهان

- (1) آفریننده (2) سازنده (3) آشکار کننده (4) پروردگار

66- در بیت زیر « شناسنده » چه معنایی است ؟

همی خواهم از کردگار جهان شناسنده ی آشکار و نهان

- (1) آفریننده (2) سازنده (3) آشکار کننده (4) پروردگار

67- در بیت زیر « کلام » به چه معنایی است ؟

دریغ است ایران که ویران شود کلام پلنگان و شیران شود

- (1) محل زندگی جانوران وحشی (2) وطن (3) سرزمین (4) هیچکدام

68- در بیت زیر چه آرایه ای دیده می شود ؟

گفتی به غمغمن بنشین یا از سر جان برخیز فرمان برمت جاننا بنشینم و برخیزم

- (1) مراعات نظیر (2) پرسش انکاری (3) تضاد (4) تشبیه

69- در سطر زیر چه آرایه ای به چشم می خورد ؟

گدای نیک انجام ، به از پادشاه بدفرجام

- (1) تشبیه (2) استعاره (3) تضاد (4) مراعات نظیر

70- در بیت زیر چه آرایه ای به چشم می خورد ؟

وفا نکردی و کردم ، جفا ندیدي و دیدم شکستی و نشکستم ، بریدی و نبریدم

- (1) تضاد (2) تشبیه (3) تخلص (4) مراعات نظیر

71- کدام عبارت نادرست است ؟

(1) کتاب کیمیای سعادت از امام محمد غزالی است .

(2) گاهی فعل مضارع اخباری را جای فعل آینده نیز بکار می برند .

(3) فعل بریده اند ، مضارع نیست .

(4) چهار مقاله اثر عنصرالمعالی کیکاووس بن اسکندر است .

72- مگر شاعر نام خود را در شعر بیاورد ، در اصطلاح آن را می گویند .

- (1) تکرار (2) تخلص (3) ایهام (4) جناس

73- معنی دو کلمه ای که زیر آن خط کشیده شده را به ترتیب بنویسید .

هان مشو نومید ! چون واقف نه ای از سرّ غیب

- (1) آگاه - راز جاویدان (2) آگاه - راز پنهان (3) پا برجا - راز جاویدان (4) پا برجا - راز پنهان

73- معنی دو کلمه ای که زیر آن خط کشیده شده را به ترتیب بنویسید .

هان مشو نومید ! چون واقف نه ای از سرّ غیب

- (1) آگاه - راز جاویدان (2) آگاه - راز پنهان (3) پا برجا - راز جاویدان (4) پا برجا - راز پنهان

74- معنی کلمه ی مشخص شده ، چیست ؟

از یک آبشخور مایه ور و سیراب می شوند

- (1) سرچشمه (2) طویله (3) کاسه (4) آبشار

75- معنی کلمه ی مشخص شده (پویه کرد) ، چیست ؟

پویه همی کرد ، در آمد به سر

- 1 (تلاش کرد 2) دویدن 3) جستجو کردن 4) همه موارد

76- در بیت زیر کدام آرایه های ادبی به چشم می خورند ؟

حافظا ! در کنج فقر و خلوت شب های تار تا بود وردت دعا و درس قرآن ، غم مخور

- 1 (تخلص و مراعات نظیر 2) تشبیه 3) تکرار و مراعات نظیر 4) هیچکدام

77- در بیت زیر کدام آرایه ادبی به چشم می خورد ؟

سعدی اگر عاشقی کنی و جوانی عشق محمد پس است و آل محمد

- 1 (تکرار 2) تخلص 3) تشبیه 4) 1 و 2

78- در جمله زیر چه آرایه ای به چشم می خورد ؟

برخاسته ایم از سر جان تا بنشینیم

- 1 (تشبیه 2) تکرار 3) تضاد 4) مراعات نظیر

79- مضارع مستمر سوم شخص مفرد از فعل " می ساختیم "، کدام یک از گزینه های زیر است ؟

- 1 (می سازند 2) دارد می سازد 3) سازد 4) بسازم

80- کدامیک از موارد زیر صحیح نیست ؟

- 1 (برخواست = بلند شد 2) بلند آوازه = آواز بلند

- 3) تعرض = دشمنی 4) هر سه مورد

80- کدامیک از موارد زیر صحیح نیست ؟

- 1 (برخواست = بلند شد 2) بلند آوازه = آواز بلند

- 3) تعرض = دشمنی 4) هر سه مورد

81- کدامیک از موارد ذیل معنی کلمه « تعرض » می باشد ؟

- 1 (دشمنی 2) گفتگو کردن 3) حالتی از اعتراض به خود گرفتن 4) نامه نوشتن

82- کدامیک از موارد ذیل نادرست است ؟

سرای دانش

جزوه خلاصه درس نیمسال دوم

درس مطالعات اجتماعی

مدرسه سرای دانش (واحد انقلاب)

سال تحصیلی ۱۴۰۴-۱۴۰۳

طرح درس سال تحصیلی ۱۴۰۳-۱۴۰۴

دبیرستان متوسطه دخترانه دوره اول (واحد انقلاب)

نام دبیر: مزگان حاجی علی

نام درس و پایه: مطالعات نهم

رشته ی تحصیلی: علوم انسانی (با توجه به نامی دانشکده ایران)

منابع مطالعاتی دبیر :

۱- کتاب درسی

۲- کتاب کارآبی قلم چی

۳- جزوه خلاصه درس

هفته ی چندم سال	روز	تاریخ	شماره ی جلسه	مباحث تدریس	نوعه ی بازیابی آموخته ها	مباحث آزمون
هفدهم	شنبه	۲۲دی	۳۲	رفع اشکال از آزمون و تدریس درس سیزدهم کتاب	۱۰ دقیقه آخر کلاس، یادداشت دانش آموزان در دفتر بازیابی،نوشتن خلاصه آموزشی،مسابقه کلاسی و طرح تشویقی و	صفحه یک تا صفحه هشتاد و دو
هفدهم	دوشنبه	۲۴ دی	۳۳	حل تست و آمادگی برای آزمون	۱۰ دقیقه آخر کلاس، یادداشت دانش آموزان در دفتر بازیابی،نوشتن خلاصه آموزشی،مسابقه کلاسی و طرح تشویقی و	
آزمون ۲۸دی						
هجدهم	شنبه	۲۹ دی	۳۴	رفع اشکال از آزمون و تحلیل آزمون و مرور درس ۱۳	۱۰ دقیقه آخر کلاس، یادداشت دانش آموزان در دفتر بازیابی،نوشتن خلاصه آموزشی،مسابقه کلاسی و طرح تشویقی و	صفحه ۶۲ تا صفحه ۸۹
هجدهم	دوشنبه	۱بهمن	۳۵	تدریس درس چهاردهم کتاب	۱۰ دقیقه آخر کلاس، یادداشت دانش آموزان در دفتر بازیابی،نوشتن خلاصه آموزشی،مسابقه کلاسی و طرح تشویقی و	
نوزدهم	شنبه	۶بهمن	۳۶	مرور درس چهاردهم و حل کتاب کار	۱۰ دقیقه آخر کلاس، یادداشت دانش آموزان در دفتر بازیابی،نوشتن خلاصه آموزشی،مسابقه کلاسی و طرح تشویقی و	
نوزدهم	دوشنبه	۸بهمن	۳۷	تدریس درس پانزدهم ، حل تست و آمادگی برای آزمون	۱۰ دقیقه آخر کلاس، یادداشت دانش آموزان در دفتر بازیابی،نوشتن خلاصه آموزشی،مسابقه کلاسی و طرح تشویقی و	
آزمون ۱۲بهمن						
بیستم	شنبه	۱۳بهمن	۳۸	رفع اشکال و تحلیل آزمون و مرور درس پانزدهم	۱۰ دقیقه آخر کلاس، یادداشت دانش آموزان در دفتر بازیابی،نوشتن خلاصه آموزشی،مسابقه کلاسی و طرح تشویقی و	صفحه ۷۳ تا صفحه ۹۳
بیستم	دوشنبه	۱۵بهمن	۳۹	تدریس درس شانزدهم کتاب	۱۰ دقیقه آخر کلاس، یادداشت دانش آموزان در دفتر بازیابی،نوشتن خلاصه آموزشی،مسابقه کلاسی و طرح تشویقی و	
بیست و یک	شنبه	۲۰بهمن	۴۰	مرور درس شانزدهم و حل کتاب کار	۱۰ دقیقه آخر کلاس، یادداشت دانش آموزان در دفتر بازیابی،نوشتن خلاصه آموزشی،مسابقه کلاسی و طرح تشویقی و	
بیست و یک	دوشنبه	۲۲بهمن	۴۱	تعطیل - پیروزی انقلاب اسلامی	تعطیل	
آزمون ۲۶ بهمن						
بیست و دو	شنبه	۲۷بهمن	۴۲	رفع اشکال و تحلیل آزمون و تدریس درس هفدهم کتاب	۱۰ دقیقه آخر کلاس، یادداشت دانش آموزان در دفتر بازیابی،نوشتن خلاصه آموزشی،مسابقه کلاسی و طرح تشویقی و	صفحه ۹۰ تا صفحه ۱۰۶
بیست و دو	دوشنبه	۲۹بهمن	۴۳	مرور درس هفدهم و تدریس درس هجدهم	۱۰ دقیقه آخر کلاس، یادداشت دانش آموزان در دفتر بازیابی،نوشتن خلاصه آموزشی،مسابقه کلاسی و طرح تشویقی و	
بیست و سه	شنبه	۴اسفند	۴۴	کتاب کار، دوره و مرور درس هفدهم و هجدهم	۱۰ دقیقه آخر کلاس، یادداشت دانش آموزان در دفتر بازیابی،نوشتن خلاصه آموزشی،مسابقه کلاسی و طرح تشویقی و	
بیست و سه	دوشنبه	۶اسفند	۴۵	تمرین و حل تست و آمادگی برای آزمون	۱۰ دقیقه آخر کلاس، یادداشت دانش آموزان در دفتر بازیابی،نوشتن خلاصه آموزشی،مسابقه کلاسی و طرح تشویقی و	
آزمون ۱۰ اسفند						
بیست و چهار	شنبه	۱۱اسفند	۴۶	رفع اشکال و تحلیل آزمون و تدریس درس نوزده کتاب	۱۰ دقیقه آخر کلاس، یادداشت دانش آموزان در دفتر بازیابی،نوشتن خلاصه آموزشی،مسابقه کلاسی و طرح تشویقی و	صفحه ۸۳ تا صفحه ۱۳۱
بیست و چهار	دوشنبه	۱۳اسفند	۴۷	مرور درس نوزده و تدریس درس بیست کتاب	۱۰ دقیقه آخر کلاس، یادداشت دانش آموزان در دفتر بازیابی،نوشتن خلاصه آموزشی،مسابقه کلاسی و طرح تشویقی و	
بیست و پنج	شنبه	۱۸اسفند	۴۸	کتاب کار، دوره و مرور درس نوزده و بیست کتاب	۱۰ دقیقه آخر کلاس، یادداشت دانش آموزان در دفتر بازیابی،نوشتن خلاصه آموزشی،مسابقه کلاسی و طرح تشویقی و	
بیست و پنج	دوشنبه	۲۰اسفند	۴۹	تمرین و حل تست و آمادگی برای آزمون	۱۰ دقیقه آخر کلاس، یادداشت دانش آموزان در دفتر بازیابی،نوشتن خلاصه آموزشی،مسابقه کلاسی و طرح تشویقی و	
آزمون ۱۲۴اسفند						
بیست و هفت	شنبه	۲۵ اسفند	۵۰	تحلیل آزمون، تدریس درس بیست و یک کتاب	۱۰ دقیقه آخر کلاس، یادداشت دانش آموزان در دفتر بازیابی،نوشتن خلاصه آموزشی،مسابقه کلاسی و طرح تشویقی و	صفحه یک تا ۸۲
بیست و هفت	دوشنبه	۲۷ اسفند	۵۱	تدریس درس بیست و دو کتاب ،حل تست و آمادگی برای آزمون	۱۰ دقیقه آخر کلاس، یادداشت دانش آموزان در دفتر بازیابی،نوشتن خلاصه آموزشی،مسابقه کلاسی و طرح تشویقی و	
آزمون ۷ و ۱۵ فروردین						
سی	شنبه	۱۶فروردین	۵۶	رفع اشکال و تحلیل آزمون و مرور مباحث گذشته	۱۰ دقیقه آخر کلاس، یادداشت دانش آموزان در دفتر بازیابی،نوشتن خلاصه آموزشی،مسابقه کلاسی و طرح تشویقی و	صفحه ۱۰۹ تا صفحه ۱۳۲
سی	دوشنبه	۱۸فروردین	۵۷	تدریس درس بیست و سه کتاب	۱۰ دقیقه آخر کلاس، یادداشت دانش آموزان در دفتر بازیابی،نوشتن خلاصه آموزشی،مسابقه کلاسی و طرح تشویقی و	
سی و یک	شنبه	۲۳ فروردین	۵۸	مرور درس بیست و سه و انجام کتاب کار	۱۰ دقیقه آخر کلاس، یادداشت دانش آموزان در دفتر بازیابی،نوشتن خلاصه آموزشی،مسابقه کلاسی و طرح تشویقی و	
سی و یک	دوشنبه	۲۵ فروردین	۵۹	تمرین و حل تست و آمادگی برای آزمون	۱۰ دقیقه آخر کلاس، یادداشت دانش آموزان در دفتر بازیابی،نوشتن خلاصه آموزشی،مسابقه کلاسی و طرح تشویقی و	

آزمون ۲۹ فروردین						
صفحه ۱۲۲ تا صفحه ۱۴۲	سی و دو	شنبه	۳۰ فروردین	۶۰	رفع اشکال و تحلیل آزمون و تدریس درس بیست و چهار کتاب	۱۰ دقیقه آخر کلاس، یادداشت دانش آموزان در دفتر بازیابی،نوشتن خلاصه آموزشی،مسابقه کلاسی و طرح تشویقی و
	سی و دو	دوشنبه	۱ اردیبهشت	۶۱	حل تست و آمادگی برای آزمون	۱۰ دقیقه آخر کلاس، یادداشت دانش آموزان در دفتر بازیابی،نوشتن خلاصه آموزشی،مسابقه کلاسی و طرح تشویقی و
آزمون ۵ اردیبهشت						
صفحه ۸۳ تا صفحه ۱۶۸	سی و سه	شنبه	۶ اردیبهشت	۶۲	رفع اشکال و تحلیل آزمون و مرور درس بیست و چهار	آزمون و مسابقه کلاسی
	سی و سه	دوشنبه	۸ اردیبهشت	۶۳	مرور دروس کتاب و آمادگی برای امتحانات خرداد	آزمون و مسابقه کلاسی
	سی و چهار	شنبه	۱۳ اردیبهشت	۶۴	مرور دروس کتاب و آمادگی برای امتحانات خرداد	آزمون و مسابقه کلاسی
	سی و چهار	دوشنبه	۱۵ اردیبهشت	۶۵	مرور دروس کتاب و آمادگی برای امتحانات خرداد	آزمون و مسابقه کلاسی
	سی و پنج	شنبه	۲۰ اردیبهشت	۶۶	مرور دروس کتاب و آمادگی برای امتحانات خرداد	آزمون و مسابقه کلاسی
	سی و پنج	دوشنبه	۲۲ اردیبهشت	۶۷	حل تست و آمادگی برای آزمون	آزمون و مسابقه کلاسی
آزمون ۲۶ اردیبهشت						
	سی و شش	شنبه	۲۷ اردیبهشت	۶۸	تحلیل آزمون،جمع بندی یابانی برای آزمون خرداد	آزمون و مسابقه کلاسی

مجموعه مدارس

(واحد انقلاب)

سال تحصیلی ۱۴۰۳-۱۴۰۴

نام دبیر : مژگان حاجی علی

شماره جلسه : درس ۱۳

نام درس : مطالعات اجتماعی

پایه : نهم

نام پشتیبان : رحیمی فرد - محمدی

مبحث :

تاریخ

صفحات کتاب درسی :

۸۴ تا ۸۹

درس سیزده

انقلاب مشروطیت، موانع و مشکلات

رویداد بزرگی که در دوره حکومت مظفرالدین شاه در ایران رخ داد، انقلاب مشروطیت بود. در انقلاب مشروطه، نظام پادشاهی مشروطه جایگزین نظام پادشاهی استبدادی شد.

نظام پادشاهی استبدادی

☞ پادشاه از اختیارات و قدرت فراوان

برخوردار است.

☞ خواست وی در حکم قانون است.

☞ پادشاه بر اساس میل و اراده خود حکومت

میکند.

نظام پادشاهی مشروطه

☞ قدرت و اختیارات پادشاه بر اساس قانون

محدود میشود.

☞ اداره کشور تنها در اختیار شاه نیست.

☞ نهادهایی مانند: مجلس شورا و هیئت وزیران و دولت در اداره کشور دخالت میکنند

چرا انقلاب مشروطه به وقوع پیوست؟

زمینه های سیاسی و اقتصادی وقوع انقلاب مشروطه

زمینه های سیاسی

۱) جدایی بخشهای پهنآوری از خاک ایران

۲) واگذاری امتیازات بسیار به انگلیس و روسیه

۳) تسلط بیگانگان بر منابع و ثروت اقتصادی کشور

زمینه های اقتصادی

- ۱) آسیب شدید به بخشهای صنعت، کشاورزی و بازرگانی
 - ۲) گسترش بیکاری در سراسر کشور
 - ۳) سخت گیری ماموران مالیاتی به مردم با وجود فقر و بیکاری در کشور.
- زمینه های فکری و فرهنگی وقوع انقلاب مشروطه

زمینه های داخلی

- ۱) آموزه های دین اسلام و مذهب شیعه که انگیزه مردم را برای مبارزه با ظلم، و تلاش برای برقراری عدالت بیشتر می کرد.
- ۲) درس گرفتن از قیام امام حسین و واقعه کربلا و ایستادگی در برابر ظلم و بی عدالتی.

زمینه های خارجی

- ۱) آشنایی ایرانیان با افکار و دستاوردهای تمدن جدید در اروپا
- ۲) وقوع انقلاب کبیر فرانسه که باعث گسترش آزادی خواهی و حکومت مشروطه در اروپا شد، که این مسئله موجب آگاهی عده ای از ایرانیان نسبت به حکومت قانونمند در آن کشورها گردید.

روشنفکران

عده ای از ایرانیان بودند که اغلب تحصیل کردگان اروپا و مدرسه دارالفنون بودند. که از طریق کتاب و روزنامه مردم را به محاسن حکومت مشروطه و معایب حکومت استبدادی آشنا میکردند.

موفقیت نهضت تنباکو و قتل ناصرالدین شاه به دست میرزا رضای کرمانی، انگیزه مردم را برای مبارزه با استبداد بیشتر کرد.

دوره مظفرالدین شاه آیت الله بهبهانی و آیت الله طباطبایی با تشکیل انجمنی از آزادی خواهان به فکر ایجاد تغییرات به نفع مردم بودند.

مهمترین حادثه ای که منجر به وقوع انقلاب مشروطه گردید: ماجرای چوب و فلک کردن بازرگانان تهران به دستور عین الدوله صدراعظم مظفرالدین شاه به بهانه گران شدن قند بود.

به دنبال این واقعه گروهی از علما به رهبری آیت الله طباطبایی به نشانه اعتراض در حرم شاه عبدالعظیم بست نشستند.

مهم ترین خواسته آنان:

تاسیس عدالتخانه برای رسیدگی به شکایتهای مردم و اجرای عدالت بود.

در ادامه اعتراضات مردمی عده ای از مردم تهران در اعتراض به حکومت قاجار در سفارت انگلستان بست نشستند.

مهمترین خواسته این معترضان تشکیل مجلس شورا بود.

گروههایی که در انقلاب مشروطه نقش موثری داشتند:

علما و روشنفکران که رهبری انقلاب را برعهده داشتند.

گروهها و قشرهای اجتماعی مانند تجار، پیشه وران و کارگران

مظفرالدین شاه در ۱۴ مرداد ۱۲۸۵ ش. فرمان مشروطه را صادر کرد.

نتایج انقلاب مشروطه در ایران:

تشکیل مجلس شورای ملی

تدوین و تصویب قانون اساسی مشروطه

ایران اولین بار در سال ۱۲۸۵ ش. در زمان مظفرالدین شاه دارای قانون اساسی شد.

انقلاب مشروطه با هدف: برقراری حکومت قانون و رها کردن کشور از چنگ استبداد داخلی و سلطه خارجی شکل گرفت.

موانع و مشکلات حکومت مشروطه:

الف) مخالفت طرفداران حکومت استبدادی

ب) اختلاف و دو دستیگی میان مشروطه خواهان

پ) افزایش دخالتهای خارجی

ت) وقوع جنگ جهانی اول

الف

مخالفت طرفداران حکومت استبدادی محمدعلی جانشین مظفرالدین شاه شده بود با حمایت دولت روسیه تصمیم به نابودی حکومت مشروطه گرفت.

به دستور او مجلس به توپ بسته شد و منحل گردید.

ب

اختلاف و دو دستیگی میان مشروطه خواهان

آیت الله شیخ فضل الله نوری که در آغاز حامی مشروطه بود به انتقاد از آن پرداخت:

زیرا وی معتقد بود، رهبری انقلاب مشروطه به دست افرادی است که به اسلام اعتقادی ندارند و به دنبال گسترش افکار و فرهنگ اروپایی در ایران هستند.

سرانجام مشروطه خواهان شیخ فضل الله نوری را به اتهام مخالفت با انقلاب مشروطه به شهادت رساندند.

پ

افزایش دخالت‌های خارجی

ظهور قدرتهای جدید استعماری در اروپا مانند: آلمان، ایتالیا، اتریش و مجارستان موجب شد انگلستان و روسیه که رقیب هم بودند برای مقابله با قدرت روزافزون آلمان با یکدیگر همکاری کنند.

ت

جنگ جهانی اول

* جنگ جهانی اول در سال ۱۹۱۴م / ۱۲۹۳ ش. آغاز شد.

جنگ جهانی اول پس از ۴ سال با پیروزی متفقین به پایان رسید.

به همین دلیل انگلستان و روسیه بر اساس قرارداد ۱۹۰۷م. ایران را میان خود تقسیم کردند.

☞ شمال ایران سهم روسیه

☞ جنوب ایران سهم انگلیس

☞ و مرکز منطقه بی طرف اعلام شد.

مجاهدان مشروطه خواه تبریز به رهبری ستارخان و باقرخان در برابر حکومت استبدادی محمدعلی شاه به پا خاستند.

طرفداران مشروطه گیلان و اصفهان با فتح تهران محمد علیشاه را برکنار و فرزند خردسالش

احمد میرزا را به جانشینی او برگزیدند.

* هدف روسیه و انگلستان از امضای قرارداد ۱۹۰۷ :

کنار گذاشتن اختلافات خود برای مقابله با قدرت روزافزون آلمان و متحدانش بود.

پیامدهای قرارداد ۱۹۰۷ در ایران: دخالت روسیه در امور ایران – ورود نیروهای روسی به خاک ایران – کشتن تعدادی از مشروطه

خواهان در تبریز – به گلوله بستن حرم امام رضا ع در مشهد.

کشور های درگیر در جنگ جهانی اول:
متحدین: آلمان، اتریش، ایتالیا و مجارستان
متفقین: انگلستان، روسیه، فرانسه و امریکا در اواخر جنگ

موضع ایران در جنگ جهانی اول:
در جنگ جهانی اول با وجود اعلام بی طرفی ایران، مناطقی از کشور صحنه درگیری نیروهای انگلیس و روسیه با قوای عثمانی شد.
در بوشهر دلیرمردان تنگستانی به رهبری رئیسعلی دلواری ضربه سنگینی به اشغالگران انگلیسی وارد آوردند.

پیامدهای جنگ جهانی اول برای ایران

- 1) بی ثباتی و آشفتگی اوضاع کشور
- 2) ضعف و درماندگی دولت مرکزی در اداره کشور
- 3) گسترش سرپیچی از فرمان دولت مرکزی
- 4) از بین رفتن امنیت و آسایش مردم
- 5) و در نهایت کشور دچار مصیبت‌های بزرگی مانند قحطی، فقر، گرسنگی، شیوع بیماری‌های واگیردار شد و عده زیادی جان خود را از دست دادند.

مجموعه مدارس

(واحد انقلاب)

سال تحصیلی ۱۴۰۴-۱۴۰۳

نام دبیر : مژگان حاجی علی

شماره جلسه : درس ۱۴

نام درس : مطالعات اجتماعی

پایه : نهم

نام پشتیبان : رحیمی فرد - محمدی

مبحث :

تاریخ

صفحات کتاب درسی :

۹۰ تا ۹۶

درس چهاردهم

ایران در دوران حکومت پهلوی

پس از پایان جنگ جهانی اول، انبوه مشکلات سیاسی، اقتصادی و اجتماعی حاصل از جنگ و سیاستهای انگلستان در ایران، زمینه را برای تغییر حکومت از قاجاریه به پهلوی آماده کرد. در اواخر جنگ جهانی اول حکومت تزاری روسیه سرنگون شد و نام این کشور به اتحاد جماهیر شوروی تغییر یافت. دولت جدید نیروهایش را از ایران فراخواند و انگلستان جای این کشور را در سلطه بر کشور گرفت

قرارداد ۱۹۱۹

بین ایران و انگلستان بسته شد.

در زمان نخست وزیری وثوق الدوله به امضاء

رسید.

مفاد قرارداد : 1919 بر اساس این قرارداد،

اداره امور نظامی و مالی ایران در اختیار کارشناسان نظامی و مالی انگلستان قرار می گرفت.

این قرارداد با مخالفت شخصیتهای مبارز مانند آیت الله مدرس و شیخ محمد خیابانی روبرو شد . احمدشاه نیز از امضای آن خودداری کرد.

کودتای ۱۲۹۹

انگلیس پس از ناکامی در قرارداد ۱۹۱۹ به فکر کودتا در ایران افتاد.

انگلیسیها، رضاخان را به عنوان مهره نظامی و سیدضیاءالدین طباطبائی را به عنوان چهره سیاسی کودتا برگزیدند.

در سوم اسفند نیروهای رضاخان پایتخت را اشغال کردند و احمدشاه مجبور شد سیدضیاء را به نخست وزیری و رضاخان را به فرماندهی کل قوا منصوب نماید.

کودتای ۱۲۹۹ مقدمه ای برای تغییر حکومت از قاجاریه به پهلوی در ایران بود.

رضاخان پس از کودتا برای جلب نظر مردم،
⌘ خود را فردی مذهبی و پایبند به احکام و ارزشهای دینی نشان میداد.
⌘ به مراسم و مجالس مذهبی میرفت.
⌘ و با علما دیدار و مشورت میکرد.

به قدرت رسیدن رضاخان:
در سال ۱۳۰۴ شمسی مجلس شورای ملی با وجود مخالفت جدی تعدادی از نمایندگان، مانند آیت الله مدرس، احمدشاه قاجار را
از قدرت برکنار کرد و حکومت موقت را به رضاخان سپرد. سپس، مجلس مؤسسان به طور رسمی حکومت را به رضاخان و خانواده
او واگذار کرد.

شیوه حکومت رضاشاه:
⌘ استبداد: در دوران حکومت او، هیئت وزیران و نمایندگان مجلس شورای ملی اختیار و استقلال چندانی نداشتند و تابع
دستورات شاه بودند.

⌘ سرکوب آزادیخواهان: حکومت رضاشاه به احزاب و روزنامه های مستقل اجازه فعالیت نمیداد و با زور و خشونت، فضای خفقان،
ترس و سرکوب را بر جامعه حاکم کرد.

اقدامات رضاشاه

ایجاد ارتش منظم
احداث راه آهن سراسری
تضعیف ارزش های دینی و اسلامی

آیت الله سیدحسن مدرس یکی از مخالفان سرسخت شیوه حکومت رضاشاه بود که به دست مأموران این حکومت به شهادت
رسید.

رضاخان به بهانه برقراری امنیت، برخی از قیامهای آزادی خواهانه و استقلال طلبانه، مانند نهضت جنگل، به رهبری میرزا کوچک
خان جنگلی را با خشونت زیاد، سرکوب کرد.

اقدامات رضا شاه

ایجاد ارتش منظم:

این ارتش ۱) تمرکز قدرت سیاسی در کشور را ممکن می ساخت.

۲) قیام های مردمی را سرکوب می کرد

۳) تامین کننده اهداف نظامی انگلیس بود.

رضاشاه نیروهای سه گانه ارتش را با هدایت انگلیسیها به وجود آورد و در سال ۱۳۰۴ش قانون نظام وظیفه عمومی را به تصویب رساند.

احداث خط آهن سراسری:

هدف آن ایجاد راهی سراسری برای انتقال سریع نیروهای انگلیسی از جنوب به شمال بود.

در صورت پیشروی روس ها، انگلیسی ها با استفاده از این راه میتوانند نیروهای خود را به سرعت به شمال بفرستند و مانع نفوذ آنها به هندوستان شوند.

در جنگ جهانی دوم همین راه به مهم ترین عامل ارتباطی نیروهای متفقین مبدل شد.

تضعیف ارزشهای اسلامی و تخریب فرهنگ ایرانی:

به بهانه پیشرفت و نوسازی فرهنگی و اجتماعی با اقداماتی مانند:

۱) مجبور کردن مردم به پوشیدن لباس یکسان

۲) استفاده از کلاه لبه دار معروف

به کلاه پهلوی

۳) محدودیت برای برگزاری مراسم مذهبی از جمله عزاداری امام حسین و

۴) کشف حجاب صورت می گرفت.

حکومت رضاشاه که بسیار شیفته ظاهر فرهنگ اروپایی بود، اندکی پس از سرکوب قیام گوهرشاد، دستور داد حجاب را با زور و خشونت از سر زنان و دختران ایرانی بردارند.

گروه های درگیر در جنگ جهانی دوم
دولتهای محور آلمان، ایتالیا، ژاپن
متفقین انگلستان، فرانسه، شوروی، امریکا

جنگ جهانی دوم با حمله ناگهانی آلمان به لهستان در سال ۱۳۱۸ تا ۱۳۲۴ آغاز شد.

موضع ایران در جنگ جهانی دوم:

در جنگ جهانی دوم، دولت ایران اعلام بیطرفی کرد، اما در شهریور، ۱۳۲۰ متفقین به بهانه حضور تعدادی از کارشناسان آلمانی، کشور ما را به اشغال خود درآوردند.

هدف متفقین از اشغال ایران:

استفاده از موقعیت و منابع و امکانات ایران به سود خویش بود.

متفقین پس از اشغال ایران، رضاشاه را مجبور کردند که به نفع پسرش، محمدرضا، از قدرت کناره گیری کند و سپس او را از ایران تبعید کردند.

در جنگ جهانی دوم، متفقین با شکست دادن آلمان و بمباران اتمی ژاپن توسط آمریکا پیروز شدند.

آثار و پیامدهای سیاسی، اقتصادی و اجتماعی جنگ جهانی دوم بر ایران:

سیاسی

کشور ما تا پایان جنگ جهانی دوم در اشغال بیگانگان بود.

اقتصادی

خسارت شدید به اقتصاد ایران وارد شد. همراه با گرانی و کمبود مواد غذایی بویژه نان.

اجتماعی

عده زیادی از مردم ایران بر اثر گرسنگی و سوءتغذیه جان باختند.

نهیضت ملی شدن نفت

امتیاز بهره برداری از منابع نفت ایران در زمان مظفرالدین شاه به انگلیسی ها واگذار شده بود. رضاشاه امتیاز مذکور را لغو کرد اما خیلی زود طی قرارداد دیگری، دوباره منابع نفت ایران را به انگلستان واگذار کرد.

رهبران نهیضت ملی شدن نفت ایران: **آیت الله کاشانی و دکتر محمد مصدق** بودند. مجلس شورای ملی، قانون ملی شدن نفت را در 29 اسفند ۱۳۲۹ ش. تصویب کرد.

در جریان قانون ملی شدن نفت، اقدامات دولت انگلیس برای جلوگیری از اجرای این قانون، به دلیل: وحدت و همدلی رهبران نهیضت، ناکام ماند.

کودتای ۲۸ مرداد ۱۳۳۲:

با بروز اختلاف میان رهبران نهیضت ملی شدن نفت، دولت های انگلستان و امریکا شرایط را برای طراحی کودتا به منظور سرنگونی دولت دکتر مصدق مناسب دیدند.

در روز ۲۸ مرداد ۱۳۳۲ واحدهایی از ارتش به فرماندهی **سرلشکر فضل الله زاهدی** به خیابانها ریختند و با اشغال مراکز مهم پایتخت، دولت دکتر مصدق را سرنگون کردند.

مهمترین دلیل موفقیت کودتای ۲۸ مرداد **اختلاف میان رهبران نهیضت** بود.

کودتای ۲۸ مرداد ۱۳۳۲ چه تفاوت و شباهتی با کودتای ۱۲۹۹ داشت؟

شباهت: در هر دو کشورهای خارجی دخالت داشتند.

تفاوت: کودتای ۱۲۹۹ در زمان قاجاریه با هدف تغییر نظام پادشاهی شکل گرفت ولی کودتای ۱۳۳۲ در زمان پهلوی و به منظور تثبیت حکومت پادشاهی صورت گرفت.

مجموعه مدارس

(واحد انقلاب)

سال تحصیلی ۱۴۰۳-۱۴۰۴

نام دبیر: مژگان حاجی علی

شماره جلسه: درس ۱۵

نام درس: مطالعات اجتماعی

پایه: نهم

نام پشتیبان: رحیمی فرد - محمدی

مبحث:

تاریخ

صفحات کتاب درسی:

۹۸ تا ۱۰۶

درس پانزدهم

انقلاب اسلامی ایران

پس از کودتای ۲۸ مرداد، به تدریج نفوذ و سلطه امریکا بر کشور ما بیشتر شد.

آمریکایی ها به شاه توصیه کردند برای جلوگیری از قیام های مردمی و حفظ حکومت پهلوی تغییراتی در امور اجتماعی، اقتصادی کشور ایجاد کند.

این تغییرات عبارت بودند از:

۱) تصویب نامه انجمنهای ایالتی و ولایتی

۲) اصول ششگانه انقلاب سفید

تصویب نامه انجمن های ایالتی و ولایتی:

قانون انجمن های ایالتی و ولایتی که در اولین دوره مجلس شورای ملی به منظور تشکیل شوراهای استان و شهرستان به تصویب رسیده بود تا سال ۱۳۴۱ بدون تغییر مانده بود که حکومت پهلوی در این سال تغییراتی در آن به وجود آورد.

که عبارت بودند از:

الف) شرط مسلمان بودن از شرایط انتخاب کنندگان و انتخاب شوندگان برداشته شد.

ب) در مراسم سوگند به جای قرآن، کتاب آسمانی آورده شده بود.

و ...

برجسته ترین عالمی که به مخالفت با تغییر قانون انجمنهای ایالتی و ولایتی برخاست **سید روح الله خمینی** بود.

به نظر ایشان هدف حکومت از این تغییرات:

مخالفت با اسلام و تخریب ارزشهای اسلامی بود.

در نتیجه مخالفت جدی امام و سایر علما دولت مجبور به لغو این تصویب نامه شد.

انقلاب سفید

سلسله اصلاحات اقتصادی و اجتماعی بود که در ۶ بهمن ۱۳۴۱ به همه پرسى گذاشته شد و عموم مردم به آن رای مثبت دادند.

شاه این اصلاحات را انقلاب سفید نامید زیرا انقلابی مسالمت آمیز و بدون خونریزی بود.

دلایل مخالفت امام با اصول شش گانه:

امام خمینی و سایر علمای مبارز اجرای این اصول را موجب: افزایش سلطه امریکا بر کشور و وابستگی بیشتر سیاسی – اقتصادی کشور ما به بیگانگان می دانستند.

قیام ۱۵ خرداد ۱۳۴۲:

با فرا رسیدن ماه محرم، که مقارن با خرداد ۱۳۴۲ بود، امام خمینی به مداحان و سخنرانان مذهبی یادآوری کرد:

* سکوت در برابر حکومت ستمگر، کمک به دشمنان اسلام است.

* از آنان خواست که خطر اسرائیل را به مردم گوشزد کنند.

دستگیری امام دو روز پس از سخنرانی عصر عاشورا ۱۳ خرداد در مدرسه فیضیه قم موجب خشم گسترده مردم در شهرهای مختلف شد. شدیدترین اعتراضها در شهرهای قم، تهران و ورامین صورت گرفت.

نتایج قیام ۱۵ خرداد ۱۳۴۲:

⌘ خشم و نفرت انقلابی مردم نسبت به شاه و حکومت را بیشتر کرد.

⌘ باعث تقویت انگیزه مردم برای مبارزه تا سرنگونی حکومت پهلوی گردید.

کاپیتولاسیون به فرانسوی: capitulations یا قضاوت سپاری:

سپردن حق رسیدگی قضایی به جرایم اتباع و شهروندان یک کشور خارجی به نماینده حقوقی آن کشور است.

بر اساس این مصونیت، اگر آمریکاییها در ایران مرتکب جرمی میشدند، دادگاههای ایران حق رسیدگی به جرم آنها را نداشتند.

امام خمینی در یک سخنرانی مهم دادن مصونیت قضایی به امریکاییان را ذلت بار و برخلاف استقلال کشور شمرد و شاه را به سبب وابستگی به امریکا سرزنش کرد. پس از آن حکومت پهلوی در ۱۳ آبان ۱۳۴۲ امام را به ترکیه تبعید کرد. یک سال بعد تبعیدگاه امام از ترکیه به نجف تغییر یافت و تا مهر ۱۳۵۷ ادامه یافت.

مبارزه امام با حکومت پهلوی در تبعید با صدور اعلامیه و فرستادن پیام ادامه یافت.

ادامه مبارزه ملت پس از تبعید امام خمینی:

پس از تبعید امام، قشرهای مختلف مردم، روحانیان، فرهنگیان، دانشجویان، بازاریان به مبارزه ادامه دادند. آنها پیروی از امام مبارزه را وظیفه شرعی و دینی خود میدانستند. گروههای دیگری نیز با عقاید سیاسی متفاوت در مبارزه با حکومت پهلوی شرکت داشتند. عالمان و اندیشمندانی چون آیت ا... مطهری، آیت ا... طالقانی و دکتر علی شریعتی با سخنرانی، نوشتن کتاب و مقاله و برگزاری کلاسهای تفسیر قرآن و نهج البلاغه در مساجد، حسینیه ها و دانشگاهها، میکوشیدند اسلام انقلابی را به جوانان معرفی کنند.

*دلایل و مشکلات فرهنگی، سیاسی و اقتصادی نارضایتی مردم از حکومت شاه *

دلایل فرهنگی

- ۱) بی توجهی به ارزشهای اسلامی
- ۲) ترویج بی بندوباری در برنامه های رادیو و تلویزیون
- ۳) آزادان نبودن روزنامه ها در انتقاد از شاه و مقامهای حکومتی

دلایل سیاسی

- ۱) وابستگی حکومت به بیگانگان
- ۲) نفوذ و دخالت کشورهای خارجی بویژه امریکا در ایران
- ۳) استبداد و سرکوب مخالفان توسط ساواک و ماموران نظامی
- ۴) نادیده گرفتن حقوق ملت و اصول قانون اساسی مشروطه

دلایل اقتصادی

- ۱) حیف و میل و غارت ثروت و سرمایه های ملی کشور توسط خاندان پهلوی و مقامهای حکومتی
- ۲) فقر و محرومیت مردم در روستاها و شهرهای کوچک.

قیام ۱۹ دی قم: مردم قم در ۱۹ دی ۱۳۵۶ در اعتراض به انتشار مقاله توهین آمیز نسبت به امام در روزنامه اطلاعات، به تظاهرات پرداختند.

قیام ۲۹ بهمن مردم تبریز: به مناسبت بزرگداشت چهلیم شهدای ۱۹ دی قم صورت گرفت.

واقعه ۱۷ شهریور ۱۳۵۷ جمعه سیاه: در ادامه اعتراضات خیابانی مردم در سال ۵۷ در شهرهای مختلف واعتصابات کارکنان و کارگران شرکت نفت و کارخانههای دیگر..

در یکی از این اعتراضات در روز **جمعه ۱۷ شهریور** در تهران، ماموران رژیم مردم را در میدان ژاله شهدا کنونی به خاک و خون کشیدند، این واقعه به جمعه سیاه معروف شد.

عکس العمل شاه در برابر اعتراضات و تظاهرات ملت:

⌘ تغییر پی در پی نخست وزیران با این ادعا که پیام انقلاب آنان را شنیده است.

⌘ سرکوب تظاهرکنندگان.

امام پس از ترک نجف از عراق به فرانسه رفت و در محله نوفل لوشاتو در حومه پاریس ساکن شد.

هجرت امام به پاریس از دو جهت تاثیر مثبت داشت:

⌘ بسیاری از مبارزان توانستند با ایشان ملاقات و گفت و گو کنند.

⌘ این امکان برای خبرنگاران سراسر جهان فراهم آمد تا پیام امام را به گوش مردم ایران و جهان برسانند.

شاه در روز **۲۶ دی ماه ۱۳۵۷** ایران را ترک کرد.

امام خمینی در روز **۱۲ بهمن سال ۵۷** به میهن بازگشت و در روز **۲۲ بهمن سال ۵۷** انقلاب به پیروزی رسید.

انقلاب اسلامی ایران، با شعار اصلی استقلال، آزادی، جمهوری اسلامی به پیروزی رسید.

هدف از تشکیل انقلاب اسلامی:

⌘ از بین بردن وابستگی کشور به بیگانگان و

⌘ تأمین حقوق ملت در چارچوب قوانین و ارزشهای اسلامی بود.

سه عامل موثر در موفقیت انقلاب اسلامی:

ایمان به اسلام، وحدت ملت و رهبری قاطع امام خمینی بود.

مجموعه مدارس

(واحد انقلاب)

سال تحصیلی ۱۴۰۳-۱۴۰۴

نام دبیر : مژگان حاجی علی

شماره جلسه : درس ۱۶

نام درس : مطالعات اجتماعی

پایه : نهم

نام پشتیبان : رحیمی فرد - محمدی

مبحث :

تاریخ

صفحات کتاب درسی :

۱۱۴ تا ۱۰۷

درس شانزدهم

ایران در دوران پس از پیروزی انقلاب اسلامی

خواسته اصلی و اساسی ملت در جریان انقلاب اسلامی تلاش برای تحقق شعار استقلال آزادی جمهوری اسلامی بود.

روند تأسیس حکومت اسلامی:

۱. برپایی نظام جمهوری اسلامی

۲. همه پرسی تعیین نظام سیاسی:

در روزهای ۱۰ و ۱۱ فروردین ۱۳۵۸ مردم به پای صندوق های رای رفتند تا از میان دو گزینه جمهوری اسلامی آری یا خیر یکی را انتخاب کنند.

نتیجه همه پرسی در ۱۲ فروردین ۱۳۵۸ اعلام شد و ۹۸ درصد مردم به جمهوری اسلامی رای مثبت دادند.

از آن پس روز دوازدهم فروردین روز جمهوری اسلامی نامگذاری شد.

۳. تدوین و تصویب قانون اساسی

۴. انتخابات اولین دوره ریاست جمهوری در بهمن ۱۳۵۸

۵. انتخاب اولین دوره مجلس شورای اسلامی اسفند ۱۳۵۸

۶. تشکیل هیئت دولت

شکل گیری نهادهای انقلابی:

پس از پیروزی انقلاب به فرمان امام نهاد هایی در کشور به وجود آمد که مهمترین آنها سپاه پاسداران انقلاب اسلامی و بسیج مستضعفان بود. با هدف دفاع از آرمان های انقلاب اسلامی و مرز و بوم ایران .

توطئه ها و دسیسه های دشمنان:

پس از پیروزی انقلاب به شکل‌های زیر ادامه یافت

الف) ایجاد شورش و ناامنی که توسط گروه‌های ضد انقلاب داخلی با حمایت دشمنان خارجی صورت می‌گرفت.

مثل ایجاد ناآرامی و اغتشاش در مناطق مرزی خسارت به اموال عمومی و دارایی‌های مردم.

ب) ترور شخصیت‌ها و مردم انقلابی:

آیت‌الله سید علی خامنه‌ای نیز از جمله شخصیت‌هایی بودند که بر اثر اقدامات تروریستی ضد انقلاب به شدت مجروح شدند و تعداد زیادی نیز از شخصیت‌های نظام به شهادت رسیدند.

مانند آیت‌الله مرتضی مطهری، آیت‌الله دکتر بهشتی، محمدعلی رجایی و دکتر محمدجواد باهنر.

پ) اقدامات نظامی

حمله نظامی آمریکا:

در ۱۳ آبان ۵۸ دانشجویان پیرو خط امام سفارت آمریکا را اشغال کردند و تعدادی از مأموران دولت آمریکا را به گروگان گرفتند.

آمریکا برای رهایی از گروگان‌ها اقدام به حمله نظامی کرد اما هواپیماها و بالگردهای آمریکایی گرفتار طوفان شن صحرای طبس شدند و این عملیات ناکام ماند.

شرط دانشجویان برای آزادی گروگان‌ها این بود که دولت آمریکا شاه را تحویل دهد و متعهد شود که در امور داخلی ایران دخالت نکند.

سرانجام با میانجیگری دولت الجزایر دانشجویان پس از یک سال و چند ماه گروگان‌های آمریکایی را آزاد کردند.

جنگ تحمیلی

در ۳۱ شهریور ۱۳۵۹ صدام رئیس‌رئیس حکومت بعثی عراق فرمان حمله به خرمشهر را صادر کرد. جنگ علیه ایران را آغاز شد.

دو سال بعد از توافق آتش‌بس ۱۳۶۹ ایران و عراق برای تبادل اسرا به توافق رسیدند.

جنگ تحمیلی بعد از ۸ سال پایداری ملت در سال ۱۳۶۷ به پایان رسید. در حالی که صدام به هیچکس هیچ یک از اهداف خود نرسید.

امام خمینی پس از عمری مجاهدت سرانجام در شامگاه ۱۳ خرداد ۱۳۶۸ در تهران درگذشت.

عظیم‌ترین ثمره زندگی امام خمینی رهبری انقلابی بزرگ بود.

آیت‌الله خامنه‌ای در مورد نقش رهبری امام در انقلاب اسلامی فرمودند: این انقلاب در هیچ کجای جهان بی‌نام او شناخته

نیست. یک روز پس از ارتحال امام مجلس خبرگان آیت‌الله خامنه‌ای را به رهبری انقلاب برگزید

درس هفدهم

فرهنگ

فرهنگ یک جامعه، شیوه زندگی یک جامعه است.

افراد یک جامعه برای زندگی در کنار هم از شیوه های مشترکی استفاده می کنند.

جامعه بدون فرهنگ وجود ندارد و فرهنگ هم بدون جامعه به وجود نمی آید.

فرهنگ پدیده های آموختنی است؛ یعنی از طریق ژن به ارث نمی رسد. بلکه از راه آموزش و تربیت از نسلی به نسل دیگر منتقل میشود.

به همین دلیل، فرهنگ را آگاهی و اندیشه مشترک اعضای یک جامعه نیز میگویند.

اجتماعی شدن یا جامعه پذیری:

اجتماعی شدن فرایندی طولانی مدت از تولد تا آخر عمر است که افراد از طریق آن، زندگی در جامعه را می آموزند و خود را با آن منطبق میکنند.

اجتماعی شدن فرایندی بسیار مهم در زندگی است؛ زیرا در یک جامعه، هر فرد عقاید و باورها، رسوم، قوانین و حتی چگونگی پاسخ دادن به غرایز را از دیگران می آموزد و به افراد دیگر یاد میدهد.

از این رو، بدون آن افراد نمیتوانند به زندگی در جامعه ادامه دهند.

فرایند اجتماعی شدن، نخست در خانواده رخ میدهد.

خانواده اولین و مهمترین کانون اجتماعی شدن فرد است، زیرا پدر و مادر به کودک طرز صحبت کردن، غذا خوردن، نشست و برخاست، سلام و تعارف، لباس پوشیدن و رعایت آداب اجتماعی در مراسم مختلف، شیوه ابراز احساسات و هیجانات، عقاید و ارزشها را یاد می دهند.

با بزرگتر شدن فرد، علاوه بر خانواده، رسانه های جمعی، دوستان و گروه همسالان و برنامه های آموزشی و تربیتی مدرسه و بعدها در دانشگاه، خدمت سربازی، محیط کار و ... آموزش اجتماعی شدن ادامه مییابد.

لایه های فرهنگ :

لایه های خارجی یا بیرونی (مثل نماد و هنجار)

لایه های درونی یا عمیقتر مثل (عقاید و ارزشها)

نمادها (مَظَهَر و سَمْبُل)

نماد، نشانه یا نماینده یک پدیده دیگر است. برای مثال، علامت ؟ نماد پرسش و علامت ! نماد تعجب است . نمادها در جریان روابط اجتماعی به وجود می آیند.

زبان گفتاری و نوشتاری، تصاویر، بناها، نوع پوشاک و همه اشیا و دست ساخته های انسان و همچنین برخی رفتارهای او نقش نمادین دارند.

هنجارها

هنجارها، رفتارهای مشخص و پذیرفته شده در یک گروه یا جامعه است که متداول شده است.

به عبارت دیگر، به قواعد و شیوه های مورد قبول یک جامعه برای انجام دادن کارهای مختلف، هنجار میگویند .

برای مثال: سلام و تعارف کردن، تبریک گفتن، هدیه دادن و مجموعه رفتارهای ما در خانواده، مهمانی، محله، مسجد، مدرسه، دانشگاه، اداره و ... هنجار محسوب میشوند .

زندگی اجتماعی بدون وجود هنجارها ادامه پیدا نمیکند و هنجارها به روابط اجتماعی سامان میبخشند.

مهمترین دلایل پیروی از هنجارها

اعتقاد به آنها یا حفظ آبرو و احترام یا ترس از مجازات است .

اگر افراد از هنجارهای مورد قبول گروه یا جامعه پیروی نکنند، مجازات میشوند .

این مجازات ممکن است به صورت: سرزنش خود یا دیگران، پوزخند، تمسخر، طرد کردن و محروم نمودن، متلک گفتن یا مجازاتهای رسمی و قانونی باشد.

ارزشها و عقاید

ارزش یعنی اینکه ما، اموری را خوب، مطلوب و مثبت تلقی کنیم .

ارزشها به هنجارها جهت میدهند یعنی افراد بر مبنای ارزشهایی که به آنها معتقدند رفتار و عمل میکنند.

برای مثال: فردی که حفظ محیط زیست برایش یک ارزش است، تلاش میکند در عمل به حفظ محیط زیست کمک کند. چنین فردی در مصرف منابع آب و برق صرفه جویی میکند، زباله ها را از هم تفکیک میکند، به محیط زیست هیچگونه آسیبی وارد نمی کند و...

ارزشهای یک جامعه معمولاً از هنجارهای آن دفاع می نمایند و اجازه بروز و ظهور هنجارهای غیرمطلوب را نمیدهند. ارزشها معمولاً از عادت و هنجار، سرچشمه میگیرند.

ارزشهای انسانی و اجتماعی

آن دسته از ارزشها هستند که همه انسانها یا بیشتر افراد یک جامعه آن را خوب و مطلوب میدانند، مانند: شجاعت، صداقت، کمک به دیگران، احترام به سالمندان و دفاع از کشور. از عوامل مهمی که در شکل گیری ارزشها مؤثر است، عقاید دینی است. برای مثال: صدقه دادن و انفاق برای فرد مسلمان یک ارزش است و این ارزش ناشی از اعتقادی است که آن فرد به جلب خشنودی خداوند و اطاعت از او دارد.

مجموعه مدارس

(واحد انقلاب)

سال تحصیلی ۱۴۰۳-۱۴۰۴

نام دبیر: مژگان حاجی علی

شماره جلسه: درس ۱۸

نام درس: مطالعات اجتماعی

پایه: نهم

نام پشتیبان: رحیمی فرد - محمدی

مبحث:

تاریخ

صفحات کتاب درسی:

۱۲۲ تا ۱۲۸

درس هجدهم

هویت

موضوع هویت در واقع همان پاسخ به پرسش کیستی است.

هویت عبارت است از احساس و آگاهی و شناخت از خود.

آگاهی انسان از وجود و شخصیت و ویژگیهای خود از جمله تفاوت‌های او با سایر موجودات زنده است.

ابعاد فردی هویت

هویت فردی شامل دو بخش (ویژگیهای جسمانی و روانی) است.

ویژگیهای جسمانی مانند جنسیت، قد، وزن، سن و گروه خونی. این ویژگیها مربوط به بدن و خلقت طبیعی ما هستند.

ویژگیهای اخلاقی و روانی

همان ویژگیهای غیرجسمانی هستند؛ مانند صبور بودن، زودرنج بودن، داشتن پشتکار و اراده، امیدوار بودن، لجوج بودن و به هنر علاقه داشتن.

ویژگیهای جسمانی و روانی تاثیر متقابل بر روی یکدیگر دارند.

ابعاد اجتماعی هویت

افراد با عضویت در گروههای مختلف اجتماعی هویت اجتماعی پیدا می کنند.

مثل عضویت در گروههای خانواده، دوستان، همکالسیها، همسایه ها، همکاران و ...

وقتی خود را عضو گروهی معرفی می کنیم در واقع به هویت اجتماعی خود اشاره می کنیم.

هر فرد ابتدا در خانواده و سپس در مدرسه و محله و سایر مؤسسات و نهادهای اجتماعی با عقاید و ارزشهای جامعه آشنا میشود.

بدین ترتیب، هویت اجتماعی او بر اساس عقاید و ارزش های جامعه شکل میگیرد.

آیا ویژگیهای هویتی ما تغییر میکنند؟

برخی ویژگیهای هویتی ما ثابت هستند مثل: سن، تاریخ تولد، مکان تولد .

برخی ویژگیهای هویتی همواره در حال تغییر هستند مثل: تبدیل شدن فرد فقیر به فرد پردرآمد - تبدیل یک فرد بی سواد به تحصیلکرده و...

ویژگیهای انتسابی به ویژگیهای هویتی که ما در پیدایش آنها نقشی نداریم، ویژگیهای انتسابی می گویند .

مانند: جنسیت، مکان تولد، پدر و مادر، شکل و قیافه خود

ویژگیهای اکتسابی به ویژگیهای هویتی که ما در پیدایش آنها نقش داریم، ویژگیهای اکتسابی می گویند. چون رفتاری است که یاد میگیریم.

مانند برخی صفات اخلاقی یا ویژگیهای اجتماعی.

هویت ملی یکی از مراتب هویت اجتماعی است. که به یک ملت مربوط میشود. عمده ترین عناصر هویت یک ملت:

فرهنگ تاریخ سرزمین

ملت جمعیتی است که در قلمرو یک سرزمین مشخص مستقر شده و دارای اشتراکات تاریخی، زبانی، مذهبی، اقتصادی و آرمانهای مشترک است.

هویت ایرانی ویژگی های مشترک جامعه ای است که با آن شناخته می شویم.

ویژگیهای هویت ایرانی عبارتند از:

یک. ما در سرزمین ایران زندگی میکنیم.

برای مردمی که در یک سرزمین زندگی می کنند سرزمین یا وطن ارزشی متفاوت با سایر مکانها دارد به گونه ای که وظیفه خود میدانند از آن تا پای جان دفاع کنند در متون کهن ایران باستان، از سرزمین ما به ایران شهر و ایران زمین یاد شده است.

دو. ما مسلمانیم

فرهنگ مردم ما براساس دین اسلام است و عقاید و ارزشها و حتی نظام سیاسی و قوانین امروز ما از دین اسلام نشئت می گیرد .

البته اقلیتهای دینی زردشتی، مسیحی و کلیمی هم در کشور ما ضمن پیروی از دین خود، هویت و فرهنگ ایرانی را حفظ نمودند.

سه. ما تاریخ کهن و میراث فرهنگی غنی داریم.

ایران جایگاه تمدن های باستانی بوده است و بیش از چند هزار سال قدمت دارد. در دوران باستان، ایرانیان پیرو دین زرتشتی بودند که پس از ورود اسلام به ایران، عقاید و ارزشهای اسلامی دگرگونی بزرگی در فرهنگ ایرانیان پدید آورد.

چهار. زبان مشترک ما فارسی است.

میراث فرهنگی با زبان مشترک آموخته می شود و انتقال می یابد. زبان فارسی ریشه در تمدن ایران باستان دارد. و همواره عامل وحدت اقوام ایرانی بوده است.

پنج. انقلاب اسلامی نمایانگر آرمانهای والای جامعه ماست.

در این انقلاب، مردم ایران به جای دنباله روی از فرهنگ بیگانگان به فرهنگ و هویت اسلامی خود بازگشتند و با بهره گیری از ارزشهای دینی خود، خواستار استقلال، آزادی و جامعه ای اسلامی شدند.

درس نوزدهم

کارکردهای خانواده

بنیان خانواده بر ازدواج استوار است.

ازدواج (نکاح) پیمانی است که به موجب آن یک زن و مرد در زندگی با هم شریک و متحد میشوند و خانوادهای را تشکیل میدهند.

هدف نکاح تشکیل خانواده است . تمایل به تشکیل خانواده و داشتن فرزند، امری طبیعی و فطری و براساس نظام خلقت است.

خانواده، واحد بنیادین جامعه و کانون رشد و تعالی انسان است.

کارکردهای خانواده :

فرزندآوری و تجدید نسل

حمایت و مراقبت

جامعه پذیری و تربیت

الف) فرزندآوری و تجدید نسل:

فرزندآوری علاوه بر تقویت بنیان خانواده موجب بقا و تداوم نسل انسان می شود.

تولد فرزند موجب استحکام خانواده و نشاط و سرزندگی اعضای خانواده و پدر و مادر می شود .

اولین شرط بقای هر جامعه ای، جمعیت آن است. بدون وجود جمعیت کافی، فعالیتهای آن جامعه دچار اختلال میشود. در صورت انقراض جمعیت یک جامعه، آن جامعه از بین میرود.

ب) حمایت و مراقبت :

محبت:

از نیازهای اساسی انسان است. و خانواده مهمترین کانون حمایت و مراقبت عاطفی از افراد است .

مراقبت:

نوزاد انسان از آغاز زندگی برای برطرف کردن نیازهای زیستی و بدنی خود به مراقبت نیاز دارد .از سوی دیگر انسان ها در دوره سالمندی به دلیل ناتوانی و در بین دو دوره کودکی و سالمندی به خاطر شرایط بیماری و حوادث به مراقبت نیاز دارند.

۳) رفع نیازهای مادی:

رفع نیازهای مادی و اقتصادی خانواده مثل خوراک، پوشاک و مسکن و وسایل زندگی بر عهده سرپرست خانواده، یعنی پدر است. البته امروزه زنان نیز در فعالیتهای اقتصادی و کسب درآمد به منظور رفع نیازهای خانواده مشارکت میکنند.

پ) جامعه پذیری و تربیت :

هر فرد برای این که بتواند در جامعه ای زندگی کند باید عقاید، ارزشها و هنجارها یا همان شیوه زندگی کردن در آن جامعه را بیاموزد که به این فرایند، جامعه پذیری یا اجتماعی شدن میگوییم .

اجتماعی شدن، هم نیاز فرد و هم نیاز جامعه است؛ زیرا هم باعث شکل گیری هویت و شخصیت افراد میشود و هم موجب تداوم جامعه میگردد.

مهمترین مرحله اجتماعی شدن، دوران اولیه زندگی فرد در خانواده است.

مسئولیت والدین :

هم مسئول رفع نیازهای عاطفی و زیستی و معیشتی فرزندان هستند .

هم وظیفه تربیت اخلاقی، معنوی و دینی آنها را بر عهده دارند.

خانواده ها به روشهای مختلف اعضای خود را اجتماعی میکنند :

گفت و گو: یعنی توضیح دلایل خوبی و بدی رفتارها، و شرح ارزشها و هنجارهای جامعه به فرزندان

تشویق: یعنی تقویت رفتارهای پسندیده فرزندان با شیوههای ابراز علاقه ، قدردانی کردن، خرید هدیه و...

تنبیه: یعنی با نشان دادن نارضایتی، بی اعتنائی، خودداری از محبت و صحبت کردن و یا محروم کردن فرزندان از برخی مزایا و. از تکرار رفتارهای ناپسند آنان جلوگیری میکنند.

درس بیستم

آرامش در خانواده

خانواده متعادل: خانواده‌ای است که بتواند وظایف خود را به خوبی انجام دهد.

خانواده‌ای که نتواند وظایف خود را به خوبی انجام دهد دچار آسیب شده است.

رابطه چنین خانواده‌هایی با دیگر نهادهای جامعه به مشکل می‌خورد

اولین گام در راه تشکیل یک خانواده متعادل و سالم، دقت در انتخاب همسر است.

همسرگزینی از دیدگاه صاحب‌نظران:

صاحب‌نظران معتقدند که افراد در انتخاب همسر باید به تناسب و همگونی خود با طرف مقابل توجه کنند. هر چه افراد از نظر اعتقادات دینی، تحصیلات، اخلاق و روحیات و وضعیت خانوادگی با همدیگر هماهنگی داشته باشند، زندگیشان با دوام‌تر است.

همسرگزینی از دیدگاه اسلام: از دیدگاه اسلام، مهمترین عاملی که باید در همسرگزینی به آن توجه کرد، ایمان و اعتقادات دینی افراد است.

اسلام همچنین در انتخاب همسر بر اصالت خانواده تأکید کرده است؛ اصالت خانواده یعنی: در خانواده‌ای صالح و اهل ایمان و تقوا پرورش یافته باشد.

از دیدگاه قرآن مهم‌ترین هدف ازدواج برقراری آرامش و محبت بین زن و مرد است.

مهمترین عواملی که موجب ناسازگاری زن و مرد میشوند، کدام‌اند؟

❖ انتخاب نادرست همسر

❖ تربیت و پرورش در دو محیط جداگانه (تفاوت در فرایند اجتماعی شدن و داشتن هنجارها و ارزشهای متفاوت)

❖ تفاوت‌های فردی (داشتن سلیقه‌ها و خلق و خوی متفاوت)

تعارض در نقشها (مثال یک مادر شاغل، هم وظیفه شغلی دارد و هم وظیفه همسری و مادری که باید هر دو را به خوبی انجام دهد که کار دشواری است).

چگونه می توان از بروز ناسازگاریها جلوگیری کرد؟

برخی از کارهایی که به سازگاری زن و شوهر کمک میکند، عبارت اند از :

ت گذراندن آموزشهای خانواده قبل از ازدواج

ت مشاوره با افراد دارای صلاحیت در زمینه همسرگزینی

ت رعایت اخلاق و آداب همسرداری خوش خلقی، احترام گذاشتن به همسر و رعایت ادب، با الفاظ نیکو او را صدا زدن، قدردانی کردن از زحمات همسر، گذشت کردن، بهانه جویی نکردن و نادیده گرفتن مسائل بی اهمیت، پذیرفتن اشتباه خود، عذرخواهی کردن و جبران اشتباه و...

ت گفت وگویی صمیمانه زن و شوهر برای حل مشکلات و پیدا کردن راه حل های مناسب

سازگاری والدین و فرزندان

یکی از عواملی که موجب امنیت و ثبات خانواده و گرمی و نشاط آن میشود، وجود فرزندان است.

مزیت خانوادههای چندفرزندی نسبت به تکفرزندی :

در خانوادههای چندفرزندی تجربه اجتماعی شدن و رشد کودک افزایش مییابد .

کودکان همبازی دارند و دیگر مجبور نیستند با افراد بزرگسال در ارتباط باشند .

در آینده از ارتباطات وسیع خانوادگی و حمایت برادر و خواهر برخوردار خواهند بود و فرزندانشان نیز عمو، خال، عمه و دایی خواهند داشت.

که این شرایط در خانوادههای تک فرزندی وجود نخواهد داشت.

حقوق و تکالیف والدین و فرزندان

پدر و مادر وظیفه دارند سرپرستی کودک را به عهده بگیرند و نیازهای او را برطرف نمایند .

فرزندان نیز باید در هر حال به پدر و مادر خود احترام بگذارند

اطاعت از والدین، رعایت اخلاق خوش و خودداری از بی احترامی به آنها در هر شرایط واجب است. اطاعت از والدین تنها در صورتی جایز نیست که به گناه و نافرمانی از خدا دستور دهند.

چه عواملی موجب ناسازگاری والدین و فرزندان میشوند؟

برآورده نشدن انتظارات والدین و فرزندان از یکدیگر در دوره‌های از زندگی و عدم درک متقابل

اختلاف ارزشها و هنجارهای خانه با سایر محیط های اجتماعی

گفت وگویی کم والدین و فرزندان در جوامع صنعتی امروز.

چگونه میتوان از بروز ناسازگاریهای بین والدین و فرزندان جلوگیری کرد؟

مدیریت کردن اختلاف نظر والدین و فرزندان

گفتگوی بیشتر بین والدین و فرزندان

ترتیب دادن جلسات مشاوره بین والدین و فرزندان

زندگی خانوادگی، یک دوره طولانی یعنی از ازدواج تا پایان عمر را در برمیگیرد.

در این دوره، ممکن است مشکلات گوناگون از قبیل :

بیکاری، فقر، بیماری شدید و طولانی، فوت یکی از اعضای خانواده یا معلولیت کودک پیش بیاید و شرایط دشواری را برای خانواده به وجود آورد و حتی ارکان خانواده را دچار تزلزل کند.

در این مواقع چه کارها و رفتارهایی می توان انجام داد؟ توکل به خدا، صبر و شکیبایی، کمکهای مالی و اقتصادی به خویشاوندان، مهر و محبت کردن و کمک به رفع مشکلات یکدیگر و...

صله ارحام : واژه صله از وصل گرفته شده به معنای اتحاد و پیوستگی است، و ارحام به معنای خویشان و نزدیکان.

در فقه اسلامی، کمک کردن به ارحام و خویشاوندان نسبت به دیگران اولویت دارد

منظور از صله ارحام این است که افراد به دیدار خویشاوندان خود بروند و از یکدیگر خبر بگیرند. دیدو بازدید همراه با مهر و محبت و کمک مالی به خویشاوندان و .. نیز صله ارحام محسوب می شود.

مجموعه مدارس

(واحد انقلاب)

سال تحصیلی ۱۴۰۳-۱۴۰۴

نام دبیر : مژگان حاجی علی

شماره جلسه : درس ۲۱

نام درس : مطالعات اجتماعی

پایه : نهم

نام پشتیبان : رحیمی فرد - محمدی

مبحث :

تاریخ

صفحات کتاب درسی :

۱۴۲ تا ۱۴۷

درس بیست و یکم

نهاد حکومت

نیاز به حکومت همان طور که زندگی اجتماعی یک ضرورت است و انسان ها به تنهایی نمی توانند نیازهای مادی و معنوی خود را برطرف کنند، داشتن حکومت نیز برای یک جامعه ضرورت است.

داشتن حکومت برای یک جامعه یک ضرورت است،

زیرا : در زندگی اجتماعی نیازهای مشترکی وجود دارد.

افراد برای تنظیم امور خود به قوانین و مقررات نیاز دارند.

اجرای قوانین و حل اختلافات، برقراری نظم و امنیت و دفاع از هجوم دشمنان و .. نیازمند حکومت است.

بنابراین بدون نهاد حکومت، جامعه دچار اختلال و هرج و مرج میشود.

وظایف حکومت

برخی از مهمترین وظایف حکومتها

☐ وضع قوانین و مقررات

☐ اجرای قوانین

☐ برقراری نظم و امنیت

☐ رسیدگی به اختلافات و شکایتها

☐ تعلیم و تربیت

☐ عمران و آبادانی کشور

☐ دفاع از کشور و حفظ تمامیت ارضی

☐ مدیریت منابع طبیعی

رفع نیازهای معیشتی، اجتماعی و اقتصادی مردم

حمایت از گروههای خاص و نیازمند مانند: کودکان بی سرپرست، معلولین و..

اسلام و حکومت

اسلام وجود حکومت را برای جامعه ضروری میداند .

در جهان بینی توحیدی اسلام، حق مالکیت مطلق همه موجودات و پدیدههای جهان فقط از آن خداست . در جامعه ای که تحت حاکمیت قوانین الهی است

استعدادهای انسان در پرتو شناخت حق شکوفا میشود .

مالکیت و سلطه اقلیت بر منابع و ثروتها و امکانات عمومی و ظلم و تبعیض از میان میرود

عدالت حاکم میشود

از دیدگاه اسلام برای اداره امور جامعه، تنها گروهی از مردم شایستگی دارند از جانب خدا، مجری قوانین الهی باشند که :

از قوانین الهی آگاهی و به آن ایمان داشته باشند

از نظر تقوا و عدالت از دیگر مردم بالاتر باشند.

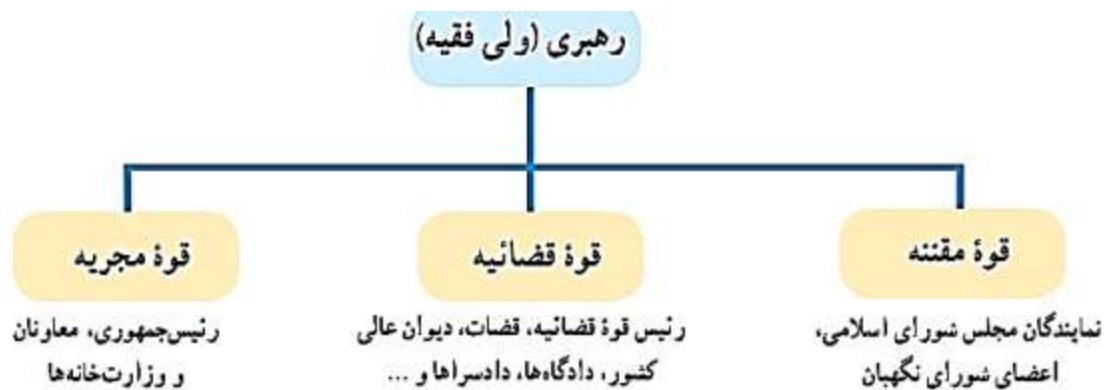
حکومت در کشور ما پس از پیروزی انقلاب اسلامی، حکومت جمهوری اسلامی در ایران تأسیس شد .

بنیانگذار این حکومت **امام خمینی** است .

کلمه جمهوری یعنی: در این حکومت مردم حق انتخاب و مشارکت دارند

کلمه اسلامی یعنی: کشور با اصول و قوانین اسلامی اداره میشود . زمامداران آن نیز باید مؤمن و معتقد به اسلام و متعهد به اجرای آن باشند.

ارکان حکومت در جمهوری اسلامی ایران بر طبق قانون اساسی، مهمترین رکن حکومت جمهوری اسلامی **رهبری** آن است رهبری در جمهوری اسلامی ایران بر پایه **ولایت فقیه** است.

ولایت به معنای سرپرستی است . از دیدگاه اسلام، فقط خدا میتواند بر انسانها ولایت و حاکمیت داشته باشد
 بر طبق اصل پنجم قانون اساسی، در زمان غیبت امام زمان سرپرستی جامعه اسلامی برعهده
 فقیه عادل و باتقوا، آگاه به زمان، شجاع، مدیر و مدبر است.

اختیارات و وظایف رهبر طبق اصل ۱۱۰ قانون اساسی

ت تعیین سیاستهای کلی نظام و نظارت بر حسن اجرای آنها

ت فرماندهی کل نیروهای مسلح

ت نصب و عزل و قبول استعفای فقهای شورای نگهبان، رئیس قوه قضائیه، رئیس سازمان صداوسیما و فرماندهان نیروهای نظامی،
 انتظامی و سپاه پاسداران انقلاب اسلامی

ت عفو یا تخفیف مجازات محکومان در حدود موازین اسلام

شوراهای اسلامی شهر و روستا

اعضای این شوراها را مردم منطقه یا محل انتخاب می کنند . شوراهای اسلامی با هدف همکاری مردم برای پیشبرد برنامه های
 اجتماعی، فرهنگی، اقتصادی و عمرانی با توجه به شرایط و مقتضیات هر منطقه از کشور تشکیل میشوند.

درس بیست و دوم

حقوق و تکالیف شهروندی

شهروندی

واژه شهروندی به روابط متقابل مردم و حکومت اشاره دارد .

شهروندی ارتباطی است بین افراد و یک حکومت مشخص، که بین آنها حقوق و تکالیفی ایجاد میشود .

حقوق شهروندان یعنی وظایف و تکالیف حکومت نسبت به مردم

قوانین هر کشور به ویژه قانون اساسی آن، حقوق و تکالیف شهروندی را معین میکند.

حقوق شهروندی بر پایه قانون اساسی ایران طیف وسیعی از انواع حقوق سیاسی، اجتماعی، فرهنگی، اقتصادی و... را شامل میشود.

حق برخورداری از عدالت قانونی

عدالت قانونی یعنی اینکه حکومت در وضع قوانین، اجرای قوانین و نظارت بر اجرای قوانین بین شهروندان تبعیض قائل نشود.

حق برخورداری از عدالت قضایی

هر شهروندی حق دادخواهی و مراجعه به دادگاههای صالح را دارد .

شهروندان حق دارند در همه دادگاهها برای خود وکیل مدافع انتخاب کنند.

حق برخورداری از رفاه و تأمین اجتماعی

کلیه شهروندان حق دریافت خدمات عمومی به صورت برابر و عادلانه و در کوتاهترین زمان ممکن را دارند

شهروندان حق دارند در مواردی مانند بیکاری، معلولیت، پیری، بازنشستگی، بی سرپرستی، از کار افتادگی و حوادث از تأمین اجتماعی بهره مند شوند.

هر شهروند حق دارد به آموزش و پرورش، مراکز فرهنگی و ورزشی، آشنشانی، پلیس و نظایر آن دسترسی آسان داشته باشد. شهروندان حق دارند در محیطی پاک و سالم و بدون آلودگی زندگی کنند و از خدمات و امکانات بهداشتی و درمانی مناسب، به بهترین وجه برخوردار شوند.

حق مشارکت سیاسی

«مشارکت سیاسی یعنی اینکه هر شهروند بتواند در امور سیاسی جامعه دخالت کند و در سرنوشت کشور خود نقش داشته باشد مشارکت سیاسی مردم از راههای مختلفی صورت میگیرد مانند:

شرکت در انتخابات،

عضویت و همکاری در احزاب و انجمنهای سیاسی

شرکت در راهپیمایی ها و تظاهرات در انتخابات،

مردم می توانند با شرکت در انتخابات هم انتخاب کننده کارگزاران سیاسی باشند و هم خود داوطلب نمایندگی و به دست گرفتن امور حکومت باشند

مشارکت سیاسی مردم به دو صورت **مستقیم و غیر مستقیم** صورت میگیرد .

مستقیم: مثل شرکت در انتخابات شوراها، مجلس و ریاست جمهوری و...

غیرمستقیم و باواسطه: مثل انتخاب رهبر

انتخاب رهبر توسط **مجلس خبرگان** صورت می گیرد که اعضای مجلس خبرگان را مردم انتخاب میکنند.

حقوق فرهنگی

(۱) حمایت از تشکیل خانواده و پاسداری از روابط خانوادگی،

(۲) حمایت از تعلیم و تربیت شایسته،

(۳) آزاد بودن استفاده از زبانهای قومی و محلی در مطبوعات و رسانه های گروهی و تدریس ادبیات آنها در مدارس، در کنار زبان فارسی.

تجاوز نکردن به منافع عمومی و حقوق دیگران

اصل چهلم قانون اساسی میگوید: هیچ کس نمی تواند اعمال حق خویش را وسیله اضرار به غیر یا تجاوز به منافع عمومی قرار دهد. به عبارت دیگر، شهروندان مجاز نیستند برای استفاده از حقوق خود به منافع عمومی زیان برسانند و حقوق دیگران را ضایع کنند

تکالیف شهروندی بر پایه قانون اساسی ایران:

رعایت قانون و مقررات

نادیده گرفتن قانون یا تخلف از آن موجب اختلال و هرج و مرج در جامعه میشود. البته قانون وقتی جایگاه واقعی خود را در جامعه پیدا می کند که همه افراد آن را رعایت کنند

همکاری با دولت

برنامه ها و اقدامات عمرانی، اقتصادی و اجتماعی حکومتها زمانی به هدف میرسد که شهروندان نسبت به پیشرفت کشور دلسوز و حساس باشند و با دولت همکاری کنند.

پرداخت مالیات و عوارض

بخشی از درآمدهای دولت از راه مالیات و عوارض تأمین میشود .

مالیات مبلغی است که شهروندان بر اساس قانون و به صورت بلا عوض به دولت پرداخت میکنند تا صرف هزینه های عمومی کشور شود. عوارض مبلغی است که شهروندان در مقابل دریافت خدمتی از دستگاههای اداری و دولتی، به آنها میپردازند؛ برای مثال، پول قبض آب و برق، صدور گواهی نامه رانندگی، عبور از بزرگراهها و...

دفاع از کشور

نیروهای نظامی و انتظامی برای تأمین امنیت کشور و حراست از مرزها و حفظ تمامیت ارضی تلاش و فداکاری میکنند. دفاع از کشور در مقابل دشمنان در زمان صلح و جنگ، تکلیف همه شهروندان است

نمونه تکلیف شهروندی دفاع از کشور: عضویت در سازمان بسیج و انجام خدمت سربازی توسط پسران

*امر به معروف و نهی از منکر:

هم حق و تکلیف مردم و هم حق و تکلیف حکومت محسوب میشود. اصل ۸ قانون اساسی میگوید: در جمهوری اسلامی ایران دعوت به خیر، امر به معروف و نهی از منکر وظیفه ای است همگانی و متقابل بین مردم و دولت و مردم نسبت به یکدیگر، که شرایط و حدود و کیفیت آن را قانون معین میکند.

مجموعه مدارس

(واحد انقلاب)

سال تحصیلی ۱۴۰۳-۱۴۰۴

مبحث :

تاریخ

نام دبیر : مزگان حاجی علی

شماره جلسه : درس ۲۳

نام درس : مطالعات اجتماعی

پایه : نهم

صفحات کتاب درسی :

۱۵۶ تا ۱۶۱

نام پشتیبان : رحیمی فرد - محمدی

درس بیست و سه

بهره وری چیست؟

ما در هر محیطی که هستیم (خانه، مدرسه، اداره، کارخانه، مزرعه و ...) می توانیم با تفکر و چاره اندیشی کارها را مفید تر و موثرتر انجام دهیم

به عبارت دیگر میتوانیم * :اهداف درست انتخاب کنیم * . از امکانات استفاده صحیح و عاقلانه ببریم * . از اسراف و اتلاف منابع دوری کنیم .

بهره وری چیست؟

بهره وری یعنی از بین کارهای ممکن، کار درست را انتخاب کنیم و آن را با روش درست انجام دهیم .

(اثر بخشی و کارایی)

بهره وری یعنی : انجام درست کارهای درست

نمونه هایی از تفکر بهره وری در زندگی مردم در روزگار گذشته :

ابداع و حفر قنات، ذخیره کردن آب در آب انبارها، خشک کردن و ذخیره محصولات کشاورزی، تعاون و همیاری در امور کشاورزی .

فرهنگ بهره وری

فرهنگ هنجارها، ارزشها و باورهای یک جامعه را در بر میگیرد .

فرهنگ بهره‌وری، یک نگرش نسبت به زندگی است. نگرشی که براساس آن، انسان میکوشد هوشمندانه کار کند، با به کارگیری روشهای عاقلانه، بهتر به اهداف مادی و معنوی خود برسد و بهترین نتیجه را به دست آورد.

اگر همه افراد بهره‌وری در فعالیتهای مختلف را ارزش بدانند، جامعه از نظر مادی و معنوی پیشرفت میکند.

راهکارهای مهم برای افزایش بهره‌وری در زندگی

⌘ استفاده مناسب از وقت و زمان: داشتن برنامه و اولویت بندی کارها به منظور استفاده مفید از وقت و زمان.

⌘ نظم و ترتیب و انضباط در کارها: داشتن نظم و ترتیب برای رسیدگی بهتر به کارها

⌘ اصلاح عادات غلط مصرفی: مصرف درست و به اندازه – صرفه جویی و استفاده درست از منابع و انرژی – پرهیز از اسراف و زیاده روی

⌘ انجام کارها از روی آگاهی: کسب دانش و مهارت لازم به منظور افزایش بیشتر بازدهی و کاهش اشتباه در انجام کارها

⌘ تنظیم جدول بودجه اقتصادی: تنظیم جدولی که در آن درآمدها و هزینه های ماهانه افراد یا خانواده نوشته می شود.

تاریخ

مبحث :

۱۶۲ تا ۱۶۸

صفحات کتاب درسی :

سال تحصیلی ۱۴۰۳-۱۴۰۴

(واحد اقلاب)

شماره جلسه : درس ۲۴

پایه : نهم

سازمان آموزش

مجموعه مدارس

نام دبیر : مژگان حاجی علی

نام درس : مطالعات اجتماعی

نام پشتیبان : رحیمی فرد - محمدی

درس بیست و چهارم

اقتصاد و بهره وری

فعالیت اقتصادی:

هر جامعه ای برای ادامه زندگی و رفع نیازها ی خود ناگزیر به استفاده از منابع طبیعی برای تولید وسایل مورد نیاز خود است، که به این کار فعالیت اقتصادی میگویند.

* تولید به دو شکل صورت میگیرد

کالا مانند محصولات تولیدی کشاورزان، باغداران، کارگران کارگاهها و کارخانه ها و...

خدمات مانند: فعالیت پزشکان، معلمان، پلیس و کارمندان و ...

توزیع کنندگان افرادی هستند که کالاها یا خدمات تولید شده را به دست مصرف کنندگان می‌رسانند

هیچ جامعه ای نمی تواند بدون فعالیت اقتصادی به حیات خود ادامه دهد

چرخه ی تولید، توزیع و مصرف در همه جوامع وجود دارد، و همواره بین افراد روابط اقتصادی برقرار است.

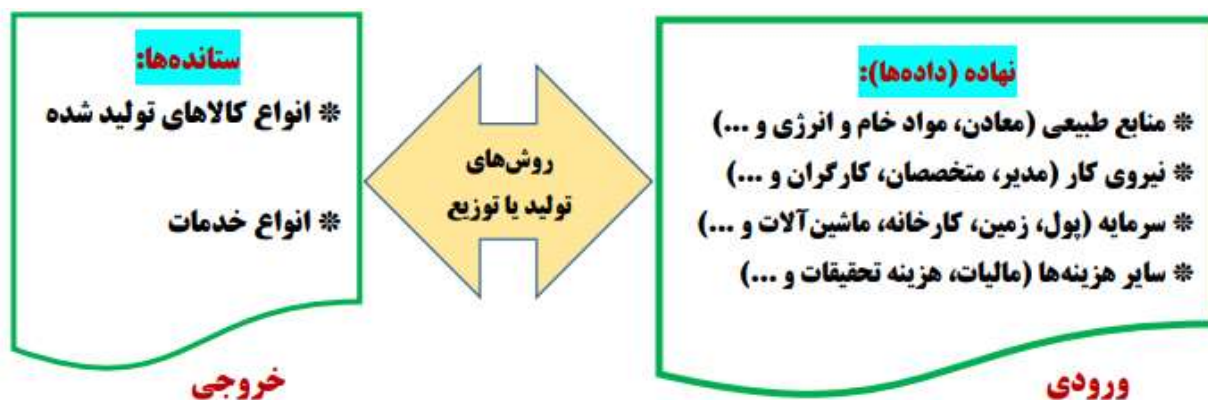
بهره وری در تولید، توزیع و مصرف

برای افزایش بهره وری در فعالیتهای اقتصادی باید :

۱. بهره وری را در تولید و توزیع افزایش دهیم

۲. الگوی درست مصرف را رعایت کنیم.

در اقتصاد، بهره وری را نسبت ستانده ها به داده ها تعریف کرده اند.

برای افزایش تولید کالا و خدمات (استانداردها) و بهتر کردن کیفیت آنها باید :

در نهاده ها (منابع طبیعی، نیروی کار، سرمایه و سایر هزینه ها و فرایندها (روشهای تولید و توزیع) تغییرات مطلوب ایجاد کنیم. تا بهره وری صورت گیرد.

بهره وری سبز

یعنی تولید وسیله برطرف کردن نیازهای ضروری انسان است .

در دنیای امروز، تولید با هدف کسب سود بیشتر صورت میگیرد. و سودجویان بدون توجه به تخریب طبیعت همچنان به تولید بیشتر ادامه میدهند .

بهره برداری بی رویه از طبیعت برای تولید کالایی بیشتر، پس از انقلاب صنعتی آغاز گردید.

از این رو کشورهای قدرتمند صنعتی با رواج مصرف گرایی از طریق تبلیغات موجب تخریب محیط زیست می -شوند .

افزایش تولید و فعالیت های اقتصادی اگر به محیط زیست صدمه بزند مجاز نیست، زیرا

نابودی و تخریب طبیعت، خود هزینه های مجدد و مشکلات جبران ناپذیری برای ما به وجود می آورد .

مثال ۱ :حفر بی رویه چاههای عمیق : سبب کم آبی شدید، خشک شدن مزارع، تخلیه روستاها، احتمال بروز زمین لرزه و فرونشست زمین می شود .

مثال ۲ :استفاده بی رویه از سموم و کودهای شیمیایی در کشاورزی: به دلیل انتقال آنها به آب و خاک و بدن انسان موجب شیوع بیماری ها خطرناک و صرف هزینه های درمانی سنگین می شود.

امروزه با توجه به اهمیت حفظ محیط زیست، به جای واژه بهره وری از **بهره وری سبز** استفاده می شود.

بهره وری سبز، یعنی:

استفاده از ابزارها، روشها و فناوری های مختلف در تمام مراحل تولید، توزیع و مصرف به گونه ای که تاثیرات منفی آنها کمترین آسیب را به محیط زیست وارد آورد.

اقتصاد مقاومتی:

در کشور ما سازمان ملی بهره وری ایران در زمینه

وضعیت بهره وری

چگونگی راه های افزایش آن در بخش های مختلف اقتصادی کشور مطالعه، سیاست گذاری و نظارت می کند.

سرای دانش

جزوه خلاصه درس نیمسال دوم

درس زبان انگلیسی

مدرسه سرای دانش (واحد انقلاب)

سال تحصیلی ۱۴۰۴-۱۴۰۳

طرح درس سال تحصیلی ۱۴۰۴-۱۴۰۳

دیرستان متوسطه دخترانه دوره اول

رشته ی تحصیلی: همدروزنومورنویزی در برنامه ریزی محیطی (دانشگاه شهید بهشتی)

نام درس و پایه: زبان انگلیسی – نهم

نام دبیر: مریم فیروزوند

منابع مطالعاتی دبیر :

۱- کتاب درسی

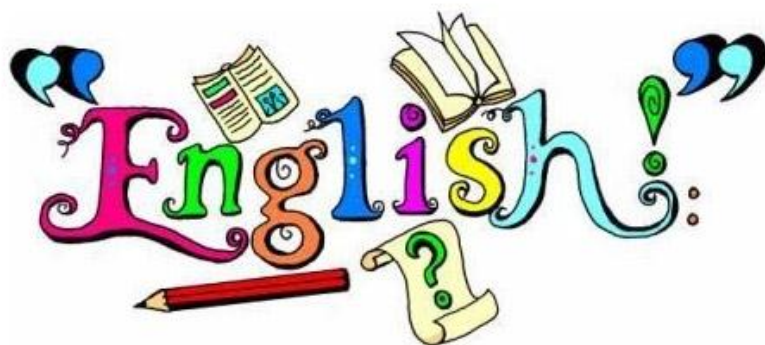
۲- کتاب کار آبی قلم چی

۳- جزوه خلاصه درس

هفته ی چندم سال	روز	تاریخ	شماره ی جلسه	مباحث تدریس	نحوه ی بازایی آموخته ها	مباحث آزمون
هفدهم	شنبه	۲۲دی	۳۲	تحلیل آزمون ۲۱ دی ماه و سوالات ترم اول	طرح تشویقی و بررسی دفتر بازایی	از صفحه ۱۵ تا ۶۸
هفدهم	دوشنبه	۲۴ دی	۳۳	آموزش لغات درس ۴ -حل تست آمادگی آزمون	۱۵ دقیقه آخر -پریش لغاتFeedback, روخوانی لغات توسط دانش آموزان بررسی تلفظ صحیح, طرح تشویقی و بررسی دفتر بازایی	
آزمون ۲۸دی						
هجدهم	شنبه	۲۹ دی	۳۴	تحلیل سوالات ۲۸دی -پریش لغات و تدریس مکالمه و گرامر درس ۴	۱۰ دقیقه آخر کلاس role play یادداشت دانش آموزان در دفتر بازایی, ارزیابی با کاربرگ و بررسی دفتر بازایی-ارائه کلاسی	از صفحه ۵۵ تا ۷۵
هجدهم	دوشنبه	۱بهمن	۳۵	ادامه تدریس درس ۴ و گرامر	یادداشت دانش آموزان در دفتر بازایی,ارزیابی با کاربرگ و بررس دفتر بازایی-ارائه کلاسی	
نوزدهم	شنبه	۶بهمن	۳۶	مرور لغات و ادامه گرامر درس ۴ و انجام فعالیت های کتاب	پریش و حل تمرین کاربرگ و فعالیت جزوه با گروه بندی-طرح تشویقی	
نوزدهم	دوشنبه	۸بهمن	۳۷	تصحیح کتاب کار قلم چی آبی -حل تست آمادگی آزمون	پریش و حل تمرین کاربرگ و تحلیل سوالات-طرح تشویقی	
آزمون ۱۲بهمن						
بیستم	شنبه	۱۳بهمن	۳۸	تحلیل آزمون ۱۲بهمن - تکمیل بخش شنیداری کتاب - تصحیح کتاب کار قلم چی	transcription - نسخه برداری - بررسی دفتر بازایی	از صفحه ۶۹ تا ۷۹
بیستم	دوشنبه	۱۵بهمن	۳۹	تصحیح کتاب کار آموزش و پرورش و جزوه	پریش و حل تمرین کاربرگ و تحلیل سوالات-طرح تشویقی	
بیست و یک	شنبه	۲۰بهمن	۴۰	آزمون درس ۴ - حل تست آمادگی آزمون	آزمون	
بیست و یک	دوشنبه	۲۲بهمن	۴۱	تعطیل رسمی	تعطیل	
آزمون ۲۶بهمن						
بیست و دو	شنبه	۲۷بهمن	۴۲	تحلیل آزمون ۲۶ بهمن -تدریس لغات و مکالمه درس ۵	۱۰ دقیقه آخر کلاس role play یادداشت دانش آموزان در دفتر بازایی, ارزیابی با کاربرگ و بررسی دفتر بازایی-ارائه کلاسی	از صفحه ۷۶ تا ۸۶
بیست و دو	دوشنبه	۲۹بهمن	۴۳	تدریس گرامر درس ۵ و انجام فعالیت های کتاب	۱۰ دقیقه آخر کلاس, یادداشت دانش آموزان در دفتر بازایی, حل تمرینات جزوه به صورت گروهی, مسابقه کلاسی و طرح تشویقی و بررس دفتر بازایی	
بیست و سه	شنبه	۴اسفند	۴۴	پریش-ادامه تدریس بخش گرامر -تمرینات جزوه	۱۰ دقیقه آخر کلاس, یادداشت دانش آموزان در دفتر بازایی, حل تمرینات جزوه به صورت گروهی, مسابقه کلاسی و طرح تشویقی و بررسی دفتر بازایی	
بیست و سه	دوشنبه	۶اسفند	۴۵	حل تست آمادگی آزمون- تکمیل بخش دوم گرامر درس ۵	۱۰ دقیقه آخر کلاس, یادداشت دانش آموزان در دفتر بازایی, حل تمرینات جزوه به صورت گروهی, مسابقه کلاسی و طرح تشویقی و بررس دفتر بازایی	
آزمون ۱۰اسفند						
بیست و چهار	شنبه	۱۱اسفند	۴۶	تحلیل آزمون-تکمیل فعالیت کتاب شنیداری و تصحیح کتاب قلم چی آبی	پریش و حل تمرین و تحلیل سوالات-طرح تشویقی و نمره تشویقی transcription - نسخه برداری	از صفحه ۶۹ تا ۹۳
بیست و چهار	دوشنبه	۱۳اسفند	۴۷	تکمیل درس ۵ کتب کمک آموزشی و رفع اشکال	طرح مسابقه و تشویقی امتیاز برای گروه های برتر	
بیست و پنج	شنبه	۱۸اسفند	۴۸	آزمون درس ۵	آزمون	
بیست و پنج	دوشنبه	۲۰اسفند	۴۹	تکمیل و تمرین فایل های صوتی - حل تست آمادگی آزمون	transcription - نسخه برداری	
آزمون ۲۴اسفند						
بیست و شش	شنبه	۲۵اسفند	۵۰	تحلیل آزمون ۲۴ اسفند- حل نمونه سوال و تکمیل کتب کمک آموزشی	کاربرگ آموزشی از گرامر دروس و پاسخگویی گروهی و نمره تشویقی	

از صفحه ۱۵ تا ۶۸	گروه بندی و تمرین مکالمات و انتخاب برترین گروه - طرح تشویقی	تمرین مکالمات درس ۴ و ۵	۵۱	۲۷ اسفند	دوشنبه	بیست و شش
	تعطیل	عید نوروز - تعطیل	۵۲	۲ فروردین	شنبه	بیست و هفت
	تعطیل	عید نوروز - تعطیل	۵۳	۴ فروردین	دوشنبه	بیست و هفت
آزمون ۷ فروردین						
از صفحه ۶۹ تا ۹۳	تعطیل	عید نوروز - تعطیل	۵۴	۹ فروردین	شنبه	بیست و هشت
	تعطیل	عید نوروز - تعطیل	۵۵	۱۱ فروردین	دوشنبه	بیست و هشت
آزمون ۱۵ فروردین						
از صفحه ۹۴ تا ۱۰۷	مسابقه کلاسی و طرح تشویقی	تحلیل آزمون ۱۵ فروردین - رفع اشکال و حل سوالات نوری	۵۶	۱۶ فروردین	شنبه	بیست و نه
	مسابقه کلاسی و طرح تشویقی	حل سوالات نوری پرسش کلاسی درس ۴ و ۵	۵۷	۱۸ فروردین	دوشنبه	بیست و نه
	۱۵ دقیقه آخر - پرسش لغات Feedback. روخوانی لغات توسط دانش آموزان بررسی تلفظ صحیح، طرح تشویقی و بررسی دفتر بازایی	تدریس لغات درس ۶	۵۸	۲۳ فروردین	شنبه	سی
	role play، روخوانی مکالمه توسط دانش آموزان بررسی تلفظ صحیح، تعیین نقش و گروه بندی (مکالمه) و بررسی دفتر بازایی	پرسش کلاسی لغات درس ۶ و تدریس مکالمه کتاب - حل تست آمادگی آزمون	۵۹	۲۵ فروردین	دوشنبه	سی
آزمون ۲۹ فروردین						
از صفحه ۹۵ تا ۱۱۱	۱۰ دقیقه آخر کلاس، یادداشت دانش آموزان در دفتر بازایی، حل تمرینات جزوه به صورت گروهی، مسابقه کلاسی و طرح تشویقی و بررسی دفتر بازایی	تحلیل آزمون ۲۹ فروردین - تدریس بخش گرامر درس ۶	۶۰	۳۰ فروردین	شنبه	سی و یک
	۱۰ دقیقه آخر کلاس، یادداشت دانش آموزان در دفتر بازایی، حل تمرینات جزوه به صورت گروهی، مسابقه کلاسی و طرح تشویقی و بررسی دفتر بازایی	تکمیل تدریس گرامر درس جزوه درس ۶ و انجام فعالیت های کتاب - حل تست آمادگی آزمون	۶۱	۱ اردیبهشت	دوشنبه	سی و یک
آزمون ۵ اردیبهشت						
از صفحه ۶۹ تا ۱۱۱	پرسش با بازی و فایل آموزشی - کاربرگ - فایل ppt	تحلیل آزمون ۵ اردیبهشت - آزمون کلاسی گرامر - تصحیح کتاب کار آموزش و پرورش	۶۲	۶ اردیبهشت	شنبه	سی و دو
	role play، روخوانی مکالمه توسط دانش آموزان بررسی تلفظ صحیح، تعیین نقش و گروه بندی (مکالمه) و بررسی دفتر بازایی	تصحیح کتاب کار قلم چی - جزوه و رفع اشکال	۶۳	۸ اردیبهشت	دوشنبه	سی و دو
	آزمون	آزمون درس ۶	۶۴	۱۳ اردیبهشت	شنبه	سی و سه
	نکته برداری و حل تمرین و پاسخگویی گروهی - تشویقی	تکمیل کتاب های کار (آموزش و پرورش - آبی) ۶ درس کامل	۶۵	۱۵ اردیبهشت	دوشنبه	سی و سه
	آزمون	آزمون speaking	۶۶	۲۰ اردیبهشت	شنبه	سی و چهار
	تحلیل سوالات و ارائه کلاسی	مرور و رفع اشکال و حل نمونه سوال	۶۷	۲۲ اردیبهشت	دوشنبه	سی و چهار
آزمون ۲۶ اردیبهشت						
	تحلیل سوالات و ارائه کلاسی	مرور و رفع اشکال و حل نمونه سوال	۶۸	۲۸ اردیبهشت	دوشنبه	سی و پنج

زبان انگلیسی

آزمون نهم چپی ۷ فروردین				
از صفحه ۱۵ تا ۲۸ کتاب درسی	تطبیقات نوروز	۲۱	۱-۱-۲	شنبه
	تطبیقات نوروز	۲۲	۱-۱-۳	دوشنبه
	تطبیقات نوروز	۲۳	۱-۱-۴	شنبه
	تطبیقات نوروز	۲۴	۱-۱-۵	دوشنبه
آزمون نهم چپی ۱۵ فروردین				
از صفحه ۲۹ تا ۹۲ کتاب درسی	تحلیل آزمون ۱۵ فروردین - عمل تمرینات نوروزی	۲۵	۱-۱-۶	شنبه
	آزمون از درس ۲ و ۵	۲۶	۱-۱-۸	دوشنبه
	تدریس لغات درس ۲ و مطالعه کتاب	۲۷	۱-۱-۲۲	شنبه
	پرسش لغات و تدریس گرامر	۲۸	۱-۱-۲۵	دوشنبه
آزمون نهم چپی ۲۹ فروردین و ۵ اردیبهشت				
از صفحه ۹۳ تا ۱۷۱ کتاب درسی	تحلیل آزمون ۲۹ فروردین - عمل تمرین گرامر درس ۲ و انجام فعالیت کتاب ۵-۲۲	۲۹	۱-۱-۲۰	شنبه
	پرسش لغات و گرامر ادامه تدریس گرامر بخش دوم	۳۰	۱-۱-۱	دوشنبه
	تحلیل آزمون ۵ اردیبهشت - نمونه سوال گرامر درس ۲ و تکمیل کتاب درسی	۳۱	۱-۱-۳	شنبه
	تصحیح کتاب کار آموزش و پرورش - مروره	۳۲	۱-۱-۸	دوشنبه
	تصحیح کتاب کار فلم پی	۳۳	۱-۱-۲۲	شنبه
	تصحیح کتاب کار فلم پی - آزمون درس	۳۰	۱-۱-۵	دوشنبه
	آزمون speaking	۳۱	۱-۱-۲۰	شنبه
	مرور و رفع اشکال حل نمونه سوال درس ۱-۲	۳۲	۱-۱-۲۲	دوشنبه
آزمون نهم چپی ۲۲ اردیبهشت				
از صفحه ۱۷۱ تا ۲۹ کتاب درسی	تحلیل آزمون ۲۲ اردیبهشت - مرور و رفع اشکال حل نمونه سوال درس ۲-۳	۳۳	۱-۲-۲۷	شنبه
	مرور و رفع اشکال حل نمونه سوال درس ۵-۲	۳۰	۱-۲-۲۹	دوشنبه
	شروع امتحانات نمرات ماه	۳۱	۱-۲-۳	شنبه

Lesson 4

Services

Lesson 4درس چهارماهداف این درس:

۱. آشنایی با لغات مرتبط با خدمات.
۲. آشنایی با قیدهای تکرار.
۳. مرور و یادآوری زمان حال ساده.
۴. کلمات پرسشی wh.

انتظار می رود که پس از مطالعه و یادگیری کامل این درس دانش آموزان بتوانند:

۱. در مورد انواع خدماتی که استفاده می کنند صحبت کنند.
۲. از زمان حال ساده به شکل صحیح استفاده کنند.
۳. دانش آموزان باید بتوانند با کلمات پرسشی wh سوالات درستی در زمان حال ساده بسازند.
۴. قیدهایی تکرار را که پیش تر با آنها آشنا شدند برای صحبت کردن در مورد خدمات و سرویس هایی که استفاده می کنند به کار ببرند.

در ابتدای هر درس متناب با محتوای آن مجموعه ای از لغات را باید درک و به خاطر بسپاریم . برای این که در پایان این درس به هدف مورد نظر برسیم باید معانی تمام لغات را یاد بگیریم . در این بخش با لغات مربوط به انواع خدمات و سرویس هایی که وجود دارد و ما در زندگی روزمره از آنها استفاده می کنیم آشنا خواهیم شد.

Easy come, easy go.

Words	معنی فارسی	Meaning
<i>Get on(v)</i>	سوار شدن	
<i>Get off(v)</i>	پیاده شدن	To leave a place.
<i>Take out money (v)</i>	پول گرفتن از عابر	To get money from your bank account.
<i>Send an e-mail(v)</i>	فرستادن ایمیل	Transmit.
<i>Hire a taxi (v)</i>	تاکسی گرفتن	To pay money to use a car for a short period of time.
<i>Open an account (v)</i>	باز کردن حساب	To start an account at a bank.
<i>Put out fire(v)</i>	خاموش کردن آتش	To make a fire stop burning.
<i>Recharge your E-ticket (v)</i>	شارژ کردن کارت بلیط	To put a new supply of electricity into a battery.
<i>Call(v)</i>	تماس گرفتن	Telephone
<i>Ask the information desk(v)</i>	سوال پرسیدن از اطلاعات	To speak to someone in order to get an information.

<i>Donate(v)</i>	اهداء کردن	To give sth to a person in order to help.
<i>Do voluntary work(v)</i>	انجام دادن کارهای داوطلبانه	Perform
<i>Help Charity(v)</i>	کمک کردن به خیریه	To help an organization that gives money to people who are sick, poor.
<i>Bring(v)</i>	آوردن	To take someone with you to the place.
<i>ER(n)</i>	اورژانس	Emergency Room.
<i>Keep(v)</i>	نگه داشتن	Conserve.

- (n) : noun اسم
- (v) : verb فعل
- (adj) : adjective صفت

گرامر

کلمات پرسشی در زبان انگلیسی گروهی از کلمات هستند که با دو حرف «wh» شروع می‌شوند و عبارتند از Who, whose, what, when, how, which, why, where. این دسته از کلمات به (Wh question words) معروف هستند. در زبان فارسی هم کلماتی معادل این کلمات پرسشی داریم: چرا، چطور، کجا، چه، چه موقع، چه کسی، چند تا نمونه‌ای از آن‌ها هستند.

Who ✓

کلمه پرسشی Who به معنای چه کسی جایگزین ضمائر و نام اشخاص می‌شود. به مثال زیر دقت کنید :

Lionel Messi.

Who is your favorite soccer player ?

✓ نکته: زمانی که کلمه مورد نظر کلمه‌ای در گزاره جمله است و فعل جمله شامل فعل‌های وجهی (can will, may,) یا فعل کمکی یا افعال to be باشد، جای نهاد و گزاره عوض می‌شود.

وقتی که کلمه‌ای که در مورد آن سوال پرسیده می‌شود نهاد جمله است، ترتیب کلمات به هم نمی‌خورد و فقط «wh questions» جایگزین نهاد می‌شود. به این مثال توجه کنید:

A firefighter.

Who puts
out fires ?

what?

What ✓

What به معنای «چه» یا «چه چیزی» جایگزین هر اسم یا ضمیر غیر زنده‌ای می‌شود که انسان نیست و شخصیت ندارد. ساختار سوالاتی که با What ساخته می‌شوند مشابه سوالاتی است که با who و whose شروع می‌شوند.

What do
you like?

I like
pizza.

When ✓

When به معنای چه زمانی یک کلمه پرسشی است که در سوالات مربوط به زمان استفاده می‌شود. When معمولاً جایگزین کلمات خاص و مشخصی مثل زمان‌ها و قیدهای زمان خواهد شد.

It finishes at
12:30.

When does the
class finish?

Why ✓

کلمه پرسشی Why به معنای چرا در جمله جایگزین هیچ عبارت یا کلمه خاصی نمی‌شود، زیرا این کلمه در مورد دلایل انجام یک عمل سوال می‌پرسد. پاسخ‌هایی که در جواب سوالاتی که با کلمه پرسشی Why شروع می‌شوند معمولاً با کلمه «because» شروع می‌شوند. اگر در فعل جمله خبری افعال وجهی، کمکی یا افعال to be استفاده شده باشد، در سوال جای نهاد و گزاره عوض می‌شود. مثال :

Because Ali
is very funny.

Why are you
laughing?

Where ✓

کلمه پرسشی Where به معنای کجا برای سوالاتی به کار می‌رود که به
قیدهای مکان یا مکان اشاره دارد.

It's in Asia.

Where is China?

How ✓

برای پرسیدن درباره چگونگی انجام کار یا حالت و کیفیت، از کلمه پرسشی «how» استفاده می‌شود. برای مثال، در احوال‌پرسی‌ها از جمله پرسشی «how» زیاد استفاده می‌شود یا اگر بخواهیم از کسی بپرسیم که با چه وسیله نقلیه‌ای به سر کار می‌رود یا در کل چگونه کاری را انجام می‌دهد، از «how» کمک می‌گیریم. به مثال‌های زیر توجه کنید:

How are you? ؟ حالت چطور است ؟

How old are you? ؟ چند سال داری ؟

How tall is he? ؟ قد او چقدر است ؟

How far is the restaurant? ؟ مسافت رستوران چقدر است ؟

How often do you exercise? ؟ هر چند وقت یکبار ورزش می‌کنی ؟

How do you go to work ? I go to school by taxi.

چطوری به مدرسه می‌روی ؟ من با تاکسی به مدرسه می‌روم.

How can I improve my English? چطور می‌توانم زبانم را تقویت کنم.

QUESTION WORDS IN ENGLISH

???

Who

- Ask about person
- Who is that woman?

Where

- Asking in or at what place or position
- Where do you live?
- Where are my boots?

When

- Asking about time, occasion, moment
- When can I see you?
- When did you last see him?

Why

- Asking for a reason,

What

- Asking for a specific

How

- Asking for a way,

Adverbs of frequency

قیدهای تکرار

قیدهای تکرار adverbs of frequency در زبان انگلیسی مشخص می کنند که هر فعالیت هر چند وقت یک بار انجام می شود.

به طور معمول قید تکرار در جمله قبل از فعل اصلی و بعد از فعل to be قرار می گیرد.

۱۰۰ %	always (همیشه)	I always study in the library.
۸۰ %	usually (معمولا)	He is usually very nervous for my exams.
۷۰ %	often (اغلب)	She often visits her grandparents at the weekend.
۵۰ %	sometimes (گاهی اوقات)	You should sometimes visit me.
۲۰ %	rarely (به ندرت)	We rarely visit our relatives. We're not that close.
۰ %	never (هرگز)	They have never been to the US.

Examples

- I never go out at night.
- من هرگز شب ها بیرون نمی روم
- She's always angry with me.
- او همیشه از دست من عصبانی است.

**YOU
WILL
MAKE
IT**

تمرین ۱

Fill the blanks .

جاهای خالی را با کلمه پرسشی مناسب پر کنید.

1. does the first lesson begin? At 8:00 o'clock.
2. is my friend? In the park .
3. wants to sing a song? Tom.
4. do you have the longest holiday? In summer.
5. can translate this word in English? Jane.
6. are you doing? I'm cooking.
7. is she from? Russia.
8. do you feel? I feel good.

Fill in with the correct question word then unscramble the answer.

1. Is your brother?

Answer: He / work / is / at / .

2. Is your birthday?

Answer: on / is / my birthday / December 5th / .

3. is your best friend?

Answer: is / my / friend / Carl / best / .

تمرین ۲

✓ با کلمات بهم ریخته جملات صحیح بسازید.

late students The never are

homework their always They do

hardly ever rains here It

TV the morning in usually We watch don't

quite I am very sometimes

eat We ever meat hardly

does finish lesson What usually the time

half The past doctor at is here seven often

never here tour boat leaves The from

that Do go to snack often bar you

up the At gets sometimes eleven weekend at Kim

Lesson 5

Media

Media

Lesson 5

درس پنجم

اهداف این درس:

۱. آشنایی با واژگانی که مربوط به رسانه می شود.
۲. آشنایی با زمان گذشته ساده و ساختار آن.
۳. آشنایی با ساختار شکل سوالی زمان گذشته ساده.

انتظارات:

انتظار می رود که پس از مطالعه و یادگیری کامل این درس دانش آموزان بتوانند:

۱. در مورد رسانه و انواع آن صحبت کنند.
۲. با زمان گذشته جملات صحیح بیان کنند.
۳. سوالات بله و خیر و همین طور wh question در زمان گذشته بسازند.

در درس پنجم با سری لغاتی که مرتبط با رسانه هستند
مانند اینترنت , ایمیل, نرم افزار , فناوری اطلاعات و غیره
آشنا خواهیم شد.

A friend in need is a friend indeed.

Words	معنی فارسی	Meaning
<i>Interview(v)</i>	مصاحبه کردن	Talk to.
<i>Text(v)</i>	پیام فرستادن	To send someone a written message.
<i>Receive(v)</i>	دریافت کردن	Get
<i>Update(v)</i>	به روزرسانی کردن	To add the most recent information to sth.
<i>Participate(v)</i>	شرکت کردن	Take part
<i>Connect(v)</i>	متصل کردن	Join
<i>Download(v)</i>	دانلود کردن	To move information from a computer to a small computer.
<i>Attend(v)</i>	حضور داشتن	To go to an event such as meeting.
<i>Use(v)</i>	استفاده کردن	To do sth with a tool for a particular purpose.
<i>IT(n)</i>	فناوری اطلاعات	Information Technology.
<i>Install(v)</i>	نصب کردن	Set up
<i>Newsstand(n)</i>	دکه روزنامه فروشی	A place on a street where newspapers are sold.
<i>Quiz show(n)</i>	برنامه های سوال و جواب تلویزیون	Game Show.

War movie(n)

فيلم جنگی

Fighting
movie, film.

Change(v)

تغییر دادن

Make sth
different.

Antivirus(n)

آنتی ویروس

A type of software
that removes
viruses on your
computer.

My Vocabulary Notebook

گرامر

Past Simple

زمان گذشته ساده

گذشته ساده یا Past Simple در زبان انگلیسی در وهله اول برای بیان عملی که در

گذشته انجام شده استفاده می‌شود.

مثال زیر دقت کنید :

زمان گذشته ساده معمولاً همراه با یک قید زمان برای مشخص کردن زمان دقیق جمله می‌آید.

yesterday, last year, an hour ago, two days ago , When I was a child.

معرفی افعال با قاعده و بی قاعده:

افعال انگلیسی براساس نحوه‌ی صرف، به دو دسته افعال با قاعده و بی قاعده تقسیم می‌شوند.

در افعال با قاعده، برای تبدیل مصدر فعل به زمان گذشته تنها کافیسیت که پسوند "d" یا "ed" را به انتهای آن‌ها اضافه کنیم. اما صرف افعال بی قاعده در زمان گذشته هیچ نوع قانون و الگوی مشخصی ندارد و باید این افعال را حفظ

کنید. لیست افعال بی قاعده در صفحه ۱۳۱ کتاب درسی به طور کامل آمده است و در اینجا هم بخشی از افعال در اختیار شما قرار گرفته است..

Ms.Firouzvand

Infinitive	Past simple
be	was/were
beat	beat
become	became
begin	began
blow	blew
break	broke
bring	brought
build	built
buy	bought
catch	caught
choose	chose
come	came
cost	cost
cut	cut
do	did
draw	drew
drink	drank
drive	drove
eat	ate
fall	fell
feel	felt
fight	fought
find	found
fly	flew
forget	forgot

➤ منفی کردن زمان گذشته ساده

شکل اصلی فعل + did + not + فاعل

مثال:

I did not go to school yesterday. من دیروز به مدرسه نرفتم

نکته: زمانی که در زمان گذشته ساده، فعل "be", is, are, am همان فعل اصلی باشد، دیگر از "did" استفاده نمی‌کنیم و ساختار منفی جمله به شکل زیر است:

فاعل + was / were + not

مثال:

She wasn't sick. او مریض نبود.

➤ سوالی کردن زمان گذشته ساده

حالت اول:

شکل اصلی فعل + فاعل + Did

مثال:

Did they play soccer yesterday morning? آنها دیروز صبح فوتبال بازی کردند؟

Yes, they did. No, they didn't.

حالت دوم:

زمانی که "be" ، فعل اصلی باشد.

Were / Was + فاعل + صفت

مثال :

Was your father at work last night ? پدر تو دیشب سر کار بود ؟

Were they at the cinema last week ? آنها هفته گذشته سینما بودند ؟

نکته مهم :

اگر بخواهیم با واژه های wh پرسشی کنیم، باید ابتدا جمله خبری را با فعل کمکی did به سوالی تبدیل کنیم، بعد قسمتی از جمله را که می خواهیم درباره اش سوال کنیم حذف می کنیم و واژه پرسشی مورد نظر را در ابتدای جمله قرار می دهیم.

PAST SIMPLE WH- QUESTIONS					
Singular	Who What When Where Why How	did	I	go do see play fight tell read	?
			you		
			he she it		
			you we they		
Plural					

PAST SIMPLE "BE" WH- QUESTIONS				
Singular	Who	was	I	?
	What	were	you	
	When	was	he	
	Where		she	
	Why		it	
Plural	How	were	you	
			we	
			they	

تمرین ۱

❖ جاهای خالی را با شکل درست افعال be پر کنید.

- 1 When the invention of the telephone?
- 2 Who the first man to walk on the moon?
- 3 Where the first Olympic Games?
- 4 Where the Vikings from?
- 5 Where a volcanic eruption in 79 AD?
- 6 Who the first people to use paper money?

- 1 In 1876.
- 2 Neil Armstrong.
- 3 In Greece.
- 4 Denmark, Norway, and Sweden.
- 5 In Italy (Mount Vesuvius).
- 6 The Chinese.

تمرین ۳

Information Questions in Past Simple

Make past simple 'wh' questions:

1. (where / you / go to school?)

2. (when / she / paint the house?)

3. (why / she / eat so many cookies?)

4. (what / they / do last week?)

5. (who / you / meet at the concert?)

6. (how / she / go to school this morning?)

7. (where / I / leave my shoes?)

8. (when / he / get home last night?)

9. (what / you / do last week?)

10. (why / she / get angry?)

Lesson6

Health & **Injuries**

Lesson 6

درس ششم

اهداف این درس:

۱. آشنایی با مربوط به بیماری ها، زخم و صدمات .

۲. مرور زمان گذشته و wh question.

۳. آشنایی با ضمائر مفعولی.

انتظارات :

انتظار می رود که پس از مطالعه و یادگیری کامل این درس دانش آموزان بتوانند :

۱. در مورد صدمات و آسیب های بدنی صحبت کنند.
۲. جملات پرسشی صحیح در زمان گذشته بسازند.
۳. ضمائر مفعولی را به طور کامل تشخیص بدهند و در جملات استفاده کنند.

در درس ششم با توجه به موضوع درس که در مورد سلامتی و صدمات و آسیب ها است با انواع آسیب ها و لغات کاربردی برای بهبود جراحت ها آشنا خواهیم شد.

Words	معنی فارسی	Meaning
<i>Burn (v)</i>	سوختن	Damage sth with fire .
<i>Hit (v)</i>	ضربه خوردن	To move a part of your body quickly against sth accidentally.
<i>Break (v)</i>	شکستن	To damage a bone in your body by making it crack.
<i>Bleed(v)</i>	خونریزی کردن	To lose blood.
<i>Hurt(v)</i>	صدمه دیدن	Harm
<i>Stick (v)</i>	چسباندن	Put
<i>Cut(v)</i>	بریدن	To injure yourself on sth sharp
<i>Take care(v)</i>	مراقبت کردن	Look after somebody
<i>Bruise(n)</i>	کبودی	A purple mark on your skin that you get because you have fallen.
<i>Blak eye(n)</i>		If you have a black eye , you have a dark area around your eye because you have been hit.
<i>Crash(v)</i>	تصادف کردن با ماشین , تصادف	To have an accident in a car.
<i>Scar (n)</i>	شکاف , جای زخم	Mark on skin.
<i>Heart attack(n)</i>	حمله قلبی	A sudden serious medical condition in which someones's heart

		stops working normally.
<i>Cast (n)</i>	گچ	A hard protective case that is put over your arm because the bone is broken.
<i>Plaster (n)</i>	چسب زخم	Bandaïd
<i>Wound (n)</i>	زخم	Injury

ضمایر مفعولی Object pronoun

ضمایر مفعولی (Object Pronouns) به عنوان مفعول یا مفعول غیرمستقیم در جمله، جایگزین مفعول مقدم می شوند. این شکل از ضمیر بعد از حروف اضافه نیز استفاده می شود. به خاطر داشته باشید ما به هیچ عنوان در زبان انگلیسی نمی توانیم از I, You, He, She, We, They که ضمایر فاعلی هستند در وسط جمله به جای مفعول استفاده کنیم. مانند

She told I. Incorrect ✕

She told me. Correct

- جمله اول غلط است چون به جای me مفعولی از I فاعلی استفاده شده است.

جدول ضمایر مفعولی :

Subject Pronouns	Object Pronouns
I	me
she	her
he	him
they	them
you	you
it	it
we	us

She saw Ali.

She saw him.

They teach my friends and I.

They teach us.

We saw the dog.

We saw it.

We have to read the books.

We have to read them.

EXAMPLE

Subject / object pronouns

- ♦ Adam is with his mum. _____ is with _____ .
- ♦ I see an elephant and a tiger. I see _____ .
- ♦ The cat is playing with my brother. _____ is playing with _____ .
- ♦ My sister feeds the cat every day. _____ feeds _____ every day.
- ♦ I don't like my uncle Bruno. I don't like _____ .
- ♦ John and I buy flowers for our mum. _____ buy flowers for _____ .
- ♦ Dominik likes eating a hamburger. _____ likes eating _____ .
- ♦ Children play with pets every day. _____ play with _____ every day.
- ♦ I like my grandma. I like _____ .
- ♦ John and I love going to the cinema. _____ love going to the cinema.
- ♦ You and Peter hate going to concerts. _____ hate going to concerts.
- ♦ Peter and Sarah like eating pizza. _____ like eating _____ .
- ♦ I can't find my notebook. I can't find _____ .
- ♦ You are my best friend. I love _____ .

نکات مهم :

Intonation یا آهنگ (زبان شناسی) می تواند نشان دهد که جمله خبری است یا سوالی.

✓ در جملات سوالی با wh question آهنگ افتان falling است. مثال :

What time do you get up ?

When do you go to school ?

در جملات (خبری) پایین آهنگ خیزان rising است.

How amazing!

It's great!

That's wonderful!

Pronunciation

✓ جملات سوالی با افعال کمکی و فعل to be آهنگ (تکیه صدا) خیزان rising است.

Is he rude?

Are they students ?

Do you like pasta ?

✓ در جملات مثبت بلند و جملات سوالی با wh question آهنگ افتان falling است.

There is a book on the table.

What color is your bag?

تمرین

- **Choose the correct intonation.**

1. Do Tom and his brother go to the gym on Sundays?
2. What does she like ?
3. Is she a clever student?
4. How nice!
5. What a nice color!

1. Eric (take) his book from his bag just now.

2. Kelly (play) badminton with her friends yesterday.

3. Ben (make) a sandcastle just now.

4. Cathy (buy) a toy car for her brother last Sunday.

5. Chris and Mia (go) to the zoo. It was fun.

6. My sister (eat) a burger just now.

7. The boy (swim) happily in the river.

8. I (wake) up at half past nine yesterday.

9. Ina (ride) her bike to the park yesterday.

10. Ken (read) a storybook just now.

Speaking

1. Where do you live?
2. Talk about your daily routine?
3. What does your father/mother do?
4. What did you do yesterday?
5. Did you watch movie yesterday?
6. Where did you go two days ago?
7. Where were you last night?
8. When did you get up yesterday?

Good Luck

Maryam Firouzvand

سرمد دانش

جزوه خلاصه درس نیمسال دوم

درس پیام های آسمانی

مدرسه سرمد دانش (واحد انقلاب)

سال تحصیلی ۱۴۰۴-۱۴۰۳

هفتگی چندم سال	روز	تاریخ	شماره‌ی جلسه	مباحث تدریس	نوع بازیابی آموخته ها	مباحث آزمون
چهاردهم	سه شنبه	۲۵ دی	۱۴	تعطیل	تعطیل	تو را چگونه بشناسم؟ ، ... ، وضو ، غسل و تیمم (صفحه ۱۱ تا صفحه ۷۵)
آزمون قلم چی ۲۸دی						
پانزدهم	سه شنبه	۲ بهمن	۱۵	تدریس درس هفتم (احکام نماز)	حل سوالات آزمون گذشته و بررسی آزمون ، حل تست های درس جدید	رهبری در دوران غیبت ، ... ، احکام نماز (صفحه ۵۹ تا صفحه ۸۳)
شانزدهم	سه شنبه	۹ بهمن	۱۶	تعطیل	تعطیل	
آزمون قلم چی ۱۲بهمن						
هفدهم	سه شنبه	۱۶ بهمن	۱۷	تدریس درس هشتم (همدلی و همراهی) به صورت نصفه	بررسی آزمون گذشته ، طرح سوالات درس توسط دانش آموزان	احکام نماز ، همدلی و همراهی (صفحه ۷۷ تا صفحه ۹۱)
هجدهم	سه شنبه	۲۳ بهمن	۱۸	حل تمرین و فعالیت های کتاب ، کتاب آبی ، رفع اشکال	یادگیری و تحلیل سوالات توسط دانش آموزان	
آزمون قلم چی ۲۶بهمن						
نوزدهم	سه شنبه	۳۰ بهمن	۱۹	تدریس درس هشتم (همدلی و همراهی) به صورت کامل	بررسی آزمون گذشته ، طرح سوالات درس توسط دانش آموزان	همدلی و همراهی (صفحه ۸۷ تا صفحه ۹۷)
بیستم	سه شنبه	۷ اسفند	۲۰	حل تمرین و فعالیت های کتاب ، کتاب آبی ، رفع اشکال	یادگیری و تحلیل سوالات توسط دانش آموزان	
آزمون قلم چی ۱۰اسفند						
بیست و یکم	سه شنبه	۱۴ اسفند	۲۱	تدریس درس نهم (انقلاب اسلامی ایران)	بررسی آزمون گذشته ، طرح سوالات درس توسط دانش آموزان	احکام نماز ، ... ، انقلاب اسلامی ایران (صفحه ۷۷ تا صفحه ۱۰۹)
بیست و دوم	سه شنبه	۲۱ اسفند	۲۲	حل تمرین و فعالیت های کتاب ، کتاب آبی ، رفع اشکال	یادگیری و تحلیل سوالات توسط دانش آموزان	
آزمون قلم چی ۲۴اسفند						
بیست و سوم	سه شنبه	۲۸ اسفند	۲۳	حل تمرین درسی ، کتاب آبی ، رفع اشکال	بررسی آزمون گذشته ، پاسخ به سوالات دانش آموزان	تو را چگونه بشناسم؟ ، ... ، وضو ، غسل و تیمم (صفحه ۱۱ تا صفحه ۷۵)
بیست و چهارم	سه شنبه	۵ فروردین	۲۴	تعطیل	تعطیل	
آزمون قلم چی ۷فروردین						
بیست و پنجم	سه شنبه	۱۲ فروردین	۲۵	تعطیل	تعطیل	احکام نماز ، ... ، انقلاب اسلامی ایران (صفحه ۷۷ تا صفحه ۱۰۹)
آزمون قلم چی ۱۵فروردین						
بیست و ششم	سه شنبه	۱۹ فروردین	۲۶	تدریس درس دهم (مسئولیت همگانی)	بررسی آزمون گذشته ، طرح سوالات درس توسط دانش آموزان	مسئولیت همگانی (صفحه ۱۱۱ تا صفحه ۱۱۹)
بیست و هفتم	سه شنبه	۲۶ فروردین	۲۷	حل تمرین و فعالیت های کتاب ، کتاب آبی ، رفع اشکال	یادگیری و تحلیل سوالات توسط دانش آموزان	
آزمون قلم چی ۲۹فروردین						

بیست و هشتم	سه شنبه	۲ اردیبهشت	۲۸	تدریس درس یازدهم (انفاق)	بررسی آزمون گذشته ، طرح سوالات درس توسط دانش آموزان	مسئولیت همگانی ، انفاق (صفحه ۱۱۱ تا صفحه ۱۳۱)
آزمون قلم چی ۵ اردیبهشت						
بیست و نهم	سه شنبه	۹ اردیبهشت	۲۹	حل تمرین و فعالیت های کتاب ، کتاب آبی ، رفع اشکال	بررسی آزمون گذشته ، یادگیری و تحلیل سوالات توسط دانش آموزان	احکام نماز ، ... ، جهاد (صفحه ۷۷ تا صفحه ۱۴۳)
سی ام	سه شنبه	۱۶ اردیبهشت	۳۰	تدریس درس دوازدهم (جهاد)	طرح سوالات درس توسط دانش آموزان	
سی و یکم	سه شنبه	۲۳ اردیبهشت	۳۱	حل تمرین و فعالیت های کتاب ، کتاب آبی ، رفع اشکال	یادگیری و تحلیل سوالات توسط دانش آموزان	
آزمون قلم چی ۲۶ اردیبهشت						
سی و دوم	سه شنبه	۳۰ اردیبهشت	۳۲	رفع اشکال آزمون ۲۶ اردیبهشت و رفع اشکال کل کتاب و حل نمونه سوال امتحانی	یادگیری و تحلیل سوالات توسط دانش آموزان	

یاد خدا : نشانه دوستی و محبت ما به خدا و افزایش احساس حضور او در زندگی است و نماز بهترین شکل یاد خدا در هر شبانه روز است .

در نماز خدا را « حمد » می کنیم و زیبایی هایش را می ستاییم . او را « تسبیح » می گوئیم و از هر بدی و زشتی منزّه می داریم .

نماز زیباترین شکل « شکرگزاری » است و یکی از بهترین راه های تقویت « ایمان » در قلب آدمی است.

نمازی که با رعایت آداب واحکام آن خوانده شود، علاوه بر جلب خشنودی خداوند، تأثیر بسیاری بر روح و روان انسان خواهد گذاشت .

مُبطّلات نماز

از بین رفتن یکی از شرایط نماز مثل نجس بودن بدن یا لباس و یا وضو نداشتن و ...

- ۱- باطل شدن وضو ۲- روی برگرداندن از قبله ۳- خندیدن با صدای بلند (قهقهه) ۴- حرف زدن بین نماز ۵- به هم زدن صورت نماز ۶- خوردن و آشامیدن ۷- کم و زیاد کردن ارکان و واجبات نماز ۸- شک کردن در رکعت های نماز دو یا سه

رکعتی

سوال

۱- ۴ مورد مبطلات نماز را نام ببرید؟

۲- نماز زیباترین شکل است و یکی از بهترین راه های تقویت در قلب آدمی است .

۳- حمد و تسبیح در نماز یعنی چه؟

انتخاب دوست در دوران نوجوانی، اهمیت و حساسیت بالایی دارد. این اهمیت به دو دلیل است؛ اول اینکه در سنین بلوغ، عواطف انسانی در حال رشد و شکوفایی است و برقراری پیوند دوستی در این دوران به این شکوفایی کمک می کند و باعث پرورش عواطف نوع دوستی و محبت ورزی می شود. دوم اینکه وقتی علاقه قلبی بین دو دوست ایجاد می شود، آن دو، از صفات و حالات همدیگر تأثیر می پذیرند. میزان این اثرپذیری در دوران نوجوانی بسیار بالا و گاه به حدی است که شخص می کوشد مانند دوست خود حرف بزند و مثل او انتخاب و زندگی کند. البته این اثرپذیری بسیار آرام و تدریجی است؛ به گونه ای که گاه حتی خود انسان نیز متوجه آن نمی شود و به مرور به همرنگی کامل با دوستانش می انجامد.

بهترین دوست

۱- اهل فکر و اندیشه باشد ۲- اهل گناه نباشد و از گناه دیگران نیز ناراحت شود ۳- اهل نماز و نیکی بودن، صداقت و راست گویی و وفای به عهد ۴- خیرخواه دوستانش باشد

اهل فکر و اندیشه باشد: شخصی را که به دوستی انتخاب می کنیم، عاقل باشد. دوست خردمند و دوراندیش، ما را در گرفتن تصمیمات درست، کمک می کند و خطر قرارگرفتن در مسیرهای نامناسب را از ما دور می کند. در روایات توصیه شده است که از دوستی با فرد نادان پرهیز کنید؛ زیرا اومی خواهد. که به نفع شما قدمی بردارد؛ ولی به علت نادانی، مایه زیان و ضرر شما می شود.

اهل گناه نباشد و از گناه دیگران نیز ناراحت شود: دوری کردن از گناهان و آلودگی های اخلاقی یکی دیگر از ویژگی های مهم دوست خوب است. دوست فاسد و گناهکار به شمشیری زهرآلود تشبیه شده اند که اگرچه ظاهرشان براق و زیباست؛ اما بسیار خطرناک اند.

خیرخواه دوستانش باشد: دوستان واقعی، خیر یکدیگر را می خواهند. برای همین هر عیبی که از دوستشان ببینند، پنهانی به او تذکر می دهند و دوستشان را در برطرف کردن این عیوب یاری می کنند، گرچه در این میان ممکن است طرف مقابل متوجه خیرخواهی دوستش نباشد و از این کار ناراحت شود.

حدود و وظایف دوستی

احترام به دوست: باید به شخصیت همدیگر احترام گذارند و از محدوده ادب و اخلاق خارج نشوند.

میانه روی در دوستی: (پرهیز از گفتن تمامی اسرار به دوست) - (نداشتن توقع بی جا از دوست) - (پرهیز از علاقه افراطی)

سوال

۱- حدود و وظایف دوستی را نام ببرید؟

۲- ۴ مورد از ویژگی های بهترین دوست را بنویسید؟

۳- خیرخواهی دوست بودن یعنی چه؟

با توجه به مقایسه ی میان ایران قبل از انقلاب و پس از آن در می یابیم که : ایران در میان کشورهای منطقه به بالاترین رشد تولید علم با فاصله زیاد (ده برابر رشد دیگران) دست یافته است . پیشرفت های عظیم موجب شده است که ملت های محروم با الگو گرفتن از انقلاب اسلامی ایران، برای رهایی از وابستگی و کسب استقلال، تلاش کنند. بالاتر از همه پیشرفتهای، زنده شدن روحیه خود باوری و احساس عزت و بزرگی در ملت ایران است. ملت ایران اکنون به این باور رسیده است که می تواند در هر زمینه ای رشد و پیشرفت کند.

نقشه های شیطانی

محاصره اقتصادی، حمله نظامی، ترور و بمب گذاری، تفرقه افکنی و تلاش برای کودتا و ایجاد جنگ داخلی ، شبیخون فرهنگی و...

شبیخون فرهنگی

تولید فیلم های ضد ایرانی و ضداسلامی، تهیه و پخش فیلم ها و تصاویر زشت و مبتذل، ساخت بازی های رایانه ای مخرب ، تولید و پخش مواد مخدر در بین جوانان، تلاش همه جانبه برای ترویج بی حجابی و بی عفتی و کم اهمیت جلوه دادن حجاب، عادی سازی روابط نادرست بین دختران و پسران، ترویج بی عفتی و آلوده کردن جوانان، تمسخر عقاید پاک مسلمانان، القای بی فرهنگ بودن مسلمانان و ایرانی ها، ایجاد تفرقه میان شیعه و سنی، ایجاد تفرقه بین مردم و مسئولان، کم اهمیت جلوه دادن پیشرفت های کشور، بزرگ جلوه دادن قدرت و پیشرفت غربی ها و... همه بخشی از جنگ نرم علیه ملت و فرهنگ ماست .

هدف اصلی دشمن از تحریم اقتصادی، جنگ نظامی و شبیخون فرهنگی، چیزی جز نابودی باورهای دینی مردم و دور کردن آنها از اسلام نیست .

سوال

۱- هدف اصلی دشمن از شبیخون فرهنگی چیست ؟

۲- ۴ مورد از نقشه های شیطانی را نام ببرید ؟

امر به معروف و نهی از منکر: یکی از مسئولیت های افراد جامعه نسبت به هم، توصیه یکدیگر به کار خیر و پسندیده و

بازداشتن هم از کار ناپسند است. این کار همان « امر به معروف و نهی از منکر » است.

آثار ترک امر به معروف و نهی از منکر

مردم نسبت به سرنوشت دیگران بی تفاوت می شوند؛ کارهای نادرست و ناپسند در جامعه رواج می یابد و زشتی انجام بسیاری از این کارها از بین می رود، تا آنجا که حتی برخی زشتی ها به عنوان کار معروف و خوب شناخته می شود. تعالیم و دستورات دین در میان مردم فراموش می شود و انسان های فاسد بر مردم مسلط می شوند و کم کم آن قدر گناه و فساد در جامعه فراوان می شود که رحمت و برکت خداوند از آن جامعه برداشته و جامعه مستحق عذاب الهی می شود .

شیوه های امر به معروف و نهی از منکر

هدف ما در نهی از منکر این است که انسان خطاکار به اشتباهاتش ادامه ندهد. گاهی همین که با دیدن یک گناه روی خود را برگردانیم و با فرد خطاکار به سردی رفتار کنیم، برای جلوگیری از آن اشتباه کافی است. گاهی نیز شخص خطاکار متوجه زشتی رفتارش نیست؛ در این صورت ما باید با مهربانی و با برخورد خوب، او را متوجه اشتباهش کنیم و با احترام از او بخواهیم که دیگر آن خطا را تکرار نکند . در بعضی موارد نیز برای اینکه ناراحتی خود را از انجام گناهی نشان دهیم، باید آنجا را ترک کنیم .

چند نکته مهم

۱- برای حفظ آبروی افراد، تا حد امکان نباید خطاهایشان را در حضور دیگران به آنها بازگو کنیم . ۲- برای اینکه تأثیر امر به معروف و نهی از منکر بیشتر شود، خوب است خودمان به آنچه دیگران را به آن توصیه می کنیم، عمل کنیم و کاری را که از آن نهی می کنیم، انجام ندهیم . ۳- هر امر به معروف و نهی از منکری، یک موفقیت است؛ زیرا اگر به نتیجه برسد، علاوه بر رسیدن به رضایت و پاداش الهی به اصلاح اطرافیان و جامعه خود کمک کرده ایم و اگر به نتیجه نرسد، به وظیفه خود عمل کرده ایم و از اجر و ثواب خداوند بهره برده ایم .

سوال

۱- برای اینکه تأثیر امر به معروف و نهی از منکر بیشتر شود باید چه کنیم ؟

۲- چرا امر به معروف یک موفقیت است ؟

۳- شیوه ی امر به معروف و نهی از منکر چیست ؟

تفاوت های طبقاتی میان فقیر و غنی ، گرسنگی و اینها مشکلاتی هستند که وجود دارد و دین اسلام برای این مشکل مساله انفاق را مطرح و اجرا می کند. اسلام به مردم توصیه شده است، بخشی از اموال خود را در راه خداوند انفاق کنند.

رابطه میان مسلمانان، رابطه برادری است و همان طور که هر برادری نسبت به خواهران و برادران خود در خانواده وظایفی دارد، برادران دینی نیز در برابر یکدیگر وظایفی دارند. یکی از این وظایف کمک مالی به نیازمندان است. خداوند در قرآن کریم همواره انسا نها را به بخشش قسمتی از اموالشان به نیازمندان تشویق کرده و این اعطای مال را « **انفاق** » نام نهاده است .

حکمت انفاق

۱- توزیع ثروت میان فقرا ۲- جلوگیری از انحصار آن در دست ثروتمندان ۳- کم شدن فاصله طبقاتی میان ثروتمند و فقیر ۴- کم شدن جرم ۵- مهربانتر شدن مردم نسبت به هم ۶- آرامش و امنیت در جامعه و احساس مسئولیت بیشتر

انواع انفاق : انفاق واجب (زکات و خمس) - انفاق مستحب (قرض الحسنه ، وقف ...)

زکات : زکات در اصل به معنای پاک شدن از دلبستگی ها و آلودگی هاست و به نوعی از انفاق گفته می شود که به برخی از دارایی های انسان تعلق می گیرد. این دارایی ها سه دسته است : **غلات :** گندم، جو، خرما و کشمش، **دام ها :** شتر، گاو و گوسفند، **سکه ها :** طلا و نقره .

اثرات زکات : مصونیت مال از نابودی و پربرکت شدن آن .

خمس : هر مسلمانی که از طریق کار، درآمدی کسب می کند، پس از صرف هزینه های سالانه زندگی خود و خانواده، باید یک پنجم آنچه را که باقی مانده است، به عنوان خمس بپردازد. خمس یکی از راه های تأمین نیازهای جامعه است که به حاکم اسلامی یا مرجع تقلید پرداخت می شود .

موارد مصرف خمس : آشنا کردن مردم با معارف دینی، دفاع از کشورهای اسلامی، تربیت دانشمندان علوم دینی، تألیف و توزیع کتاب های دینی و ...

- در دین اسلام برای صدقه دادن ده ثواب و برای قرض دادن هجده ثواب قرار داده شده است .

وقف: وقف به این معناست که انسان در راه جلب رضایت خداوند مالکیت بخشی ازاموال و دارایی هایش را از اختیار خود خارج

کند و استفاده از آن یا استفاده از درآمد آن را در اختیار دیگران (عموم مردم، فقرا، ایتام، و...) قرار دهد.

وقف معمولاً در این امور صورت می‌گیرد: ساختن مسجد، حوزه های علمیه، کتابخانه های عمومی، مدارس و دانشگاه،

بیمارستان های عمومی، خانه هایی برای یتیمان و بی سرپرستان و فقرا، وقف اموالی برای کفن و دفن فقرا، وقف آب انبار و

تامین آب آشامیدنی یا آب کشاورزی برای مردم، ساختن کاروانسراهایی در مسیر راههای زیارتی یا تجاری برای استراحت کاروان

ها، خرید تجهیزات برای جنگ با کفار، ساختن پادگان ها و قلعه ها برای نظامیان و ...

سوال

۱- ۶ مورد از مواردی که وقف صورت می‌گیرد؟

۲- به چه مواردی خمس تعلق می‌گیرد؟

۳- اثرات زکات دادن را بنویسید؟

۴- چند نوع انفاق داریم؟

۵- ۴ مورد از حکمت انفاق را نام ببرید؟

کلمه **جهاد** در زبان عربی به معنای تلاش و کوشش است؛ اما برای این کلمه در فرهنگ اسلامی معنای دیگری نیز وجود دارد: مبارزه (جنگ) مسلحانه با دشمنان اسلام. جهاد در راه خدا در دین اسلام از چنان اهمیتی برخوردار است که حدود یکصد آیه از آیات قرآن کریم را به خود اختصاص داده است.

خداوند جهاد را به یک داد و ستد تشبیه کرده است.

خریدار: خدا فروشنده: مؤمنان مورد معامله: جان و مال مؤمن بهای معامله: بهشت

جهاد در راه خدا مبارزه ای است که هرگز شکست ندارد؛ کسی که با دستور خداوند به جهاد با دشمنان برمی خیزد، همواره پیروز است؛ زیرا اگر دشمن را شکست دهد، علاوه بر افتخار و سربلندی، مغفرت و پاداش بزرگ خداوند نیز در انتظار اوست و اگر درجنگ با دشمن شهید شود، به مقامی دست می یابد که نزد خداوند با هیچ مقام دیگری قابل مقایسه نیست؛ بنابراین جهاد در راه خدا مبارزهای است که هرگز شکست ندارد.

انواع جهاد:

۱- **جهاد دفاعی:** دفاع در برابر حمله دشمنان به کشور اسلامی و همچنین مقابله با سرکشان و مخالفان و کسانی که امنیت کشور اسلامی را به خطر می اندازند و در صدد براندازی حکومت اسلامی بر می آیند که بر هر مرد و زن مسلمان واجب است. (جنگ اُحد و احزاب) - (جنگ خوارج نهروان و مقابله نظام اسلامی با گروهک های تروریستی منافقین)

۲- **جهاد ابتدائی:** حاکمان زورگو و سرکشی را که مردم ناتوان را زیر سلطه خود نگاه داشته اند و نمی گذارند پیام خداوند به آنها برسد، هواداران شیطان می نامد. در این زمان لشکر اسلام موظف است به دستور پیامبر یا امام یا ولی مسلمین با حاکمان شیطانی جهاد کند و مردم را از اسارت آنها نجات دهد و پیام خدا را به آنها برساند. (نبرد سپاه اسلام با حکومت های ایران و روم در صدر اسلام)

کسب آمادگی برای دفاع

رسول اکرم می فرماید: سوارکاری و تیراندازی کنید (اگر تیراندازی کنید، نزد من دوست داشتنی تر از سوارکاری است).

خداوند بلندمرتبه سه نفر را به واسطه یک تیر به بهشت می برد : ۱- مسلمانی که تیر را می سازد ۲- مسلمانی که برای رضای خداوند تیرها را تهیه می کند و به دست رزمندگان می رساند ۳- رزمند ه ای که تیر را در راه خداوند به سوی دشمن پرتاب می کند .

هرگونه سستی و کوتاهی در دفاع از میهن اسلامی، گناهی نا بخشودنی خواهد بود و عذاب الهی را در پی خواهد داشت .

سوال

۱- (خداوند بلندمرتبه سه نفر را به واسطه یک تیر به بهشت می برد) آن سه نفر کیستند؟

۲- انواع جهاد را نام ببرید و توضیح دهید .

۳- جهاد به چه معناست ؟

سرای دانش

جزوه خلاصه درس نیمسال دوم

آمادگی دفاعی

مدرسه سرای دانش (واحد انقلاب)

سال تحصیلی ۱۴۰۴-۱۴۰۳

پرسش از ۸ نفر از دانش آموزان	پرسش کلاسی	۲۴	۱۴۰۴/۰۲/۱	دوشنبه	بیست و هشتم
بدون پرسش	تدریس آمادگی و ایمنی در برابر زمین لرزه	۲۵	۱۴۰۴/۰۲/۰۸	دوشنبه	بیست و نهم
پرسش از کل درس جدید	تدریس آمادگی و ایمنی در برابر زمین لرزه	۲۶	۱۴۰۴/۰۲/۱۵	دوشنبه	سی ام
امتحان از دروس نیمسال دوم	امتحان از دروس نیمسال دوم	۲۷	۱۴۰۴/۰۲/۲۲	دوشنبه	سی و یکم
امتحان از دروس نیمسال اول	امتحان از دروس نیمسال اول	۲۸	۱۴۰۴/۰۲/۲۹	دوشنبه	سی و دوم

مجموعه مدارس

نام دبیر: معصومه مرادی

نام درس: آمادگی دفاعی

نام پشتیبان: خانم رحیمی فرد - خانم محمدی

(واحد انقلاب)

سال تحصیلی ۱۴۰۳-۱۴۰۴

شماره جلسه: چهاردهم

مقطع: متوسطه اول، نهم

تاریخ جلسه: ۱۴۰۳/۱۱/۱

مبحث

درس هشتم- نظام جمع و شیوه
های رزم انفرادی

کتاب درسی

۹۵-۷۰

نظام جمع و شیوه های رزم انفرادی

نظام جمع

نظام جمع حرکاتی است که به صورت منظم انجام می شود و افراد را در اجرای حرکات جمعی با یکدیگر هماهنگ می کند

اهمیت نظم

نظم در لغت به معنای ترتیب، آراستگی، انضباط، قاعده و قانون است.

اگر نظم نباشد، کارها به هم می ریزد و حتی کسی که می خواهد به موقع کار خودش را درست و کامل انجام دهد، نمی تواند؛

در مدرسه برای ایجاد نظم و انضباط بیشتر بین دانش آموزان، از فرمان های نظام جمع استفاده می شود. نظام جمع اولین اصل از مهارت های مدرسه ای است.

قوانین نظام جمع و روش اجرای آن

نظام جمع با آموزش حرکات منظم و از روی قاعده شروع می شود. هر حرکتی در نظام جمع به دنبال فرمان خاصی صورت می گیرد. فرمان نظام جمع از دو جزء تشکیل شده است:

۱. خبر

۲. اجرا

«خبر» در نظام جمع، آگاهی و ایجاد آمادگی در فرد برای هماهنگی با جمع؛

و «اجرا» هماهنگ شدن عملی با جمع، اطاعت از فرمان و اجرای عمل خاصی می باشد که فرمانده دستور آن را داده است به عنوان مثال در فرمان از جلو نظام، «از جلو» خبر است و «نظام» اجرا.

انواع نظام جمع:

از جلو نظام، خبردار، از راست نظام، از چپ نظام، به راست راست، به چپ چپ، عقب گرد، آزاد

از جلو نظام

افراد با شنیدن جزء دوم فرمان از جلو

نظام، دست چپ خود را در حالی که کاملاً کشیده شده است، به طرف بالا پرتاب می کنند؛ به صورتی که پنج انگشت به هم چسبیده باشد و انگشت بزرگ دست چپ آنها با شانه ی چپ نفر مقابلشان چهار انگشت فاصله داشته و کف دست آنها رو به زمین و تقریباً موازی آن باشد. مسلماً اولین نفر یا نفرات دست خود را بلند نمی کند؛ زیرا کسی را در مقابل خود ندارد.

خبردار

بلافاصله بعد از فرمان «از جلو نظام» فرمانده، فرمان «خبردار» داده می شود «خبردار» نیز از دو جزء تشکیل شده است: «خبر» و «دار» با شنیدن فرمان خبردار، دست چپ با شتاب به پایین می افتد و هم زمان مشت شده و در امتداد خط دوخت شلوار قرار می گیرد.

فرمان «خبردار» یعنی حالت صحیح ایستادن به خود گرفتن. در خبردار هیچ گونه حرکت یا تغییر حالتی جایز نیست. با این

فرمان، نفر یا افراد حالت صحیح ایستادن به خود می گیرند.

تاکتیک رزم انفرادی

تاکتیک یا راه کنش به روش جنگیدن و نبرد گفته می شود که هنگام دفاع و حمله از آن استفاده می شود. به عبارت دیگر به دانستنی هایی که یک رزمنده با به کارگیری آن می تواند از خطر و آسیب دشمن مصون باشد و بر او پیروز شود تاکتیک انفرادی گفته می شود.

۱. جهت یابی

۲. تخمین مسافت

جهت یابی:

جهت یابی به دانشی گفته می شود که نیروی رزمنده با آگاهی از آن قادر باشد در هر شرایط و موقعیت جهات جغرافیایی را در طبیعت مشخص کند .

جهت یابی در بسیاری از موارد کاربرد دارد.

برای نمونه وقتی در کوهستان، جنگل، دشت یا بیابان گم شده باشید، با دانستن جهت های جغرافیایی، می توانید به مکان مورد نظرتان برسید .یکی از استفاده های مسلمانان از جهت یابی، یافتن قبله برای نماز خواندن و ذبح شرعی حیوانات است.

تعریف جهت : جهت امتداد ثابتی است در طبیعت که در اثر تغییر موقعیت فرد تغییر نمی کند.

جهت یابی عبارت است از : شناخت جهات چهارگانه ی اصلی در زمین. جهات اصلی زمین چهار جهت شمال، جنوب، شرق و غرب است.

روش های جهت یابی

برخی روش های جهت یابی مخصوص روز، و برخی ویژه شب اند و برخی روش ها هم در مواقع خاص که خورشید و ستارگان در دسترس نیستند، کاربرد دارند.

جهت یابی در روز:

۱. جهت یابی به وسیله خورشید

خورشید صبح از مشرق طلوع می کند و در هنگام ظهر در وسط آسمان به سمت جنوب می باشد و هنگام غروب از جهت مغرب غروب می کند.

۲. جهت یابی با ساعت عقربه دار

۳. جهت یابی با سایه شاخص

جهت یابی در شب: در شب به دلیل تاریکی هوا، هیچ منبع نوری وجود ندارد. در نتیجه نمی توان از طریق خورشید، سایه شاخص، ساعت عقربه دار و دیگر روش ها جهات را پیدا کرد. در این مواقع می توانید به کمک ستارگان جهت یابی را انجام دهید

۱. جهت یابی به وسیله ستاره قطبی

۲. مجموعه ستاره دب اکبر

۳. مجموعه ستاره ذات الکرسی

تخمین مسافت:

تخمین مسافت اصطلاحی است که در ادبیات نظامی به کار می رود. این اصطلاح یعنی اندازه گرفتن تقریبی مسافت یا فاصله ی بین دو نقطه در برد و عرض.

◀ تخمین مسافت در یک تعریف کلی تعیین فاصله ی تقریبی بین دو نقطه است.

روش های تخمین مسافت:

۱. تخمین مسافت به وسیله نقشه

۲. تخمین مسافت با یگان صد متری

۳. تخمین مسافت از روی شکل ظاهری رزمندگان با تجهیزات همراه

تخمین مسافت با استفاده از نور و صدا

سرعت نور حدوداً ۳۰۰۰۰۰ کیلومتر بر ثانیه و سرعت صوت ۳۳۱ متر بر ثانیه است. از اختلاف سرعت نور و صدا می توان فاصله ی منبع نور تا خودمان را حدس بزنیم. بدین ترتیب که در شب به محض دیدن برق دهانه ی یک جنگ افزار، شروع به ثانیه شماری ۱۰۰۱ (، ۱۰۰۲ ، ۱۰۰۳ ، ۱۰۰۴)، ... می کنیم و به مجرد اینکه صدای شلیک گلوله را شنیدیم، شمارش را قطع می کنیم و عددی را که با ثانیه شماری به دست آورده ایم، در ۳۳۱ ضرب می کنیم؛ فاصله ی تقریبی ما تا جنگ افزار بر حسب متر به دست می آید.

تذکر: منظور از صدای شلیک، صدای اصابت گلوله نیست؛ بلکه صدای شلیک قبضه ی مورد نظر است.

منظور از سرعت صوت، سرعت موج صوتی در دمای صفر درجه است. سرعت صوت بارافزایش دما بیشتر و با کاهش دما هوا کمتر می شود. سرعت دقیق صوت با رابطه ی زیر به دست می آید:

دمای هوا + ۰/۶ = سرعت صوت در دمای صفر درجه = سرعت صوت

جنگ نرم

کشورهای استعمارگر در گذشته برای رسیدن به اهداف خود از تهاجم نظامی استفاده می کردند. جنگ های نظامی هزینه های زیادی به همراه داشت، هزینه های بالای جنگ سخت، پیشرفت فناوری، مخالفت عموم مردم جهان با کشته شدن انسان ها در جنگ و ... ، قدرت های نظامی دنیای امروز را بر آن داشت تا از راه های دیگری به دنبال تأمین منافع خود باشند.

در نتیجه در دنیای امروز سعی می کنند با روش های جدید و کم هزینه به دنبال منافع خود باشند

در جنگ نرم نوع تفکر و اندیشه را تغییر می دهند؛ یعنی دشمن ذهن و فکر مردم کشور هدف را مطابق خواسته های خود تغییر می دهد.

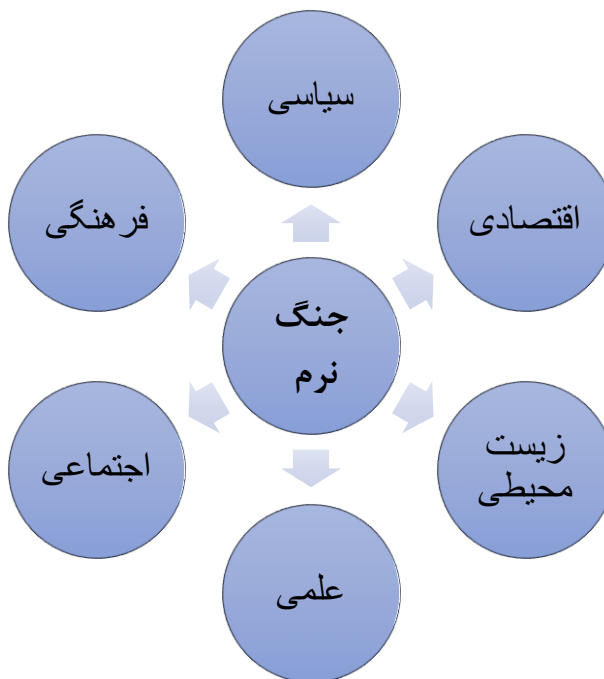
برای شناخت جنگ نرم باید بدانیم، هدف از آن دستیابی یا گسترش قدرت نرم است.

◀ قدرت نرم عبارت است از توانایی رسیدن به هدف با استفاده از جذابیت

◀ هر کشوری که دارای فرهنگ عمیق، ریشه دار و ارزشمندتری باشد، در جنگ نرم پیروز خواهد شد.

اگر باورها و ارزش های مردم کشوری تغییر کند، سبک زندگی آنها تغییر خواهد کرد؛ بنابراین در جنگ نرم باورها و ارزش های کشور مورد هدف، تغییر می کند. از آنجا که ارائه ی جذابیت های سبک زندگی، نیاز به استفاده از رسانه می باشد، سلاح جنگ نرم رسانه است.

انواع جنگ نرم:

میزان اثرگذاری جنگ نرم از یک طرف به ویژگی های شخصیتی افراد مانند اعتقادات دینی، شجاعت، اعتماد به نفس، پایداری به ارزش های اخلاقی و ... و از طرف دیگر به میزان علم و آگاهی انسان ها و نیز شناخت دوستان و دشمنان واقعی بستگی دارد.

گروه های هدف جنگ نرم

در جنگ نرم، تمامی سطوح جامعه از مسئولان تا عموم مردم هدف محسوب می شوند؛ اما جوانان و نوجوانان به عنوان آینده سازان این مرز و بوم، مهم ترین گروه هدف به حساب می آیند.

ابزارهای جنگ نرم:

۱. **شبکه های اجتماعی:** اخبار و اطلاعات نامناسب و اضافی اتلاف وقت زیادی را موجب می شود و فرصت فکرکردن و تحلیل را از کاربر می گیرد و در حقیقت دیگران به جای او فکر و تحلیل مدنظر خود را ارائه می دهند.
۲. **شبکه های ماهواره ای:** بسیاری از این شبکه ها در کنار مطالب به ظاهر مفید، سعی دارند سبک زندگی خود و ارزش هایی نظیر مصرف گرایی، زندگی تجملاتی و وابستگی را ترویج کنند.
۳. **بازی های رایانه ای:** مخاطبان بازی ها در فرایند بازی علاوه بر سرگرمی، اطلاعات جدیدی در مورد اشخاص، تاریخ، جغرافیا و دیگر مسائل علمی می آموزند و مهارت های متنوعی را تمرین می کنند. جدا از اینکه در حالت کلی این بازی ها سلامت نوجوانان را به خطر می اندازد، قهرمان ها و ارزش های بازی و همچنین اطلاعات درون بازی می تواند به صورت هدفمند ذهن مخاطب را منحرف کند.
۴. **موسیقی**
۵. **فیلم و انیمیشن:** معرفی الگوهای شخصیتی و رفتاری، تبلیغ کالاهای متنوع یا روش خاصی از زندگی، همه و همه در پیام های پیدا و پنهان فیلم های هالیوودی جای گرفته است. تماشاگران متأثر از ارزش ها، فرهنگ ها و سبک زندگی قهرمانان و شخصیت های مثبت داستان ها، همانندسازی می کنند و روش آنها را در زندگی خود پیاده می کنند.
۶. **رسانه های نوشتاری:** تفاوت اساسی این رسانه ها با دیگر رسانه ها در نقش محوری تصویرسازی و قوه تخیل مخاطبین در شکل دهی به قهرمان و فضاسازی داستان است. خواننده که خود این فضا را در ذهنش ساخته، بیشتر از آن تأثیر می پذیرد و رابطه برقرار می کند. در میان این خیال پردازی، اندیشه ها و نقطه نظرات نویسنده بر بستر داستان در ذهن مخاطب می نشیند و او را جذب خود می کند. بسیاری از مکاتب فکری و فرقه های انحرافی از این طریق تفکرات خود را ترویج می کنند. تفاوت اساسی رسانه های مکتوب با دیگر رسانه ها در این است که مخاطب با استفاده از قوهٔ تخیل خود و تصویرسازی ذهنی، فضای داستان و قهرمان آن را شکل می دهد.

پدافند غیر عامل

◀ از شیوه های رایج دفاعی در زمان های قدیم: ایجاد خندق در اطراف شهرها و ایجاد قلعه و دروازه های مستحکم برای

پیشگیری از حملات غافلگیرانه ی دشمن

دفاع در برابر حوادث غیرطبیعی و تهدیدهای انسانی برای ما ضروری و بسیار مهم است؛ زیرا کشور پهناور ایران در طول تاریخ به دلیل ویژگی های جغرافیایی، اقتصادی، فرهنگی و سیاسی و قرار گرفتن در منطقه ی حساس خاورمیانه و بهره مندی از ذخایر طبیعی، همواره در معرض حوادث طبیعی و غیرطبیعی زیادی قرار داشته است و در نتیجه، خسارات مالی و جانی زیادی نیز از این راه، به کشورمان وارد شده است.

مقام معظم رهبری در مورد دفاع می فرمایند:

«دفاع جزئی از هویت یک ملت زنده است، هر ملتی که نتواند از خود دفاع کند زنده نیست»

دسته بندی دفاع (پدافند) :

۱. **پدافند (دفاع) عامل:** مقابله و مبارزه ً مستقیم و استفاده از تجهیزات جنگی به منظور دفع حملات و اقدامات جنگی دشمن پدافند عامل نامیده می شود. دفاع عامل یا مستقیم مخصوص زمان جنگ است که توسط افراد آموزش دیده با کمک وسایلی مثل اسلحه، موشک، تانک و هواپیما صورت می گیرد

۲. **پدافند (دفاع) غیر عامل:** پدافند غیرعامل مجموعه اقداماتی است که بدون استفاده از تجهیزات جنگی می توان انجام داد تا از وارد شدن تلفات جانی به افراد و زیان اقتصادی به مراکز و تأسیسات حیاتی و مهم کشور جلوگیری کرد، یا آنها را به حداقل کاهش داد. ▶ پالایشگاه ها، نیروگاه ها، فرودگاه ها، مراکز سیاسی مهم، مراکز اصلی مخابراتی و ارتباطی، پل های مهم، پایگاه های هوایی و مراکز و ایستگاه های رادیویی و تلویزیونی، نقاطی هستند که در زمان جنگ، مورد توجه و حمله ی دشمن قرار می گیرند.

اصول پدافند غیر عامل:

این اصول شامل مجموعه اقداماتی است که با استفاده از آنها می توان به اهداف پدافند غیرعامل دست یافت.

۱. **استتار:** استتار به معنای هم رنگ و هم شکل کردن تأسیسات، تجهیزات و نیروی انسانی با محیط اطراف است؛ به گونه ای که شناسایی آن برای دشمن بسیار دشوار و تا حدودی غیرممکن باشد؛ مانند استفاده از بادگیر سفید در محیط برفی. استتار از مؤثرترین روش های دفاع غیرعامل در دنیاست. برای استتار از وسایلی مانند رنگ، تور، شاخه و برگ درختان و ... استفاده می شود.

۲. **اختفا:** اختفا یا پنهان کاری به اقداماتی گفته می شود که از قرارگرفتن تأسیسات، تجهیزات و نفرات در دید مستقیم دشمن جلوگیری به عمل می آورد؛ مانند پنهان کردن هواپیماهای جنگی در تونل.

روش های اختفا عبارت اند از:

الف) استفاده مناسب از عوارض زمین و احداث تأسیسات در محلی که به سهولت قابل تشخیص و مشاهده نباشد.

ب) عادی و غیرمهم جلوه دادن تأسیسات با کارهایی مانند جدول بندی، درخت کاری و...

۳. **پراکندگی:** پراکندگی به معنای پخش کردن و عدم تجمع نیروها، تجهیزات و تأسیسات به منظور کاهش آسیب پذیری آنها در مقابل عملیات دشمن است؛ برای مثال: دانشمندان هسته ای کشور نباید در یک مجتمع مسکونی زندگی کنند یا اگر می توانیم چند پالایشگاه در کشور بسازیم بهتر است آنها را در چند شهر با فاصله ی زیاد از هم بسازیم.

۴. **فریب:** فریب یعنی انجام کارهایی که فکر و دید دشمن را از اهداف اصلی و مهم به سوی اهداف فرعی و غیراصلی و کم اهمیت منحرف کند؛ مانند نصب نمونک (ماکت) تجهیزات جنگی در نقاط مختلف.

۵. **مکان یابی:** از اقدامات اساسی و مهم پدافند غیرعامل، انتخاب محل مناسب برای ایجاد تأسیسات حیاتی و مهم کشور است. ایجاد این تأسیسات در دشت های هموار، کنار بزرگراه ها و جاده های اصلی و در نزدیکی مرزها موجب شناسایی و آسیب پذیری آنها در برابر تهدیدات دشمنان می شود.

۶. **مقاوم سازی و استحکامات:** یکی از کارهای مفیدی که در زمان صلح می توان انجام داد تا در زمان حادثه از آن استفاده شود، ساخت مکان هایی است که در مقابل بمب و موشک مقاوم باشد و آثار ترکش و موج انفجار را تا حدود زیادی خنثی کند. بنابراین احداث پناهگاه در مجتمع های مسکونی و اداری و همچنین ساخت پناهگاه های عمومی در شهرها، یکی از اقدامات مفیدی است که باعث حفظ جان انسان ها در زمان وقوع حادثه می شود.

دو فایده مهم رعایت اصول پدافند غیرعامل:

۱. قدرت دفاعی کشور را افزایش می دهد و باعث حفظ مراکز و تأسیسات مهم جامعه می شود.

۲. هرچه توان و قدرت دفاع عامل و غیرعامل کشور بیشتر باشد، احتمال تهاجم دشمنان کمتر می شود.

درس یازدهم- آمادگی و ایمنی در برابر زمین لرزه

مبحث

۱۲۲-۱۱۲

کتاب درسی

سرگوداش

مجموعه مدارس

(واحد انقلاب) سال تحصیلی ۱۴۰۴-۱۴۰۳

شماره جلسه: چهاردهم

نام دبیر: معصومه مرادی

مقطع: متوسطه اول، نهم

نام درس: آمادگی دفاعی

نام پشتیبان: خانم رحیمی فرد - خانم محمدی تاریخ جلسه: ۱۴۰۳/۱۲/۱۳

آمادگی و ایمنی در برابر زمین لرزه

زمین لرزه رودبار: ساعت 30 دقیقه بامداد روز ۳۱ خرداد ۱۳۶۹ ، 4/7 در مقیاس ریشتر

زمین لرزه بم: ساعت 5:36 دقیقه بامداد روز 5 دی ماه 1382 ، ۶/۵ در مقیاس ریشتر

زمین لرزه، از آزاد شدن ناگهانی انرژی انباشته شده در سنگ های پوسته ی زمین ایجاد می شود. این آزاد شدن انرژی به صورت امواج زلزله از نقطه ای به نام کانون زلزله آغاز و باعث لرزش سطح زمین می شود.

مثلت زیر از سه ضلع آگاهی، آمادگی و همکاری تشکیل شده است که ارتباط تنگاتنگ این سه عامل می تواند ایمنی جامعه را در برابر صدمات ناشی از وقوع زمین لرزه افزایش دهد

ایمنی در برابر زمین لرزه = آگاهی + آمادگی + همکاری

آشنایی با وظایف شورای ایمنی در برابر زمین لرزه:

الف) گروه تدارکات و پشتیبانی

وظایف گروه

۱ تهیه ی فهرست از نزدیک ترین مراکز امدادی و درمانی، آتش نشانی، نیروی انتظامی و ... به همراه شماره تلفن و نشانی

۲ تهیه ی وسایل ضروری گروه های دیگر

۳ کنترل کردن اسامی و تعداد دانش آموزان (بعد از زمین لرزه نباید کسی بدون هماهنگی از محیط مدرسه خارج شود).

۴ ایمن سازی محیط مدرسه

ب) گروه نجات و امداد: گروه نجات و امداد با هدف کمک به مجروحان و مصدومان تشکیل می شود.

وظایف گروه

۱ امداد رسانی به مجروحان

۲ انتقال مجروحانی که جراحات های عمیق دارند، به مراکز درمانی

۳ سخن گفتن با بیماران و روحیه و امید دادن به آنها

۴ اسکان و تعیین مکان مناسب برای دانش آموزان (به دور از ساختمان ها و دیوارها، جایی مانند وسط حیاط مدرسه)

پ (گروه جست و جو

این گروه با هدف جست و جو برای یافتن افرادی که در موقعیت های خطرناک قرار دارند، تشکیل می شود.

وظایف گروه

۱ جست و جو برای یافتن مجروحان و افراد گمشده

۲ جلوگیری از ورود افراد به داخل ساختمان (این گروه باید از ورود افراد به مکان های پرخطر جلوگیری کنند).

۳ انتقال مجروحان به جای مناسب (افراد این گروه باید دوره های هلال احمر را نیز بگذرانند و انواع حمل مجروح را با توجه به نوع جراحات ها فرا بگیرند).

۴ بررسی ساختمان از نظر نشت گاز، قطع برق و شکستن لوله های آب

ت (گروه آتش نشان

پس از وقوع زمین لرزه، احتمال نشت گاز، اتصال سیم های برق و در نهایت آتش سوزی وجود دارد؛ بنابراین گروه آتش نشان با هدف واپایش (کنترل) و نظارت برای افزایش ایمنی تشکیل می شود.

وظایف گروه

۱ خاموش کردن آتش

۲ بررسی ساختمان از نظر احتمال آتش سوزی

۳ بررسی ساختمان از نظر احتمال خطرهای بعدی (برق گرفتگی، نشت گاز و...)...

آمادگی در برابر زمین لرزه:

یکی از محورهای مهم برای محقق نمودن روش های پیشگیری و آمادگی در به حداقل رساندن خسارات ناشی از زمین لرزه، آشنایی همگانی با زمین لرزه است.

الف (توصیه های ایمنی قبل از زلزله: شامل ۲۰ مورد در صفحه ۱۱۹ کتاب

ب (توصیه های ایمنی هنگام وقوع زلزله:

خونسردی و آرامش خود را حفظ کنید.

به سمت در خروج هجوم نبرید.

از دستورات معلم و والدین اطاعت کنید.

از آسانسور استفاده نکنید.

و شامل توصیه هایی در محل وقوع مدرسه در صفحه ۱۲۱ کتاب

پ (توصیه های ایمنی بعد از زلزله: بعد از اتمام لرزش ها پس از بررسی و اطمینان از وضعیت سلامتی خود، با احتیاط از محل

خارج شوید و به محیط امنی بروید.

خونسردی و آرامش خود را حفظ کنید.

هم کلاسی ها و دبیر (یا اعضای خانواده که سالم هستند) را پیدا و با هماهنگی آنها عمل کنید.

در صورت آسیب دیدگی جزئی، به کمک دیگران خود را به صورت سرپایی مداوا کنید و سپس به کمک دیگران بشتابید.

از پراکنده شدن پرهیز کنید.

متوسطه دوره اول دخترانه غیردولتی

۶۶۹۵۳۹۵۸ – ۶۶۹۵۴۶۷۴

خیابان انقلاب، نبش خیابان برادران مظفر، پلاک ۵۶

پدید آورندگان

- ♣ سرکار خانم راسخ
- ♣ سرکار خانم مرزوق
- ♣ سرکار خانم باقری
- ♣ سرکار خانم صادقی
- ♣ سرکار خانم همت یار
- ♣ سرکار خانم حاج علی
- ♣ سرکار خانم فیروزوند
- ♣ سرکار خانم اسفندیاری
- ♣ سرکار خانم اژدر
- ♣ سرکار خانم مرادی

مسئولین تولید

- ♣ مدیریت: سرکار خانم جباری
- ♣ معاون آموزشی: سرکار خانم نورانی
- ♣ معاون اجرایی: سرکار خانم علیخانی